

N. Beth. O. 2. L. 18.

N. O. 4. L. 57.

Ex Oblatione Ill. Comitum Emer
de Bethlen

© Haáz Rezső Múzeum

Tudományos Könyvtára

Székelyudvarhely

3753
F. 27. III.

Dono Auctoris Ill. Domini Dni L. Barony Stephani
de Daniël & Wargyas of tenet Heia Ill. Gymn:
Rex. Arcap. No. 1175

© Házy Rezső Múzeum
Libr. Bibliothecae H. It. Vashelyensis.
in conspectu v. n. r. sub-chorae Professor
Széchenyi Ignác

In Bibliotheca
Johanne Tura 1803

© Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtára
Székelyudvarhely

DEUS, ad salvandum me intende!
JEHOVAH, ad me adjuvandum festina!

PSAL. LXX. ψ. 2.

A Z

ÖRÖK ÉLETRE VEZETŐ
EGYENES ÚT,

Melly áll,

AZ EGY, IGAZ, ÉS ÖRÖKKÉ-VALÓ
I S T E N N E K

MEG-ESMÉRÉSÉBEN,

É S

SZERESÉSÉBEN:

K I,

AZ ATYA, és a' FIU, és a' SZENT LÉLÉK,
EGY ÖRÖKKÉ-VALÓ

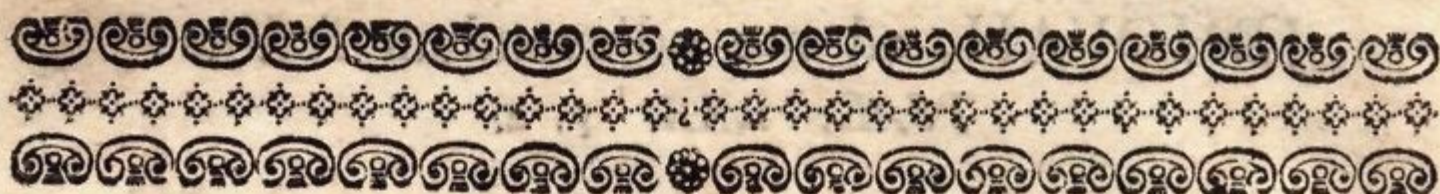
I G A Z I S T E N.

Hogy pediglen,

Az alább meg-irandó **Dolgoknak** hathatófabb **Értelmét**
vehetsük; azok **Kérdésekre** ösztattatnak, és **Marginalis Noták-**
kal-is meg-külömböztetnek, az alább meg-irt
mód szerént.

N. E N Y E D E N,

Nyomtatt. KISS GYÖRGY TYPOGRAPHUS által, 1765. Eszt.

I K O R. 2. §. 7.

Szóljuk tinéktek az Istennek titkos Böltseségét, amaz el-rejtetett Böltseséget: mellyet el-rendelt vala Isten, e' Világ előtt, a' mi Ditsőségünkre.

§. 10. Minékünk pedig az Isten jelentette meg azokat, az ő Lelke által: Mert a' Lélek mindeneket vi'sgál; még az Istennek mélységeit-is.

§. 14. De a' Lelkes Ember nem foghatja meg azokat, a' mellyek az Istennek Lelkéjéi: mert ö-néki bolondságnak tetszenek: És azokat meg-fem tudhatja, mert a' Léleknek Ereje által itéltetnek meg azok.

'S O L T. 95. §. 7. 's a' t-ben.

Ma ha az URnak Szavát halljátok, meg-ne keményítsétek sziveiteket, mint a' versengésnek helyjén meg-kisértének a' ti Atyáitok: De meg-esküitem nékiek, hogy bé nem mennek az Én nyugodal-mamba.

A' KEGYES OLVASOHOZ
AJANLÓ LEVELE AZ AUTHOR-
N A K.

Székelyudvarhely

Keresztyéni Nevet viselő Emberek között, nintsen bódogtalanabb Neme az Embereknek; mint a' Kiknek Idvezítő Igaz Hitek nintsen. Mert ugyan-is, a' mi Igaz Idvezítő Hitünk, a' Szent Lélekkél egyetemben tében tanúbizonyságot arról, minémü nagy Méltóságot adott légyen minékünk az Atya; hogy tudnillik, mi Istennek Fiai légyünk. Ján. I. ̄. 12. Róm. 8, ̄. 16. 1 Ján. 3, ̄. 1. És hogy az Igaz Idvezítő, és a' Kristus Jépus' Elégtételében fundáltatott Hit nélkül, senki Isten előtt kedves nem lehet; senki a' nélkül Istenhez nem járúlhat, és

A

Jutal-

A' KEGYES OLVASOHOZ

Jutalmát-is ö Felségétől (melly az Örök Élet) nem várhatja senki: nem én mondom, hanem az Apostol Szent Pál. ('Sid. II: ψ. 16.)

No tehát Idvefségedet fozjúhozó Kedves Atyámfia! nyisd-fel Te-is Szemeidet, tekints-bé az Istennek Könyvébe, és lásd-meg: Az Idvefségnek Dolgában, melly nagy héjjánofsággal légyen minden; valaki Igaz Idvezítő Hit nélkül vagyon: Mert az olyan Ember, *Kristus*, Hit, és Reménség nélkül büjdosik e' Világnak púztáján. (*Éfés. 2. ψ. 5,* és *12. Luk. 19. ψ. 10.*)

Én Magam lehetek Példa ezen dologban: Ki-is XXIII. Eftendős koromig tévelygettem ez Halálnak fzomorú Árnyékában. Ki másképen az Unitária Religion lévő amaz híres Profefsornak, Kolo'svári Pálnak lábainál tanúltam vala. És a' *Kristus* Jéfusnak ez előtt 1764. Eftendőkkel fel-vett, Emberi Termézetét erősítő: De ellenben, Igaz és Örökké-való Istenségét ö Felségének, tagadó vétkes Tudományban neveltetem vala.

De minekutánna az Örökké-való Isteni Tanáts fzerént; el-érkezett volna én-hozzám, az Istennek meg-közönhetetlen Kegyelmeiségének Gazdagsága; könyörüle én-rajtam, e' Világnak púztáján, *Kristus*, Hit, és Reménség nélkül tévelygő; Bünben meghólt, és el-vezett Júhotskáján, a' Júhoknak ama' Nagy Páfztora. És el-hagyván a' már Meg-igazúlt 99-tzet a' Púztában, én-utánnam erede; engem' Bünben meghólt, és el-vezett fzegény Júhotskáját, fel-kerese: (*Luk. 19. ψ. 10.*) És meg-világosítván az én homályban borúlt Elmémnek Szemeit, (*Éfés. I. ψ. 18.*) Ortzáján tündöklő Igaz Isteni Esméretinek Világofságára juttata, és Júhainak Aklába béhelyheztede. (*2Kór. 4. ψ. 6.*)

Az honnan nem fzinöm már meg én-is; mind Hitemben-való meg-erősítettésemért; mind a' Választottak Seregének öregbítettéséért, az én Istenemet, mindennapi alázatos Könyörgéseim által, ekképen tisztelni és imádni: *Hozd-ki, ób UR Isten! a' fetétségből a' többit-is; add végét az ö Lelki-fogságoknak-is.* ('Sólt. 126. ψ. 4.) Hogy
az ö

AJÁNLO-LEVELE AZ AUTHORNAK.

az ő Kegyelmeivel, Esméretével, és Szent Igéjével, világosodjék-meg ö-nékiek-is a' Kriftus. (*Éfés. 5. ψ. 14.*)

De fűkségesnek tartom itten Ditsőséget adnom, az én Jó Istenemnek azért-is: Hogy a' miképen maga mondja Idvezítő UR-unk, (*Mát. 6. ψ. 33.*) Hogy, a' kik elsöbben az Istennek Országát, és annak Igazságát keresik; ad annakutánna egyéb Jókat-is Isten azoknak. Az Apostol-is így szól: (*Róm. 8. ψ. 32.*) Ha Isten a' maga Tulajdon Fiának nem kedvezett; hanem azt adta mi-érettünk; mennyivel inkább ö-vele egyetemben ad minékünk ingyen minden Jókat. Ismét, (*2Pét. 1. ψ. 2, 3.*) ez iratik: Hogy a' Kriftus Jéhusnak Isméreti által, ajándékozott minékünk, az ő Isteni Ereje mindeneket; mellyek ez Életre, és az Isteni Szolgálatra fűkségesek: Mindezekhez-képeft azért, minekutánna énnékem-is az ő Igaz Esméreti által meg-világosodott volna a' Kriftus; külsöképen-is megfokasította én-rajtam Isten, érdemetlen bűnös férgen, (*Jób. 25: 6.*) az ő Áldáfait: Midön engemet szép Tisztességgel és Tisztésséggel; Jó Napoknak mások-felett való hozzúságával; szép és drága kedveségü, és jó előmenetellel meg-áldatott Magzatokkal; és szép Jószággokkal, meg-közönhetetlen Irgalmasságából fzeretett. De ellenben, (távül légyen rézfemről a' kérkedés) tekintsd-meg Kegyes Olvasó! az én Unitária Vallásban tévelygő Véreim, és tsak-ném Testvér Atyámfiai, (és mások-is hasonlók,) melly el-hagyatott Sorban légyenek helyheztetve; és rézf-fzerént, vagy fzegények *respectiv*; vagy Világi Tisztességtől meg-fosztattak. De miért? Az Istennek szabados URasága után, nem egyébért, hanem azért; hogy kezekben lévén az Istennek ki-jelentetett Szent Akaratja: még-is annak balúl-való magyarázása miá; a' Kriftus Jéhusnak, és a' Szent Léleknek, Igaz és Örökké-való Egy Istenségének Tagadásában; a' 'Sidókkal, és ama' nagy *Eretnekkel* az *Áriusfal*, (a' ki még a' Primitiva vagy előbbi Catholica Ecclesiában véghez-ment, négy Oecumenicum Conciliumokban, vagy közönséges Gyülekezetekben; az

A KEGYES OLVASÓHOZ

akkori Kereftvény Világnak minden rézeiről egybe-gyült, és fok Százakból álló, Kegyes Püspököknek Végezésekből kárhozatra íteltetett, és *excommunicáltatott* vala,) ezekkel mondom: úgy-mint a' 'Sidókkal, és az átkozott Áriussal, a' Krisztusnak Igaz Örökké-való Egy Istenségének Tagadásában, Lelki és Testi gyalá-zatokra, meg-egyezni láttatnak.

I-ben.

A' kik pedig a' Krisztus Jéfus Örökké-való Istenségének Taga-dásában vakmerőképen meg-átalkodnak, azok Leg-fövebb Isteni Májeftásától fosztják-meg a' Krisztus Jéfust; melly-is nyilván-való jele annak, hogy az olyanok nem ferezik, söt Gyalázattal illetik, ö Felségét; és magokra-is vonják ama' fomorú Átkot; melly va-gyon, (IKór.16. ψ. 22.) *Hogy tudnillik: Valaki nem szereti a' Krisztus Jéfust, legyen Átkozott, és Istentől örökké el-vetettetett.*

II-szor.

A' kik meg-tagadják a' Krisztus Jéfusnak Örökké-való Igaz Istenségét, az Emberek előtt; az ö Felsége Leg-nagyobb Majes-táfsát tagadják-meg azok. Holott a' Krisztus, mindenek-felett örökké áldandó Igaz Ámen Isten és Örök Élet, (Róm. 9. ψ. 5. 1 Ján. 5. ψ. 20.) Melly meg-tagadások által azt nyerik magoknak, hogy a' Krisztus Jéfus-is meg-tagadja őket az ö Szent Atyja előtt, (Mát. 10. ψ. 12, 13.) melly miá az Idvefségtől-is meg-fosztatnak mind örökké.

III-szor.

De meg-látsa minden Ember azt-is; hogy az Hitetlenségben-való meg-átalkodás miá, bé ne teljék az ö-rajta, a' mit mond ma-ga Idvezítönk: (Mát. 4. ψ. 12.) *Látván nem látnak, hallván nem hal-lanak és nem értenek; hogy valamikor meg-ne térjenek, hogy meg-botsát-tafsék az ö bünök.* Kénferítem azért a' Kegyes Olvasókat Lelkek' Idvefségére, hogy az alább meg-irt Lelki Elmélkedést meg-ne ün-ják olvasgatni, és azt Szivekbe bé-nyomni; mert az tiftán tsak a' Szent Irásokból vétettetett. Azt parantsolja pedig *expressè* Id-vezítönk

AJÁNLO-LEVELE AZ AUTHORNAK.

vezítünk: (*Ján. 5. ψ. 19.*) *Vísgáljátok az Írásokat, mert abban va-
gyon a' ti Idvefségtek el-rejtetve.* Hogy ez együgyü Elmélkedés ne
légyen jövendőben Bizonyság a' Hitetlenek ellen, azoknak kár-
hozzátásokra.

Mindezekhezképest, azért végezetre; minden Ellenkező Érte-
lemben lévő Jóakaró Atyámfiai; higyjék-el Szivekben, és Szájok-
kal tégyenek Vallást, a' Krisztus Jéfusnak, és a' Szent Léleknek
Örökké-való, Teremtői, Igaz, és az Atyával Egyenlő Istenségé-
ről, (mellyet alább a' maga *Series*siben ellene mondhatatlan Erös-
ségekkel a' Szent Írásokból meg-bizonyítottunk.) Így léfzen of-
tán, hogy az *Istennek Fia-is* a' Krisztus Jéfus, Vallást téfzen az ő
Mennyei Szent Atyja előtt azokról, a' kik hífznek ő-benne: Így
bizonyítják-meg továbbra azt-is, hogy léfgyenek ök-is Öröktől-fog-
ván El-választatott Fiai Istennek: (*Éfés. 1. ψ. 4. 2 Timot. 1. ψ. 8.*)
Hogy valamiképen, mint Hitetlenek, ki ne rekefztefsenek a' Ka-
pun kívül a' Szent Városból, (*Jelen. 22. ψ. 15.*) és ki ne vettes-
fenek az örök fetétségre, a' hol léfzen vég nélkül-való firás, rivás,
és fogaknak tsikorgatása. Hanem inkább, mint az Egy Igaz If-
tenségről a' Szent Írások fzerént Vallást-tévő minden Hívek, bé-
mehefsenek a' Völegényjel egyetemben ök-is, a' Bárány' Menyeg-
zői Lakodalmának vég nélkül-való Paraditsomi örömében: És mi-
nekutánna ki-menekedvén a' Romlotságból; a' Krisztus Jéfus' Meg-
dítsoítottett Testéhez, (*Róm. 8. ψ. 29. Fil. 3. ψ. 21.*) és az Istennek
Ortzáját füntelenül femlélő Angyalokhoz hasonlatosokká tétettet-
nek, mint Istennek Fiai, (*Luk. 20. ψ. 36.*) bé-vitettefsenek végre a'
tökélletes szépségü Siónba, az Istennek fínről-fínre való látására,
hogy *fzemlélhesék az Istennek Ortzáját Igazságban, és ugyan meg-elé-
gittefsenek az ő Ábrázatjával, midön fel-serkennek.* (*Sólt. 17. ψ. 11, és 15.*)
Mellyet tselekedjék az UR, az ő Örök El-választásbéli, és a'

A' K. OLVASOHOZ AJÁNLO-LEV: AZ AUTH:

Kristus Jépus' Vérében, és Elégtételében reánk ki-áraztott, Kegyelmeiségének Gazdagsága szerént; mind a' Kegyes Olvasókkal, mind pediglen minden Választott Szentekkel, Szent Fiának Egyetlen-egy Engeztelő Áldozatjának Érdeméért, **A M E N!**
(Sid. 10. ψ. 14,

Idvefségedet ohajtó, és éretted
mindennap, Istenét Lélekben
és Igazságban alázatossággal
imádó Atyád fia:

© Haáz Rezső Múzeum

Tudományos Székelyudvarhely B. Idősbb DÁNIEL ISTVÁN,
m. p.

Irtam Vargyasi püszta's Házamban,
é' folyó 1764-dik Esztendőben;
Aetatomnak pedig Nyoltzvanodik
Esztendejében.

Ditsöfség légyen Magaságban Istennek,
Békefség és Jóakarát e' Földön az Embereknek;
A' Kristus Jépusnak Kegyelme,
És a' Sz. Lélek Istennek velünk-való közösülése által,
A M E N!

(1 Kór. 1. ψ. 13.)

(Luk. 2. ψ. 14.)

ITÉLET-TÉTEL E' MUNKÁRÓL.

❖❖❖
❖❖❖ **A'** mit az **IDVEZITŐ UR** mondott vala e' Földön
❖❖❖ jártában *Mát. XIII. §. 52.* Minden Irástudó, ki a'
Mennyeeknek Országában meg-tanittatott, bafonlatos az olyan *Gazdához*,
ki az ö *Élés-Házából hoz-elö őt és újat*: bé-tellyefedett kö-
zöttünk e' Jeles Könyvnek Kegyes és Tudós *Auctor-*
ában, Mélt. Liber Baro Idösb Vargyasi **DÁNIEL**
ISTVÁN Ur ö Nagyságában, Nemes Udvarhely-
Szék Fő Király-Birájában. Ugymint a' ki Lelki
Tárházának tartván lenni az O és Uj Testamento-
mi Szent Iráfokat, azokból fzorgalmatos gyertyázás
által irta és készítette e' Jeles Munkát **AZ ÖRÖK**
ÉLETRE VEZETŐ EGYENES UTnak Titulufsa
alatt. A' melly Munkáról én olly itéletben vagyok,
hogy ha a' Nyomtatás által Világofságra jöhet, igen
hathatós és drágalátos Serkentő Eszköz lészzen a'
Hitnek és Szent Életnek gyakorlására minden Ke-
resztyén Olvasók előtt: a' kik közzé én-is magamat
méltán

méltán számlálom; mivel nékem-is nagy Lelki hasz-
nomra szolgált ennek figyelmetes meg-olvasása.
Minthogy pedig e' Kegyes és Tudós *Auctor*, a'
kit ISTE N Prófétai hofszú Élettel meg-áldott,
ez ö Munkája által magát az Uri Renden Prófétá-
nak lenni meg-bizonyította: várhatja bizonyosan
ez Élet után azt a' Jutalmat, melly a' Prófétáknak,
kik másokat az Igafságra vezetnek, ígértetett IS-
TE Ntől, *Dán. XII. 3.* Irtam Kolo'sváratt, *No-*
vembernek 17-dik Napján, 1764-dik Esztendőben.

© Haáz Rezső Múzeum

Tudományos Könyvtára

Székelyudvarhely

VERESTÓI GYÖRGY,

Erdélyi Reformatus Superintendens.

AZ ÖRÖK ÉLETRE VEZETŐ
EGYENES UT.

© Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtára
Székelyudvarhely

ELSŐ KÉRDÉS.

*Minden e' Világra született, Keresztyéni Nevet viselő;
az Örök Életet kereső, és azt meg-nyerni kívánó Em-
bernek, mi legyen az ő Keresztyéni Tiszti,
és Kötelessége?*

F E L E L E T:

Tsak a' Józan Okosság szerént-is, annyival inkább a'
tellyes Szent Írások szerént; a' Keresztyén Embernek minde-
neknek előtte, és mindeneknek-felette, ez az ő Tiszti és Kö-
telessége: hogy Szívében el-higyje, és Szájával vallást té-
gyen arról, (*Sid. II. 5. 6.*) Hogy vagyon Isten, (*I Mós.
I. 5. 1. 's a' t.*) A' ki az egész látható Világot teremtette;
És a' ki minden e' Világra született Embernek *Teremtő*;
sőt az ő-henne igazán *Hívőknek, Megváltó vagy Szabadí-
tó*; és *Megszentelő Istene*: És az ötet Keresőknek meg-is
jútalmaztatója.

Minden id-
vezülni ki-
vánó Em-
bernek,
hinni, és
vallást kell
tenni arról,
hogy Isten
légyen.

II. K É R D É S.

Ennek az állatásnak Igazságát a' Szent Irásokból miképen lehet meg-bizonyítani?

F E L E L E T:

Bizony-
ságot tézzen
erről a' tel-
lyes Szent
Irás.

Bizonyítja ezt, a' Prófétáktól és Apostoloktól irat-
tatott tellyes Szent Irás: A' mellynek első és főebb
Tzélja, vagy *Objectuma*; az Egy Igaz és örökké-való
Isten: Es nintsen abban tsak egy Tzikkellyetske-is olyan,
melly az Istenre nem tzélozna: De minthogy mindent
ide-hordanunk nem lehet: azért avagy-tsak két Locust
itten hogy említsünk, igen szükséges: Többi között ép-
pen ide tzéloz a' Szent Pál Apostol, ('Sid. II. ψ. 6.)
midön így szól: *Hit nélkül lehetetlen hogy Isten előtt kedves
légyen valaki; mert a' ki Istenhez járul, binni kell annak, hogy
vagyon Isten; és hogy Jutalmat-is ad azoknak, a' kik ötet ke-
resik.* Így Idvezítő URunk-is maga mondja: (Ján. 17: 3.)
*Ez az Örök Élet, hogy Tégedet esmérjenek-meg Atyám Egye-
dül-való Igaz Istennek lenni, és a' kit el-botsátottál a' Te Fia-
dat a' Kristus Jéjust.*

III. K É R D É S.

Az Első Kérdésre tett Feleletben, az Egy Igaz és Örökké-való
Isten, miért mondatik nem-tsak Teremtőnek, hanem egy-
szer'smind Megváltó vagy Szabadító és
Megszentelő Istennek-is?

F E L E L E T:

A' Terem-
tés, mint az
Atyának;
úgy tulaj-
donittatik
a' Fiúnak,
és a' Szent
Léleknek-
is:

A' mi a' Teremtést nézi: Az Egy Igaz és Örökké-
való Isten teremtette a' Mennyet és a' Földet minden ö
Seregeivel. (I Mós. 1: 1. Rész. 2: 1.) Tulajdonittatik pe-
dig a' Szent Irásokban ez a' Teremtés, *Elsőbben-is az
Atyának; a' mint ez az Apostoli Symbolumból-is ki-tetfik.*
De *Másodszor*: Tulajdonittatik azon Isteni Múnka a' Fiú-
nak, és a' Szent Léleknek-is; a' mint a' Királyi Próféta
bizonyítja: ('Sólt. 33: 6.) *Hogy az URnak Igéje által let-
tenek az Egek, és az ö Szájának Lelke által minden ö Seregei:*
Mint ez bizonyittatik Jób' Könyvében-is, Rész. 26. ψ. 13.

Az Ige Te-
remtőlsten.

Ki légyen pedig az URnak azon Igéje, Ki itt említ-
tetik, meg-magyarazza Szent János Évangyélista, Rész. 1.
ψ. 1. Így szólván: *Amaz Ige, Isten vala. ψ. 2. És kezdet-
ben*

ben az Istennél vala. *ψ. 3.* És mindenek az által teremtetek, és nem teremtetett ö-nála nélkül semmi, valami teremtetett. Ezt bizonyítja ellene mondhatatlan-képen az Apostol Szent Pál-is, (*'Sid. 1: 2.*) mondván: *Ki által (úgy-mint a' Fiú által) e' Világot-is teremtetted: Ismét, (Kolofs. 1: 16.) Mert ö-általa (úgy-mint a' Fiú által) teremtetted mindenek: mellyek a' Földön, és az Égben vagynak, láthatók és láthatatlanok, mindenek ö-általa és ö-reá nézve teremtetted. Ismét ('Sid. 1: 10.) A' Fiúról pedig így szól: És Te URam kezdetben teremtetted a' Földet, és a' Te Kezednek munkái az Egek.*

De nem teremtetted az Egek; úgy bizony a' Föld-is csak az Igétől; hanem a' mint látjuk, az Istennek Lelke-is concurrált ide. (*'Sólt. 33: 6. Jób. 26: 13. 33: 4.*) Az Atya Isten-is pedig a' ki teremtetted a' Mennyet és a' Földet, (*1 Mós. 1. ψ. 1.*) igaz dolog, hogy önnön-magában Tiszta Lélek: De az a' Lélek, a' kiről főlnak itten a' citált Locusok; meg-külömböztetve vagyon Személyje szerint, a' Teremtő Atyától; mert a' mondatik, azon Lélek felől, mint Személy felől: Hogy a' Teremtésnek kezdetében, ki-terjeszkedett legyen a' mélységek felett, és a' minden ékesség nélkül való Földön fekvő Vizeknek fínén (*1 Mós. 1: 2, és 9.*) ki-terjeszkedvén, úgy táplálja vala a' vizeket: Mellyel-is a' jelentetik: Hogy a' minden ékesség nélkül való púfzta földet az Istennek Lelke, hozta erre a' látható dízes szépségre; a' mellyel most szemünk előtt ékeskedik, ki-terjesztvén azon Lélek, a' maga Erejét, annak minden részeire, hogy azokat meg-elevenítene; és Valóságot, Életet, és Mozgást adna ö-beléjük. A' mint mondja Szent Jób: *Rész. 26: 13. Az ö Lelkével ékesítette-meg az Egeket. Ismét: Rész. 33: 4. Az erős Istennek Lelke tsindált engemet, és adott én-belém Életet.*

E' közelebb említett Locusokból azért, egyáltalában következik, hogy a' Teremtésnek Isteni Munkája köz lett legyen; mind az Atyával; mind a' Fiúval; mind a' Szent Lélekkel: Mert ez Három, Egy Isten: (*1 Ján. 5: 7.*) és az Igaz Istennek fűkséges Teremtőnek lenni: és a' Teremtőnek Igaz Istennek: a' zerint a' mi vagyon *Jér. 10: 11.*

De következik ezekből a' citált Locusokból az-is: Hogy az Egy, Igaz, és örökké-való Istenségben, Három meg-külömböztetett Isteni Személyjek legyenek.

Hasonló-
képpen a'
Szent Lé-
lek-is Te-
remtő I-
sten.

um
tára

Azért az
Egy Isteni
Állatban

Harom megkülönböztetett Személyek vagynak.

A' citált Locusoknak nem engedni, átkozott Sacrilégium.

Mert a' Teremtésnek ezen nagyságos Munkája, a' citált Locusokban, az Isteni Három Személyeknek, megkülönböztetve tulajdonittatik. Melly Isteni Tulajdonságoktól azért; sem a' Fiat, sem a' Szent Lelket meg-fosztani nem lehet; hanemha az elő-hozott Locusok ki-töröltetnek a' Szent Irásokból: De az olyan Szentség-törés lenne; a' melly Átok alatt meg-tiltatott Istentől: (Péld. 30. ψ. 6. 5Mös. 12: 32. Rész. 4: ψ. 2. Jel. 23: 7, 8.) Ne tégy az URnak Beszédéhez, és el-se végy abból: mert valaki azt tselekedéni, annak része ki-töröltetik az Életnek Könyvéből.

Eddig a' Teremtésnek Munkájáról tsak rövideden. De a' további majd a' maga seriesében ezen Igazságról a' Szent Irásokból, Isten' segedelmével bővebb Declaratiot-is fogunk tenni.

© Haaz R. IV. K É R D É S. eum

Az Első és Harmadik Kérdések alatt, nevezéd az Egy Igaz és Örökké-VALÓ Istent, Megváltó vagy Szabadító Istenek-is: azért mi legyen azon Megváltás és Szabadítás, szükséges meg-tudni?

F E L E L E T:

Hogy [ezen Kérdésre vóltaképen meg-felelhesünk, fel kell minékünk mennünk éppen a' Kútforra: Melly nem egyéb, hanem amaz örökké-VALÓ Békeféségnek Tanátsa. Mellyet a' Theologusok véznek a' Zakariás' Prófétziájából, ki így fol: (Rész. 6. ψ. 12, 13.) Származik egy Férjfiú, kinek Neve Tsemete, ki meg-építi a' JEHOVÁnak Templomat, és Békeféségnek Tanátsa lézen a' kettő között. Az örökké-VALÓ Békeféségnek Tanátsa pedig következett innen: Hogy mivel az Igaz és örökké-VALÓ Isten, olyan Mindentudó, és mindeneket előre el-látó Nagy Felség; a' kinek Szemei előtt úgy állanak mint Jelen-VALÓK, minden doigok; akár már véghez-ment; akár ezután következendők légyenek azok: Innen mondja az Apostol Szent Jakab, Tsel. 15. ψ. 18. Tudja az Isten öröktől-fogván minden ö tselekedeteit, Ésa. 10. ψ. 13. Mert öröktől-fogván el-rendeltetett véget tselekeszik az UR, a' Seregeknek URa, mind az egész földön. Mellyekhezképest, az örökké-VALÓ Békeféségnek Tanátsában végezte

Az örök Békeféség' Tanátsában ment-véghez az Id-vefségnek Munkájáról való Decretuma Istenek.

gezte vala el azt Isten, hogy teremtsen a' Mennyet és a' Földet minden ö Seregeivel. 1 Mós. 2: 1. És hogy teremtsen Embert-is e' földön az ö Képére, és hasonlatosságára, és helyheztesse azt a' Paraditsomba. 1 Mós. 1: 27. 2: 15.

De a' Bölts Isten előtt, a' maga *Mindentudósága* férent, nem rejtetett vala el az; hogy az Ember, (*Préd. 7. 29.*) a' kit ö *Felsége Igazsággal, Szentséggel, és Ártatlansággal*, és a' felett szabad akarattal ruházott vala fel; hogy, mondok, az Ember nem fogna meg-maradni jövendőben az ö bódog állapotjában, a' mellyben teremtett: Holott halálnak halálának kemény büntetése alatt Parantsolatot-is adott vala Isten ki ö-néki, hogy azt által ne hágná: De minthogy szabad akarat-is Istentől engedtetett vala néki a' Jóra; azért fogna az Ember az ördögnek állnok *practicájának*, és annak vezedelemre vivő áluok *tanátsának* inkább; mint az ö Jóltévő és Teremtő Istenének, Idvefségre vezérlő *Parantsolatjának* engedelmeskedni: A' minthogy hitetlenül tsak hamar Istentől el-is pártola, formáiván magának hiában-való gondolatokat, (*Préd. 7: 29.*) és ekképen álla az ördögnek pártjára: és ejté mind magát, mind maradékit örökké-való vezedelemben. Ez lön azért az az Eset, a' mellyre nézve szükségesképen megkivántaték, hogy legyen *Megváltója*, és *Szabadítója* a' választott Emberi Nemzetnek: Kiket öröktől-fogván rendelt vala a' Megváltásra.

Azért az említett örökké-való *Békeségnek Tanátsában* az Istennek örökké-való Szent Fia, az ö Szent Atyjának akaratjának, Ezer közül amaz Egy Meg-magyarázója, (*Job. 33: 23, 24.*) az el-esendő Ember, és az Atya Isten között, az örökké-való *Békeségnek Tanátsában*, még örökk Időknek előtte, Kezelséget és Közbenjárói Tisztet vállala magára: Ki-is Szent Atyját, mint Igaz Birót, az ö Kegyelme felől így szólítja-meg: *Szabadítsd-meg ötet, ne száljon a' verembe, találtam Engesztelést néki: Melly Közbenjárói Esedezésére a' Fiú Istennek, e' lett a' felelet az Atya Istentől, a' mi vagyon Ésa. 53. 2. Minekutónna te-jéndi a' Fiú az ö Lelkét Aldozatul a' bünért, meg-látja a' Magot, és az URnak Akaratja az ö Keze által jó szerentsés lesz. 2. II. Az ö Lelkének fáradságának meg-látván hasznát, meg-elégedik. A' mint mondja az Evangyélisza Sz. Maté-is:*

Teremtette vala az Isten az Embert Igazságban; de tudván Isten hogy fogna el-pártolni Sz. Ere-detítől;

Azért az Ádámnak ezen eseti vólt az oka, hogy legyen Megváltó-jok a' Választottak-nak.

A' Vált-ságnak Munkájáról való végezés, mint ment véghez az örökkévaló Békeségnek Tanátsában.

(Rész. 20. ψ. 28.) Hogy az Embernek Fia el-jött, hogy legyen az ő Életét Váltásául sokakért: Ide-való az-is, a' mit mond az Apostol: (Éfés. 5. ψ. 2.) Hogy adta önnön-magát mi-érettünk Ajándékul, és Aldozatúl, Istennek gyönyörűséges illatozásra: De ide tzelez az Atya Isten-is: (Sólt. 2. ψ. 7, 8.) midön így szól: *Az én Decretumomat ki-bejzéllem. Én Fiam vagy Te, én ma szultelek Tégedet: Kérjed én-tölem a' Pogányokat, és e' Földnek Határit, néked adom Örökségül, és Biródomul: Minekutánna (tudnillik a' Fiú) tejéndi Lelkét Aldozatúl a' bünért.* (Ésa. 53: 16.) a' mint ezt feljeb-is illetök.

Ez Fundamentuma a' Kegyelembéli sz. Szövetségnek, és az örök Elválasztásnak-is.

Illyen Kegyelembéli Szövetség méne azért véghez, az Atya, és a' Fiú között, az örökké-való Békefélegnek Tanátsában, még Világ' Fundamentumának fel-vettetése előtt: Mellyben a' leg-fövebb Tzél és Objectum vala, az Elválasztattak Megváltatásának, és az ördög' fogságából való Megszabadittatásának módja, és munkája. Mellyről való Isteni öleve Elrendelés és Praedestinatio, hogy örök Idöknek élötte ment legyen véghez, meg-tetfik a' Szent Pál Apostol' tanításából; ki ekképen szól sok helyjeken: *Éfés. 1. ψ. 4. Választott minket e' Világ' Fundamentumának fel-vettetése előtt.* 2 Timot. 1. ψ. 9. *Ki hívott minket örök idöknek élötte.* 2 Theff. 2. ψ. 13. *Választott titeket az Isten Idvefélegre, öröktöl-fogva.* Róm. 8. ψ. 29. *A' kiket öröktöl-fogván tudott, azokat el-választotta.* De erröl alább bövebben: Azért azt kell itten Szívünkbe bé-nyomnunk el-törölhetetlenképen; hogy e' legyen amax előre-való Isteni Elrendelés, a' vagy Praedestinatio, a' melly a' sokzor említett örök Békefélegnek Tanátsában ment véghez, az Atya, és Fiú Isten között örök Idöknek élötte: Melly Praedestinatióban bé-foglaltatik a' Hitetleneknek Megvettetése-is.

A' Praedestinatióban béfoglaltatik a' Megvettetés-is.

De meg-kell itten jegyezni azt-is; hogy ezen IV-dik Kérdés szerént; A' Megváltatásnak, és Megszabadittatásnak Tudományját, a' fenn elő-fámlált Bizonyságokból, mint egy Tükörböl, világosan meg-láthatni.

V. K É R D É S.

Nem lehet aztot-is itten meg nem vi'sgálnunk; hogy tudnillik; a' tellyes Váltásnak és Megszabadításnak Isteni Munkáját, tsak pusztá Embernek lehetett-e tökéletesen véghez-vinni?

F E L E L E T:

Hogy a' Megváltó és Szabadító Krisztus Jéhus, nem csak pufta Ember, hanem egyfzer'smind, Egy, Igaz, és Örökké-való Isten-is légyen az Atyával és a' Szent Lélelkel, meg-bizonyittatik ezen Sz. Irásbéli helyjeből:

A' Megváltó Jéhus Igaz Isten és Ember.

(1.) Ésa. 7. ψ. 14. Azt mondja a' Próféta: *Imé egy szeplötelen Szüz, szül Fiat, és nevezi azt Immanuelnek, mi-velünk lakozó Istennek.* Ezen Fiat pedig Szent Máté, *Rész. 1. ψ. 21.* Szent Lukáts, *Rész. 2. ψ. 11.* nevezik Jéhusnak, mert ő szabadítja-meg az ő Népét annak büneiből: Innen az Angyalok-is azt mondják a' Bethlemi Pásztoroknak: *Örüljete, mert ma született tinéktek a' Megtartó, ki az UR Krisztus.* Azért ki-jö ezekből, hogy az UR Krisztus, a' mi Megváltónk, mi-velünk lakozó Igaz Isten, és egyfzer'smind Igaz Ember-is.

(2.) Ésa. 9. ψ. 6. A' születendő Gyerme, ki feljebb mondatik, *Szabadító UR Jéhusnak;* neveztetik Éfaiástól, *Erös hatalmas Istennek: És Örökevalóságnak Atyjának:* Azért nem-tsak pufta Ember; hanem Erös, Hatalmas, Igaz és Örökkévaló Isten-is, a' Megváltó Krisztus Jéhus.

(3.) Ésa. 43. ψ. 11. Azt mondja az UR: *Én vagyok; én vagyok, az UR; és én-nálamnál több Szabadító nintsen:* Azért a' Szabadító Jéhus, Igaz és Örökkévaló UR.

(4.) Ésa. 44. ψ. 6. Azt mondja az UR, az Izraelnek Királyja, és az ő Megváltója; a' Seregeknek URa: *Én vagyok az Első és Utolsó,* Ezt mondja Titok látó Sz. Jánosnak maga az UR Krisztus-is: *En vagyok az Első és Utolsó, a' ki meg-hóltam vala, de imé Élek:* Láted pedig hogy e' nem más, hanem a' Krisztus Jéhus: mert ő Királyja Izraelnek, ő annak Megváltója, és Seregeknek URa; ő az *Első és Utolsó, a' ki meg-hólt vala, de él:* Azért a' Megváltó Krisztus Jéhus, az Egy, Igaz és Örökkévaló Isten. Mert azt mondja az *Első és Utolsó:* Hogy nintsen több Isten én-nálamnál: nem-tsak pufta Ember tehát a' Megváltó Krisztus Jéhus.

(5.) Ésa. 45. ψ. 21. Így szól az Isten: *Nintsen én-nálamnál több Isten, Igaz Isten, és Meg-tartó; nintsen több Szabadító én-nálamnál.* (*Rész. 43: 11.*) Ezekhez képest a' Megváltó és Szabadító Krisztus Jéhus, Igaz Örökkévaló Egy Isten-is az Atyával és a' Szent Lélelkel.

Jóllehet

A' Váltás-
nak Mun-
kája meg-
kivánta,
hogy a'
Kristus Jé-
sus igaz Isten,
és Em-
ber legyen.

Jöllehet azért el-múlhatatlanképen meg-kivántatott az Isteni Egy Allatban-való Második Személy, a' Kristus Jé-
sus, mint Istennek Sz. Fia, és Igaz Isten; hogy a' Vált-
ságnak Isteni Munkájában közbe-járuljon, és azt véghez-
vigye. De egyfzer'smind fiükségesképen meg-kivántatott
az-is; hogy azon Megváltó Isten az Ige, Testet és Embe-
ri ábrázatot végyen-fel magára; hogy legyen egyfzer'smind
igaz Ember-is; a' férént, a' mint mondja az Evangyélis-
ta Szent János: *Rész. I. ̣. 1, 3, és 14. Amaz Ige a' ki Isten va-
la; a' ki nélkül nem teremtetett semmi, valami teremtetett: Ez
az Ige Testé lön, és láttuk az ő Ditsöségét, mint az Atyá-
nak Egy-fülett Fiának Ditsöségét, ki tellyes vala Kegye-
lemmel és Igazsággal.*

Ismét: *1 Tim. 3. ̣. 16. Így szól az Apostol: A' mi Hi-
tünknek minden versengés nélkül való nagy Titka ez: Hogy Is-
ten jelent-meg a' Testben, - - Hittének ő-benne e' Világon.
's a' többi.*

A' Kristus Jé-
susnak Testben-való illyetén Meg-jelenése
az Időnek tellyeségében, úgy-mint 1764. Eftendővel ez
előtt, véghez-is méne: Midőn a' Bóldogságos Szüznek,
a' Szent Lélek által Megfzenteltetett, és Megtiszttatott
Méhében bűn nélkül fogantatván fülettetett, és a' Törvény
alá adta magát; hogy a' Törvénynek Átkától minket meg-sza-
baditana, és minékünk Fiúságot-is nyerne. (*Gal. 4. ̣. 4. Rész.
3. ̣. 13.*)

A' Fiu Istennek
Személyje, nem
az Emberi
Személyt;
hanem az
Emberi
Ábrázatot
és a' Testet
vette-fel
magára.

Azért fiükség vala a' Megváltó Kristus Jé-
susnak, az
Emberi Ábrázatot, vagy az Emberi Testet magára venni:
De minthogy az Apostol-is a' Hitnek nagy Titkának mond-
ja lenni, a' Fiu Istennek Testben-való meg-jelenését: És
maga Szent Lukás-is a' Szüztől fülettendő Gyermekeket, a'
Magasságos Istennek Fiának mondja lenni: Azért nem külső
érzékenység-béli meg-tapasztalással, hanem Hittel kell e' Ti-
tokhoz járulni és meg-tudni: Hogy nem az Egy Isteni Ál-
lat; melly mind a' Három Isteni Személyjekkel köz; ha-
nem a' Fiúnak Személyje vett Emberi Testet ő-magára: hogy
lakoznék abban, mint Templomban, vagy Sátorban, mi
közöttünk. (*Ján. 1: 14. Rész. 2: 21.*)

Mindezekhez képest azért a' Váltásnak Isteni Munká-
ja meg-kivánta fiükségesképen, hogy a' Megváltó Kristus Jé-
sus; ki az Egy Isteni Allatban Második Személy: az Istennek

tennek örökké-való Szent Fia, és a' Választattnak Megváltója; legyen Igaz és Örökkévaló Isten; és egyf'er'smind igaz Ember-is: Mert Ember által jöven-bé a' Bün e' Világra, Embernek-is kell vala azért meg-lakolni. (2Kór. 5: 21. Róm. 8: 3.) Lásd-meg ezt Efsaiás' Prófétziájában-is, az egész 53-dik Részben. De hogy egyf'er'smind és szükségesképen, Igaz Örökkévaló Isten-is legyen a' Megváltó, meg-kivántatott: Azért, hogy a' Kereztnek elmével meg-nem fogható kínos Halálát, és a' ki-mondhatatlan gyötrelmet-is, mellyet Lelkében viselt a' Megváltó, elbirja, és hordozhassa, nem tsak, hanem hogy mind a' Bünön, mind pediglen a' Halálon és Poklon, mint Mindenható Isten győzedelmet vehessen. (1Kór. 15: 55, 56, 57.) Es az Atya Istennek meg-sértődött Birói Igazságának-is eleget tehessen mind az utolsó fillérig. (Luk. 12: 59.)

VI. K E R D É S. *ó* Múzeum

Szükség azt-is itten meg-látnunk: Ha Isten a' Maga Igazságának, és ki-adott Törvényének meg-sértődése nélkül, meg-kegyelmezhetett-e az Ádam esetének, hogy ötöt újabban a' magával-való egyefségre fel-venné?

F E L E L E T:

Az Isten igen Szent, igen Igaz-mondó, és Igazság szerető Isten, és a' bűnnek gyűlölője: Ki egyf'er ki-adott Törvényét meg-nem változtatja, és a' maga Igazságát meg-nem tagadhatja. Ádam pediglen vétkezvén, Istennek ezen Tulajdonságait meg-tagadta, Törvényét meg-fegte, Ditsőséget meg-sértette; és kevély indulattal Jó Istene ellen rebellálván, pártot ütven, a' Sátán' részére állott: És ekképen magát és maradékát, mind örökké-való, mind idő szerént-való Halál alá rekeztette. És ám-bátor azt mondja Móses: 4 Mós. 14: 17, 18, 19. Hogy az Isten nagy Irgalmasságú, és hosszú-tűrő Isten legyen, ki el-vészi a' bűnt és hamiságot; de azután azzal rekezteti-bé fiait; hogy a' Bűnt büntetetlen nem hagyja. Azért, hogy meg-ditsöitse, sőt ugyan tsudálatossá tegye Isten magát az ő Szenteiben. 2 Theff. 1: 10. Az ő meg-változhatatlan Igazságát, és meg-mérsékelhetetlen Irgalmasságát: a' maga Ditsőségéért, gyönyörűségesen egybe-békeltette ekképen;

Az Isten a' maga Igazságát, és Irgalmasságát, meg-nem tagadhatta; azért azokat ekképen békeltette-öfzve.

Hogy az Atya Isten az ö Egy-fülött és magával egyenlő Istenségü (*Fil. 2: 6, 7.*) örökké-való Szent Fiát, a' Választottaknak meg-váltságokra el-botsáttá a' Testben, ki-ről ezt mondja az Apostol: *Hogy midön Istennek formájában volna a' Kristus Jéhus, nem álltá ragadományak lenni Istennel-való Egyenlőségét, magát meg-üresíté, és szolgai formát vön magára: És így amaz örökké-való Fő Böltseséget; A' ki örök időnek elötte születtetett, és fel-kenettetett: Ki volt az Atyának mindennapi Gyönyörüsége, a' Kezdetnek és a' Földnek lételének elötte: Péld. 8: 15, 16, 22, 23. 's a' többi.* Azért ezen Egy-fülött örökké-való Szent Fia Istennek az időnek tellyeségében, az Emberi testet, és a' szolgai formát fel-vévé magára, a' szerént a' mint vagyon *1 Tim. 3. 5. 16.* hogy lenne a' Választottaknak *Megváltójok és Megtartójok; (Luk. 2: 11. Mát. 1: 21.)* és lenne egyfzer'smind Kezes-is azokért, (*Jób. 33: 23, 24. Ésa. 53: 10.*) a' mint feljebb-is említettük.

Az Isten' Igazságának, a' Kristus' Aldozatja által, elég-téte-tett.

És akképen az Isten' Igazságának és Majestásának, a' bün által lett meg-sértődéséért, a' Kristus Jéhus, a' maga tökelletes Engedelmessége; és a' ki-mondhatatlan kínos Halálnak el-fenvedése által, *tenne eleget Istennek a' bünért.* És mint-hogy az Atyának és a' Fiúnak akaratja Egy, (*'Solt. 40: 8, 9.*) a' Fiú azon Kezelségnek fel-vállalására, és abból ki-folyó *Elégtételre*, magát az örök *Békeféségnek Tanátsában* önként reá ajánlotta; (mint a' feljebb-valókból ki-tetfik,) És ilyen meg-egyezett akaratból lett, köz Szövetséget-is köte a' Fiú az Atyával, adván a' Fiú magát Ajándékul, és Aldozatul, a' bünért Istennek. (*Gal. 1: 2. Rész. 2: 20. Éfés. 5: 2.*) És ez im-már a' mi *Hitünknek ama' minde versengés nélkül való Nagy Titka*, melly szerént a' Fiú Isten meg-jelenvén a' Testben, (*1 Tim. 3: 16.*) bününkért eleget tett; hogy az Istennek meg-sértődött *Igazságát, Irgalmasságával, Elégtétele* által egybe-békéltetné valósággal.

Az Istennek Kegyel-messége a' Választottakban; Igazsága a' Megvett-

És minekutánna amaz Örökkévaló Békeféségnek Tanátsában, (mint ezt fenn a' IV-dik Kérdésnek vége-felé meg-bizonyítottuk,) az örök *El-választásnak*, és *Megvettetésnek Decretumát* meg-határozta volna Isten; és akar-ná a' maga *Igazságát* és *Hatalmát* meg-mutatni a' *Harag-nak Edényeiben*, (*Róm. 9: 22.*) hagyta volna azokat a' *Vesze-*

Veszedelemben, adván Isten ö-nékiek Álomnak Lelkét; és Szemeket, hogy ne lássanak; Füleket, hogy ne halljanak; (Róm. II: 8. Mát. 13: 13, 15. és másutt.) És akképen az Átokban maradjanak mind örökké. Ellenben pedig akar-ná a' maga Gagdag Ditsöségét meg-mutatni a' Kegyelem-nek Edényeibez; adván azoknak a' Hitnek Kegyelmét, és Elm'jeknek meg-világosított szemeit; a' kiket tudnillik ké-féltett a' Ditsóségre, (Róm. 9: 23.) tselekedvén ezen ele-ve Elrendelést, vagy Praedestinatiót, az ö örökké-való Szabad Akaratjának tetzése szerint: Hogy ekképen a' mi Hitünknek ama' Nagy Titka, melly szerint az Istennek meg-kellett jelenni a' Testben, (1 Tim. 3: 16.) ebben jöne világosságra; es hogy ebben bizonyítatnék-meg a' Kris-tus Jésusnak Érdemes Elégtétele-is: melly a' Váltságnak ama' meg-betsülhetetlen Árra: mellyet a' meg-bántódott Atyának, a' fenn meg-irt Szövetség szerint, a' Fiú bé-fizetett: midön lett mi-érettünk - és a' mi büneinkért Átokká és Bünné a' Kerezfán, (2 Kór. 5: 21. Gal. 3: 13.) hogy mi lennénk Istennek Igazsága ö-benne: Es midön ad-ta magát mi-érettünk Ajándékul, és Aldozatul Istennek gyönyörüséges illatozásra, (Éfés. 5: 2.) hogy ekképen a' mi büneinkért vóltaképen Eleget-tenne: Es minket a' kik a' rebellis Adámnak meg-vezett véréből Átok alatt ülettettünk; és így az Átkot minnen-magunkra vér-ze-rént vontuk; és ekképen Istennek gyűlölséges ellensé-geivé lettünk vala: mindazouáltal a' Kristus Jésus, a' Kerefznek gyalázatos Haláláig-való Engedelmessége ál-tal, minket Szent Atyjával meg-békéltetett, (Róm. 5: 9, 10, 11. büneinket magára-vévén, hordozta azokat, és el-vette, (1 Pét. 2: 24. 1 Ján. 3: 5. Ésa. 53: 4, 5.) hogy mi lennénk Istennek Igazsága a' Kristus Jésusban: és az ö Egyetlen-egy Aldozatjában meg-engefzteltetést nyervén; a' kik ennek-elötte haragnak Fiai, és Istennek ellensé-gei valánk, lennénk már Isten előtt ingyen kedvesek, ama' Szerelmesben, és lennénk a' Mennyei Hazának Örökösei. (Éfés. 5: 6. Rész. 2: 12, 13. Kol. 1: 21. Éfés. 2: 1, és 3. Sid. 10: 14. Róm. 8: 17.)

Hogy minekutánna a' mi Elméinknek meg-világosí-tott szemeit vennök, és az által meg-látnók az Évangyé-liomi Igazságot: és abból mint egy tükörből ki-néznök,

tekben di-
tsöítettett-
meg.

Hogy kik
ennek előt-
te Istennek
Ellenségei
valánk; len-
nénk már
Isten előtt
kedvesek a'
Kristusban.

Kik az ö
Büneiket
meg-efmér-
vén, kivá-

nák azok-
nak Átka a-
lól megfza-
badulni.

és észre-vennök, hogy mely nagy legyen, a' mi büne-
inknek undoksága és fokasága; minémü legyen az Isten-
nek bün ellen gerjedező Itéletinek keménysége: De el-
lenben, mely kitsiny, sőt semmi legyen, mind önnön-
magában az Emberben; mind akármely teremtetett állat-
ban-is a' tehetség, és segítség, a' mely által a' Bűnnek
illy veszedelmes állapotjából, az Ember szabadulást
nyerhetne: Mind ezeknek azért józanon-való meg-fon-
tolása, nem lehet hogy meg-ne dobbantsa, és belsőké-
pen meg-ne illesse a' Lelki-Esméretet, midön látja, és
észre-vézi, mely fok fertelmes büneivel bántotta legyen
meg jól tévő Istenét: És hogy ne legyen se magában;
sem semmi Teremtetett Állathban semmi segítség és tehet-
ség, a' mely által a' bűnnek átka alól szabadulását re-
ményelhetné: Azért a' Szent Pállal kételenítetik erre
ki-fokadni: *Oh én nyavalyás Ember! ki-szabadíthat-meg enge-
met e' bűnnek, és halálnak testéből?*

A' Kristus
Jésus a' Szö-
vetség sze-
rint meg-je-
lenik min-
dē Kegyel-
mével egy-
gyütt, a' Hi-
veknek.

Mint hogy azért a' Kegyelmes Megváltó Jésus, még
az örökké-való Békefegnek Tanácsában Kezelséget, vállalt va-
la fel magára, Szent Attya előtt a' Választattakért, nem-
csak; hanem ugyan azon Kezelségnek *conditio*ji szerént; a'
Kezelségnek kínos és gyalázatos halála, és a' ki-mondha-
tatlan Szenvedések által, a' Váltásnak tökéletes Árrát,
(*Márk. 10. v. 45. Mát. 20. v. 28. 1 Tim. 2. v. 6.*) az utól-
só fillerig bé-is fizette vala Szent Atyjának mi-érettünk:
Azért azon Könyörülő Jésus, meg-tekintvén mostan;
Bűneit meg-esmérő, azokon meg-törődött szívvel bánko-
dó; és azokból szabadulást ohajtó, fegény Választott, és
Megváltott, tévelygő, és meg-felemllett Juhotskáinak fo-
morú igyeket: Mint Tökéletes Meg-válto magát azoknak
meg-jelenti, minden ő Kegyelmének, és Jótéteményeinek
Gazdagságával egyben: A' mellyeket-is ö-nékiek nem-tsak
ajánlja; hanem azoknak el-fogására őket hathatós képen
hívja: (*Ésa. 55: 1. Mát. 11: 28. Ján. 7: 37.*) És azoknak
szívükben, Szent Lelkének hathatósága által bé-fálván,
Elméjeket és Akaratjokat-is azoknak annyira meg-hatja;
hogy azok e' Mennyei Világozság által meg-illettetvén;
a' Kristus Jést, Megváltó, és Szabadító URoknak ki-mond-
hatatlan Ditsőséges örömmel bé-vézik, és bíznak ő-benne.
(*1 Pét. 1: 2.*) Ez azért már a' Választottaknak ama' gyö-
zedel-

És ezek-is
édes Meg-
váltóikat
örömmel bé-
vézik,

zedelmeskedő Hitek, az ő Bünökéből-való meg-fabadítatások, és tellyes Váltások felől, a' mellyben soha meg sem tsalatkoznak. (2 Tim. 1: 12. 1 Pét. 2: 6.)

VII. K É R D É S.

Midön a' III-dik Kérdés alatt azt állatod, hogy az Egy Igaz és Örökké-való Istenségben, nem-tsak Teremtő és Megváltó; hanem Harmadszor Megszentelő Isten-is legyen, kit értejsz azon?

F E L E L E T:

Ez nem más, hanem a' Szent Lélek Isten, kinek az Atyával és a' Fiúval Egy Örökkévaló Istenségét meg-állítottuk; midön fenn a' III-dik Kérdés alatt való feleletünkben meg-bizonyítottuk elégségesképen Teremtő Istennek lenni. (Solt. 33: 6. Job. 26: 13. Rész. 33: 4. 1 Mós. 1. 5. 2.) Teremtő pedig nem lehet más, hanem az Egy, Igaz, és Örökkévaló Isten: ki az Atya, és a' Fiú, és a' Szent Lélek; és ez Három Egy. (1 Ján. 5. 5. 7.)

Fenn meg-bizonyította, hogy Teremtő Igaz Isten legyen a' Sz. Lélek.

VIII. K É R D É S.

Minthogy éppen most vagyon ideje, és helyje annak, hogy a' Fiúnak, és a' Szent Léleknek, Egy Örökkévaló Igaz Istenségét bővebben-is meg-bizonyítsuk; Azért mitsoda tsalhatatlan Meg-esmértető Jelei legyenek, a' Szent Irásokban annak; hogy az Igaz, és Örökkévaló Egy Isten ki legyen?

F E L E L E T:

A' Meg-öszölhatatlan Egy Isteni Állatban, vagynak Három Meg-külömböztetett Isteni Személyiek, úgy-mint, az Atya, és a' Fiú, és a' Szent Lélek. De minthogy az Atya Istennek Személybéli Valóságáról, itt semmi ellekezés nintsen: a' Meg-öszölhatatlan Egy Isteni Állatban lévő Második és Harmadik Személyieknek, úgy-mint, a' Fiúnak, és a' Szent Léleknek, az Atyával Egy, Igaz, és Örökkévaló Istenségét, kell itten a' Sz. Irásokból meg-bizonyítanunk.

Az Atya Isten' Személyje, és Istensége felől, nintsen versengés.

Tsalhatatlan, és kiváltképen-való Meg-esmértető Jelei, az Igaz, és Örökkévaló Egy Istenségnek, a' Sz. Irásokban ezek:

Az Igaz Isteniségnek meg-esmér-tető Jelei, az Isteni Nevek; Tulajdonságok; Tisztelet; és Munkák.

A' kik a' Kristust ezektől megfosztják, nem szeretik, azért átkozottak.

Hogy a' kinek csak az Egy, Igaz, és örökké-való Istent, Termézet-zerént illető *Nevek; Tulajdonságok; Isteni Tisztelet; és Isteni Munkák* tulajdonítatnak a' Sz. Írá-sokban; az az Egy örökké-való Igaz Isten: De azokban ezen meg-nevezett, és csak az Egy, Igaz, és örökké-való Istent illető *Nevek; Tulajdonságok; Isteni Tisztelet; és Isteni Munkák; tsak az Atyának, és Fiúnak, és a' Sz. Lélek Egy Istennek* tulajdonítatnak; azért az Igaz, és örökké-való Egy Isten nem más, hanem tsak az *Atya, és a' Fiú, és a' Szent Lélek.*

A' mi az Atya Istent nézi: Az ő Felsége Személy-béli Valóságának meg-adják a' Ditsőséget az Ellenkezők-is: De némellyek azok közzül, a' Fiat, és a' Sz. Lelket, az ő örökké-való Isteni Tulajdonságoktól, és Méltóságoktól meg-fosztják: Melly által-is meg-bizonyítják, *Elsőben* azt; Hogy a' mint feljebb-is említettük, a' *Kristus Jéstust nem szeretik*; midőn leg-nagyobb Isteni Májejtásától fosztják-meg: mellyel-is azt a' nagy Átkot vonják a' magok fejekre, melly meg-írattatott, 1 *Kór. 16. ψ. 22. Valaki nem szereti a' Kristus Jéstust, legyen átkozott, és Istentől örökké el-vettetett.* Ugyan-is hogy szerethetnék azok a' Kristust, a' kik ő Felségét leg-nagyobb Isteni Májejtásától fosztják-meg: Bizony ez nem szeretnek munkája; hanem inkább az Istennek gyalázattal való illettetése. (*Ésa. 63: 8.*)

Igy a' Sz. Lélek Istennek meg-esmérésében-is, a' Testi okoskodásokra támaszkodni, Isten előtt bolondság, és annak vége Halál.

De *Másodszor*: a' kik hasonlóképen bánnak a' Szent Lélekkel-is, midőn nem tisztelik, sőt még tagadják; és az ő Atyával és Fiúval való Egy, Igaz, és örökké-való Isteniségétől ő Felségét-is meg-fosztják; Személybéli Valóságát ő Felségének tagadják. És nem a' Szent Lélektől, (*Róm. 8. ψ. 14.*) hanem a' Testnek, és Vérnek Tanátsától vezéreltetnek: A' zerént, mint midőn Sz. Péter a' Kristusról ama' nemes Vallást tette volna, (*Mát. 16. ψ. 17.*) azt mondja néki az UR: Péter, nem a' Test, és a' Vér; hanem az én Mennyei Atyám jelentette-meg ezt tenéked. Így Sz. Pál-is, hogy a' Kristus Jéstusnak Igaz Esméretire juthatna, azonnal úgy mond, a' *Testtel és Vérral nem tanátskozott.* (*Gal. 1. ψ. 16.*) Azért bizonyára, nem a' Testnek, és Vérnek tanátsán kell el-indúlni tehát, a' Szent Lélek Istennek meg-esmérésében-is: *Mert a' lelkes,*

kés, vagy testi Ember meg-nem foghatja azokat, a' mellyek az Istennek Lelkéjéi: sőt azok ö-nékie bolondságnak tetszenek: És azokat meg-jem tudhatja; mert azok a' Léleknek ereje által itéltetnek csak meg. (1Kór. 2. ̄. 14, 15.) Azért nem a' véges, és arra nem elégséges Emberi okoskodásból; hanem a' Szent Lélek' indittásából irattatott (2Pét. 1: 21.) Sz. Irásokból, kell Istennek Kegyelme által formálni az igaz Hitet, és Vallást; mert a' Testnek okoskodása, Haldl, és ellensége Istennek; az Istennek Böltsesége pedig Élet, és Békesség. Azért a' kik a' Testi okoskodás szerént járnak, nem lehetnek kedvesek Istennél: De a' kik Istennek Lelkétől vezéreltetnek, azok az Istennek Fiai. (Róm. 8. ̄. 6, 7, 8, és 14.)

Azért az Igaz Hitet és Vallást, nem a' Testi okoskodásból, hanem az egész Szent Irásokból kell formálni.

IX. K É R D É S.

Mimódon kell azért fel-nyomozni, azt a' tsalhatatlan meg-esmértető Jelt, (mellyről feljebb-is szoltunk) a' Szent Irásokból; a' mellyből mind a' Fiúnak, mind a' Szent Léleknek, Igaz, Örökkévaló Egy Istenségét meg-tanul-hajszuk?

F E L E L E T:

Elsőben: Bizonyos az a' Sz. Irásokból: Hogy a' Krisztus Jébusnak, az Atya Isten' Egy-fülött Fiáinak, (a' VIII-dik Kérdés alatt való Feleletnek 2-dik Paragraphusa szerént) olyan tulajdonképen-való Isteni Nevek, Tulajdonságok, Isteni Munka, és Tisztelet, adattatnak a' Sz. Irásokban; mellyek csak az Egy, Igaz és Örökkévaló Istennek tulajdonai. Minémüek a' Krisztus Jébusra nézve ezek:

(1.) Éfaiás Próféta (Rész. 9. ̄. 6.) mindenek-felett való Ditsőséget tulajdonit a' Fiú Istennek, midon így szól: Minékünk Egy Gyermekek születik; Fiú adatik minékünk: Kinek válián lézen Fejedelemség: Kinek Nevét nevezi Tsudálatosnak, Tanátsosnak; Erős Hatalmas Istennek; Örökkévalóságnak Atyjának; (a' mennyiben tudnillik az örök Életnek szerző oka.) Balra akarják ugyan magyarázni a' 'Sidózók ezen Locust, de belé-sülnek. Mert a' kit itt mond Erős Hatalmas Istennek, Örökkévalóságnak Atyjának: feljebb (Rész. 7. ̄. 14.) nevezte azt Immanuelnek: velünk lakozó Istennek.

Azok a' Nevek, Tulajdonságok, Isteni Munkák, és Tisztelet; Mellyek csak az Egy, Igaz Istent illetik. megadattatnak a' Fiúnak, az alább következő Locusokba.

(2.)

(2.) Nem lehet ezen tzelra hathatofabb Bizony-
sag Jeremiásnal, a' ki (*Rész. 23. ψ. 6.*) ezt mondja: Ne-
veztetik a' Dávidnak Tsemetéje; *Jehova mi Igasságunk.*
Azt mondják ez ellen a' 'Sidózók, hogy adattatik ezen
Jehovai Név Oltárnak, és az Uj Jéru'sálemnek-is: *Fele-*
let: Mondathatik ugyan az; de nem tulajdon értelem-
mel, hanem a' *Scholákban* gyakoroltatni szokott, mes-
terséges föllásnak módja fzeréut. Mert ugyan-is a' *Je-*
hovai Név, Lélek nélkül való Dolgokhoz nem szabad-
tathatik: Mert az a' *Név* tsak Isteni Élő Személynek
tulajdona. (*2 Mós. 3. ψ. 14. Rész. 20. ψ. 2. Rész. 34. ψ. 6.*)

(3.) *Esa. 25. ψ. 9. Imé ez a' mi Istenünk, vártuk ötet,*
és meg-tart minket: Ez a' Jehova a' kit vártunk; örülünk,
és örvendezzünk az ö Szabadittásában. Itt jelentetik az az
Isten, ki a' Mefsiás, és a' ki el-jövendő vala az ö Né-
pének szabadittására. Ki lett légyen az, meg-mondják
világosan az Angyalok a' Bethlehemi Páztöröknek, így
fzólván: Ma született ti-néktek a' *Meg-tartó, ki az UR*
Kristus. (*Luk. 2: 11.*) Így fzol a' Gábiel Angyal-is a'
Bóldog Szüz Máriának: Szülfi Fiat, és nevezed az ö
Nevét *Jésusnak*, az-az, *Szabadító*nak. (*Mát. 1: 21.*) Mert
ö szabadítja-meg az ö Népet annak büneiböl. Azért a'
régen várt Isten és Jehova, a' szabadító *Kristus Jépus.*

(4.) Ennél-is világosabb, és erősebb Jövendö-
lés vagyon a' Próféta Malakiásnal, a' ki (*Rész. 3. ψ. 1.*)
így fzol: *Imé mindjára el-jö az ö Templomába az UR, a'*
kit ti kerestek. Imé el-jö, azt mondja; a' Seregeknek URa:
Bizonyára pedig nem másé; hanem egyedül tsak az URé
a' Templom: mellyet-is a' Próféta itt a' *Kristusénak*
lenni mond: Lásd-meg *Mát. 21: 13.* Azért a' *Kristus*
Jépus a' Felséges Örökkévaló Isten, a' Seregeknek URa.

(5.) *Sólt. 45: 7. A' Te Királyi Széked meg-marad*
Isten, mind örökkön örökké. Ezt mondják ez ellen a' 'Si-
dózók; hogy itten a' *Kristus Jépus Elobimnak* mondatik:
Az az Isteni Név pedig, az Angyali Hatalmasságoknak-
is meg-fokott adattatni: Mellyre ez a' *Felelet:* Hogy
nem találhatod-fel soholt-is a' Szent Irásokban, hogy
valahol örökké-való Királyi Szék emeltetnék-fel terem-
tett állatnak: Itt pediglen nem-tsak *Elobim* Istennek,
hanem örökké Uralkodónak-is mondatik a' *Kristus Jépus.*

Rövid-

Rövidségnek okáért fok O Testamentombéli *Locusok*, ki-hagyatnak itten: Hanem az Uj Testamentomból-is, a' *Kristus Jéhus örökké-való Igaz Istenségének meg-erősítésére*; *fülség megjegyoznünk itten egy néhány Bizonyságot*: mellyekben Isteni Tulajdonságok tulajdonittatnak a' *Kristus Jéhusnak*.

(1.) *Ésaiás* azt mondja: (*Rész. 8. ψ. 14.*) *Hogy a' Seregeknek Jehovája léfzen Izraelnek ütökötnek kö-sziklája, és botránkozásnak köve*: Melly *szókat* a' *szent Pál* a' *Kristusra* magyaráz. (*Róm. 9. ψ. 33. 1Pét. 2. ψ. 7, 8.*)

(2.) (*'Sid. 1. ψ. 8, és 10.*) *A' miket itt az Apostol* a' *Kristusra* ruház; egy átáljában a' *Kristusnak Isteni tulajdon Nevét, Munkáit, és Tízteletit* jelentik; midön így *szól*: *A' Te Királyi Széked Isten! mind örökkön örökké, 's a' t. Annakokáért meg-kent Tégedet ób Isten a' Te Istened: 's a' t. Te URam, kezdetben teremtetted a' Földet; és a' Te Kezednek munkái az Egek*: (*ψ. 6.*) *És imádják ötet az Istennek minden Angyali.* (*Lásd 'Solt. 45: 7, 8. 'Solt. 102: 26, 27.*) *Melly Locusokban a' Királyi Próféta Dávid, még az O Testamentomban-is a' Fiúról* akképen *szóllott*.

(3.) *Nem kételkedett szent János Évangyélifia-is, a' Felséges Istenséget a' Kristusra ruházni, midön így szóllott*: *Hogy amaz Ige, Isten volt, mind örökké.* (*Ján. 1. ψ. 1. 's a' t.*)

(4.) *Ekképen ülteté-bé Sz. Pál Apostol-is a' Kristus Jéhus*, az *Istennek Királyi Székibe*, így *szólván*: *Róm. 9. ψ. 5.* *Hogy, a' Kristus Jéhus mindenek-felett örökké áldandó Amen Isten*: *A' minémünek mondja lenni feljebb a' Teremtő Atya Istent-is*: (*Rész. 1. ψ. 25.*) *melly szavaival a' Kristus Jéhus* az *Atyával Egyenlő Istenségbe helyhezteti*.

(5.) *1 Tim. 2. ψ. 16.* azt mondja: *Hogy az Isten meg-jelent a' Testben.*

(6.) *'Sid. 1. ψ. 3.* azt mondja: *Hogy a' Kristus táplál mindeneket a' maga hatalmas Beszédével*: midön tudnillik a' *Kristus a' maga hatalmas Beszéde, és Gondvifelése által, igazgat e' Világon mindeneket.* *Ez olyan Munka, a' melly csak a' Teremtő Istenhez illik, és köz a' Kristus Jéhusal-is.* *De nem tsuda; mert más helyjen maga mondja az UR: Hogy mindenek, mellyek az Atyáé, Enyimek.* *Ján. 16: 15.*

(7.) Ezt mondja az Isten Ésaías Próféta által: *El-törölöm a' ti bűneiteket, én-magamért, mint a' fellegeket. Ésa. 44. v. 22.* Midön azért látnák a' 'Sidók, hogy a' Krístus a' bűnöket meg-botsátaná; úgy vélekednek vala, hogy ez nagy Isten ellen való véték volna, minthogy a' bűnök meg-botsáttása egyedül tsak az Istent illetné: De ezen Istennel egyen ő Hatalmát a' Krístus Jépus nem tsak szóval; hanem tselekedettel-is gyakorolja vala: nem szolgai hivatal szerént pedig, hanem ugyan Isteni Hatalma szerént.

(8.) A' Szivekben és Vesékben lévő titkos gondolatoknak által-látása, és vi'sgálása; minémü, az Igaz és Örökkévaló Istent, egyedül illető Munka, és Hatalom légyen? senki azt nem tagadhatja: Azon mindent-tudó Hatalom, hogy köz lett légyen a' Krístussal, meg-bizonyosodik ezen Szent Irásbéli helyjeből, úgy-mint; *Rom. 8: 27. Jel. 2: 23.* a' melyekből-is meg-tetfzik a' Krístus Jépus' örökké-való Istensége. (Lásd-meg *Mát. 12: 25. Ján. 2: 25.*)

(9.) Hogy pediglen az Ellenkezők ne állathassák a' Krístus felöl; hogy ő Felsege tsak Idő szerént való mondatott Isten volna; azért így szól maga Vallástételében Sz. János: *1 Ján. 5: 20.* Hogy a' Krístus Jépus az Igaz Isten, és az örök Élet.

(10.) Szent Pál *1 Tim. 3: 16.* azt mondja; *A' mi Hitünknek minden versengés nélkül való nagy titka ez: Isten jelent-meg a' Testben, bittenek ő-benne e' Világon; 's a' t. Ismét: Tsel. 20: 28.* Az Isten a' maga tulajdon Véréen kereste az Anya-Szentegyházat: sőt tovább mégyen az Apostol, a' Krístus Jépus felöl való Vallás-tételében, (*Fil. 2. v. 6,* és 's a' t.) így szólván: Midön a' Krístus Jépus Istennek formájában volna, nem álitá Ragadománynak lenni Istenel való Egyenlőséget, hanem meg-üresíté magát, Szolgai formát von ő-magára, és Emberi ábrázatban találtatott, mint Ember. Az Isteni forma jelenti itt: Az Isteni Ditsőséggel és Májestással; és az Atyával való Egyenlőséggel fel-ruháztatott Isteni Termézetit a' Krístus Jépusnak: mellyből ki-jö; hogy Igaz, és Örökkévaló Isten légyen a' Krístus Jépus. Méltán tézen hát Szent Tamás-is ő Felsegéről ilyen Vallást, mondva: *En URam, és én Istenem!* *Ján. 20: 28.* Ide tartozik a' Halottaknak közbenvetés nélkül való Fel-támasztatásokból ki-tündökiő Isteni nagy Erő és Hatalom-is; mellyet némelykor,

kor, és rendkívül, a' nékiek engedtetett Kegyelem fzerént, Próféta vagy Apostol-is vízen vala véghez: De rend-fzerént, és főképen, a' halottaiból való Feltámasztatása Emberek; egyedül tsak az Egy, Igaz, és örökké-való Istennek tulajdonitható Erő és Hatalom: Innen mondja maga Idvezitőnk: *Valamiképen az Atya támaszt halottakat, és meg-elevenit: hasonlóképen a' Fiú-is.* (Mát. 5: 21. Luk. 8: 55. 7: 15.)

(11.) A' Kristus Jébus' Igaz és Örökkévaló Istent illető Tízteletéhez tartozik az, a' melly Isteni Tíztelettel tiszteletli ő Felségét az Apostol Szent Pál: 'Sid. 1. ψ. 10. *Te URam kezdetben teremtetted a' Mennyet és a' Földet.* ψ. 6. És imádják ötet az Istennek minden Angyali.

(12.) Ide tartozik ez-is: Jelen. 5: 12. *Méltó, hogy amaz meg-ölettetett Bárány vegyen Erőt, Hatalmasságot, Tisztefséget, Ditsőséget, és Áldást:* ψ. 13. És minden teremtett állatok ezt mondják: *A' Királyi-Székekben ülőnek, és a' Báránynak legyen Áldás, Ditsőség, 's a' t. mind örökkön örökké:* ψ. 14. A' négy lelkes állatok pedig azt mondják; Amen!

(13.) Igaz Isten az, a' ki segítségül hivattatik a' Sz. Irások fzerént: Azért Sz. István-is, midőn köveztetnék, nem mást, hanem tsak a' Kristus Jébus't hívja segítségül: Innen mondja Jóel Próféta-is: *Rész. 2. ψ. 32. Valaki segítségül hívja az URnak Nevét, meg-tartatik.* Azt mondja Ananiás-is Tsel. 9: 14. a' Kristusnak: *URam, Te tudod mennyi bosszúsággal illette Saulus azokat, a' kik a' Te Nevedet segítségül hívják.*

(14.) Hogy a' Kristus Jébusnak Igaz Istenségét bényomhatná annyival inkább Szent Pál Apostol a' Kollofsébélieknek elméjekbe, azt mondja: *Hogy a' Kristus Jébusban lakozik az Istennek minden tellyesége, Állatja fzerént: Rész. 2: 9. Mert tetszett az Atyának, hogy minden tellyesség ö-benne lakoz-nék: Rész. 1: 19. Ki a' láthatatlan Istennek Abrázatja.* ψ. 15.

(15.) Ide tartozik füzükségesképen, hogy Szent Pál Apostol, és más Apostolok-is, az ő Leveleknek közöntésében a' Kegyelmet, és Áldást a' Hivekre, kérjék úgy az Atyától-is; mint a' Fiútól; fel-tévéen azt, hogy azoknak fzerző oka úgy a' Fiú-is; mint az Atya: A' minémü meg-tapasztalt Esméret, és Vallástétel, kétség kívül erősebb, és bizonyosabb; minden tsak az Elmében való Esméretnél: midőn tudnillik a' Jó Lélek látja, és ugyan meg-kóftolta-is;

miképen elevenítésük, és világosításuk-meg naponként, az Atyának, és a' Fiúnak mindenhai Jelenvólta, Aldáfa és Kegyelme által, a' hívő Ember.

Mindezekből az elő-fámlált Szent Irásbéli *Locusok*-ból azért, meg-tanúlhattuk azt; hogy az *Isteni Nevek*, *Tulajdonságok*, *Munkák*, és *Tisztelet*, mint az Atyára, úgy a' Fiúra-is ruháztatnak. Azért a' Kristus Jéusról-való Vallástételünknek Erősségét, már ekképen rekeztjük-bé:

A' fenn elő számlált *Locusok*ból következik a' Fiúnak Igaz Örökke-való Istensége.

Valamelly, tsak az Egy Igaz és Örökkévaló Istent illető tulajdon *Nevek*, *Isteni Tisztelet*, *Isteni Tulajdonságok*, és *Munkák*, tulajdonítatnak az Atyának; ugyan azok hogy tulajdonításának egyenlőképen a' Fiúnak-is; a' fenn elő-fámlált számos Szent Irásbéli helyjekkel, mind azokat meg-bizonyítottuk; Azért, mint az *Atya*, úgy a' *Fiú*-is, *Örökkévaló Igaz Isten*,

Már következik a' Sz. Léleknek Igaz Istensége ugyan a' Sz. Írásokból;

Melly férént-is vagyon immár hátra, hogy az Egy Isteni Állatban lévő *Harmadik Személynek*-is, Ki a' Szent Lélek Isten; Egy, Igaz, és Örökkévaló Istenséget az Atyával és a' Fiúval, a' fenn meg-jegyzett Kútfejekből meg-bizonyítsuk; És így az Ellenkezőknek Szentség-törő Tudományokat meg-tzáfoljuk.

A' SZENT LÉLEK UR ISTENNEK ISTENI TULAJDON NEVEIRŐL.

(1.) Amaz Évangyéliomi Próféta Éfaiás, *Rész. 6. v. 8, 9.* Így szól: hogy ő küldetett légyen a' Néphez, a' Seregeknek *Jehovájától*; és parantsolat adattatott néki, hogy meg-mondaná ezeket a' Népnek: *Hallván halljátok, és ne értsetek; látván lássatok, és ne esmerjétek*: Melly dolgot Sz. Pál Apostol ekképen erősíti-meg, (*Tsel. 28. v. 26.*) Jól mondotta bizonnyal a' Sz. Lélek az Éfaiás Próféta által, a' mi Atyáinknak, -- hogy *hallván halljátok, de meg nem értitek, 's a' t. v. 27.* Mert meg-kövéredett a' Népnek *szíve, hogy ne lássanak, se ne halljanak, és szíveikkel ne értsenek*: De másutt-is ezen Próféta ezen ő el-küldtetését, a' Szent Léleknek tulajdonítja, (*Rész. 48: 16.*)
mellyek-

mellyekből meg-tetűik, hogy a' Szent Lélek Isten, Seregeknek Jehovája, és a' Prófétáknak *Directora* lett légyen, és Igaz Isteni Személy.

(2.) Minden Prófétziák a' Szent Irásban, a' Szent Léleknek tulajdonítatnak; (1 *Pét.* 1. *ψ.* 11.) mert nem Emberek' akaratjából származtanak a' Prófétálások; hanem a' Szent Lélektől indítatván szólottanak az Istennek Szent Emberei. Senki pedig az Igaz Istenen kívül, ez Isteni nagy Munkának szerző oka és indítója nem lehetett: Azért a' Szent Léleknek méltán tulajdoníthatnak, az Egy Igaz Isteni Név, és az Isteni Munkák.

(3.) A' Szent Lélek ellen való vétek, sem a' jelenvaló, sem a' következő Életben, senkinek meg nem bocsátatik: Ki-tetűik hát ebből-is, a' Szent Léleknek megkülömböztetett Személyje, és Isteni Májestásza. Mert azt mondja maga Idvezítő URunk, *Mát.* 12: 31. Minden bűn és káromlás meg-bocsátatik az Embereknek: *ψ.* 52. És valaki szólánd az Embernek Fia ellen, meg-bocsátatik neki: De valaki szólánd a' Szent Lélek ellen, nem bocsátatik-meg neki, sem e' Világon, sem a' másikon. De ki-tetűik innen az-is: hogy a' Szent Lélek Személyje szerént megkülömböztetik itten az Atyától és a' Fiútól: (Lásd-meg 1 *Ján.* 5: 7.) azért a' Szent Lélek Személy és Igaz Isten.

(4.) Midőn Ananiást vétkéről szembe-fogná az Apostol, így szól: *Anania!* miért foglalá-el a' Sátán a' te szívemet, hogy hazudnál a' Szent Lélek ellen? (Tsel. 5: 3.) nem Embernek; hanem Istennek hazudtál. Melly Szent Lélek Isten' Májestásának meg-sértéséért, ám halállal-is büntetteték.

(5.) Szent Pál, hogy Istennek Templomi légyenek a' Hivek, innen hozza-ki; hogy az Istennek *Lelke* lakozik mi-bennünk: Sőt, hol Istennek, hol a' Szent Léleknek Templominak nevez bennünket; melly által-is az Atyának Igaz Istenségét közzé teszi a' Szent Lélekkel. (1 *Kör.* 3. *ψ.* 16. *Rész.* 6. *ψ.* 19.)

A' Szent Lélek Istennek Igaz örökké-való Egy Istent illető Tulajdonságairól,

(1.) Tulajdonítatik a' Szent Léleknek Örökkévalóság: (1 *Mós.* 1: 2.) Mert az Egy meg-öfolthatatlan Isteni Allat-

ban lévő Harmadik meg-külömböztetett Személynek, nem lehetett a teremtett állatoknak fámából ki nem vétet-
tetni: Mint a' ki minden teremtett dolgoknak örökké-
való Teremtője: Kinek az Apostol-is Örökkévalóságot tu-
lajdoni. (Sid. 9: 14.) Mellyről feljebb bővebben láthattál:

(2.) *Mindentudóság*: (1 Kór. 2: 10.) Mert az Istennek
Lelke mindeneket vi'sgál; még az Istennek mélységeit-is.
(Ján. 14: 26.) A' Szent Lélek pedig itten, mint Személy,
az Atyától meg-külömböztetik. (Rész. 16. §. 13.)

(3.) *Mindenhatóság*: (1 Kór. 12: 4- - 11.) Mert min-
den Isteni Ajándékok származnak a' Szent Lélektől: Ki
mint Mindenható Isten osztogatja azokat, kiváltképen min-
deneknek, a' mint akarja; az honnan azon *Locusokban*,
a' Szent Lélek, URnak és Istennek-is neveztetik, mint
Mindenható Isten: A' minémü jó Adományoknak és Tö-
kéletes Ajándékoknak osztogatása, hasonlóképen tulajdonit-
tatik: (Jak. 1. §. 17.) A' Világosságoknak Atyjának-is:
mellyből ki-jö; hogy azon Isteni Mindenhatóságnak Mun-
kájá, az Atyával, és a' Szent Lélek Istennel köz legyen:
És jóllehet mondásék némellykor Hatalomnak-is, a' Sz.
Lélek: Mindazonáltal a' Szent Léleknek, ki Személyje fe-
rént Isteni Hatalommal bír, a' melly által munkálkodik;
azon Hatalom, nem Személyjét jelenti, hanem Isteni tulaj-
donságát; melly által a' maga Mindenható Munkáit véghez-
vizi, mint Hatalmas Isten.

A' Sz. Léleknek, tsak egyedül az Igaz Istent, tu-
lajdonképen illető Isteni Munkái, Ezek:

(1.) A' Teremtésnek Munkájában, hogy *concurrált* lé-
gyen a' Szent Lélek Isten Személyje férént, világos bi-
zonyságot tézen Mó'ses arról, midön így szól: 1 Mós. 1: 2.
Hogy a' Lélek ki-terjeszkedvén a' mélységeken, a' minden ékes-
ség nélkül való Földnek színén; táplál'a vala a' Vizeket: Melly
szók által jelentetik, hogy e' Világnak azt az ékekségét,
mellyben most láttatik; a' Szent Leleknek ereje vitte lé-
gyen Tökéletességre. Midön tudnillik mindenekre ki-ter-
jeszkedvén, és erejét mindenekre ki-öntvén, Valóságot,
Elevenségét, Eletet, és Mozgást ferezett légyen azokban;
mellyet ott fenn meg-láthattál bővebben.

(2.)

(2.) Az *Ujjá-születetés*: Melly minden e' Világ fe-
rént való dolgoknál nagyobb, és tudálatosabb Isteni Mun-
ka: E' pedig a' Szent Léleknek munkája; a' mellyet nem
mástól vett, hanem tulajdon maga Ereje által vízen vég-
hez a' Szent Lélek: azért ha valamiből; ebből bizonyára
ki-tetjük Isteni Mindéhatóságának Munkája. (*Ján. 3. 5. 5.*
1 Kór. 12. 5, 6, és 11.)

(3.) Mi lehet az Istennek tsudálatosabb, és Ditső-
ségesebb Munkája, az egész Szent Írásokban; mint az ő
Népének a' Veres Tengeren száraz lábbal való által-hozá-
sa: De ezen nagyságos Isteni Munka-is a' Szent Lélekkel
közzé tétetik; midőn azt mondja Éfalás Próféta: *Rész.*
63. 12, 13, és a' töb. Hol vagyon az, a' ki adta ő belejek
(úgy-mint, az Izrael' Népének fivébe) az ő Szent Lelkét,
ki vezérli vala őket az ő ditsőséges Kirjaival, úgy viselte őket
az Umak Lelke, hogy magának Ditsőséges Nevet szerzene: Mel-
lyel a' Szent Léleknek Igaz és Örökkévaló Istensége bi-
zonyítottatik.

(4.) A' Szent Lélek, az Istennek Mélységét-is vi's-
gálja. (*1 Kór. 2: 10, és 12.*)

(5.) A' Böltseségnek Ajándéka, Istennek, a' Világofsá-
goknak Atyjának tulajdonítottatik: (*Jak. 1: 5, és 17.*) De
egyfer'smind ezen Isteni Munka, a' Szent Léleknek is tu-
lajdona: (*Luk. 12: 12. Márk. 13. 5, 11, és másutt.*) Amaz
Vigasztaló meg-tanít titeket, mindenekre. (1 Kór. 12. 5. Né-
mellyeknek adattatik Böltseségnek Bejzéde, ugyan azon Lélektől.

(6.) A' Megigazittatásnál, Megszenteltetésnél, mi le-
het nagyobb Isteni Munka; de ez-is, mint az Atyának, és
Fiúnak; úgy a' Szent Léleknek-is tulajdonítottatik, midőn
az Apostol így szól: *1 Kór. 6: 11. Illyenek voltatok ti-is; de*
már meg-mosogattatok, Megigazítottatok, Megszenteltettetek,
a' Kristus Jébusnak Nevében, és a' mi Istenünknek Lelke által.
(Lásd 2 Tbeff. 2: 13.)

(7.) Nem utolsó Bizonyosága a' Szent Lélek Igaz
Istenségének, és Isteni Munkáinak az-is: Hogy a' Kegye-
lembéli Szent Szövetség' nagyságos Munkájának a' Szent
Lélek volt ferző Oka; mert így szól az Apostol: *'Sid.*
10. 5, 15, 16, 17. Bizonyoságot téfszen erről a' Szent Lélek-is;
Ki minekutánna előlbför azt mondotta volna: Ez az én Szövet-
tségem, a' mellyet én kötök ő-velek; hogy az én Törv'nyemet
bé-írom

bé-irom az ő szivekbe, és az ő Bűnökről többé meg-nem emlékezem. 's a' t. Nintsen pedig az Eg alatt a' Kegyelem-béli Szövetség' Munkájánál, nagyobb Isteni Munka; melly a' mint az Atyának, hasonlóképen tulajdonittatik itten a' Szent Léleknek-is: Azért az Atyával Egy Igaz Isten a' Szent Lélek.

Az Egy Igaz Istent illető Isteni Tisztelet-is tulajdonítatik a' Sz. Irásokban, a' Sz. Léleknek.

(1.) (1 Kór. I. ψ. 13.) A' Krisztus Jéfustól, *Kegyelmet*; az Atyától, *Szerelmet*; és a' Szent Lélektől, *Vélelkező Közösülest*; kíván meg-adatni, az Egy Isteni Állatban lévő, Három meg-külömböztetett Személyjektől Szent Pál, a' Kórinthusbéli Híveknek: Holott-is egyaránt tiszteltetik az Atyával, és Fiúval, a' Sz. Lélek-is.

(2.) Titok-látó Szent János-is az ő Isteni Tiszteletiben attól; *A' ki vagyon, a' ki vala, és a' ki el-jövendő*: És a' hét *Lelkektől*, kik az ő Székinek előtte vagynak, (kik a' Léleknek külömb külömb-féle munkáira nézve, tétettetnek itt fel a' Hetes számban,) melly Értelemben a' Romanó-Catholicus Tudófok-is meg-egyeznek,) És harmadszor, kér *Kegyelmet és Békefséget*, az Ásiai Hét Ekklesiáknak, a' *Krisztus Jéfustól*: Melly szerént, ezen Isteni Tiszteletiben a' Szent Lelket-is bé-foglalja az Apostol. (Jel. 1: 4, 5.)

(3.) Az Hívek mondatnak *Szent Léleknek Templomnak*: (1 Kór. 3: 16. Rész. 6: 19, 20.) Azért a' Szent Léleknek Isteni Tiszteletire fenteltetett hajlékok tehát a' Hívek: Mert ugyan-is a' Templomok, nem Embereknek; hanem az Igaz Istennek Tiszteletére rendeltetett, és fenteltetett Helyjek: Igaz Isten tehát a' Szent Lélek-is; a' kinek Tiszteletére, illy nemes, és nem kézzel tsináltatott Templomok állatnak-fel: Másképen hogy a' Hívek hol Istennek, hol a' Szent Léleknek Templomnak mondattnak, (mint feljebb meg-látók) azzal-is nem egyéb jelentetik: hanem, hogy az Hívek, mint az Atyának; azonképen a' Szent Léleknek-is el-fenteltetett Templomai légyenek: De következik ebből az-is; hogy légyenek az Egy Igaz Istennek Templomai; az-az, a'

Meg-

Meg-öfolthatatlan Isteni Állatban lévő Atyának, Fiúnak, és a' Sz. Léleknek Templomai: mert az Atya, a' Fiúban; és a' Fiú, az Atyában vagyon. (*Ján. 14: 10, 11. Rész. 1: 38.*) A' Szent Lélek pedig, mint az Atyának, úgy a' Fiúnak-is Lelke. (*Ján. 14: 26. Rész. 16: 14. Gal. 4: 26. Róm. 8: 9. 1Pét. 1: 21. Fil. 1: 19.*)

(4.) A' Szent Lélek Istennek, tsak az Egy Örökévaló Istent illető Tíztelet tulajdonittatik, mindenekfelett akkor; midön az ö *Nevében* fíntén úgy, mint az *Atyának és Fiúnak Nevében*, meg-kereftelkedünk: Mellyből ellene-mondhatatlanképen ki-jö; hogy, meg-kereftelkedni az Atyának, Fiúnak, és Szent Léleknek Nevében; minden Isteni Tízteletnek felett való nagy Isteni Tíztelet.

(5.) Tsudálkozásal kell meg-jegyezünk itten azt is: Hogy ennyi rendkívül-való Bizonyosság-tételére-is a' Szent Irásoknak; az Unitárius Atyafiak, a' Szent Lélek Istennek Személybéli *Valóságát* és Termézetét tagadni mérézlik; és tsak Személy nélkül való Isteni Erőnek álitják lenni ö Felségét. Holott mind az Egy Igaz Istent, tulajdonképen illető *Neveire*, mind *Munkáira*, mind pediglen Tulajdonságaira, és *Isteni Tízteletére* nézve, erős Szent Irásbéli *Argumentumokkal*, már meg-bizonyítottuk: Hogy a' meg-öfolthatatlan Egy Isteni Állatban, az *Atyával és Fiúval*, Egyenlő Isteni Személy legyen a' Sz. Lélek.

(6.) És valamiképen az *Atya Isten Tízta Lélek*; de még-is Személybéli Isteni Valóságát ö Felségének, az Unitáriusok sem tagadhatják: Igaz úgy a' Szent Lélek UR Istent-is (*2 Kór. 3: 17.*) Személybéli Valóságától, és Termézetétől meg-foztani; nintsen nagy Szentség-törésnek, és a' Szent Lélek' Neve' káromlásának vétke nélkül: Mindazonáltal, nem kell itt érteni, az Igaz *Orthodoxa* Hittől-való el-fakadásnak, és *Apostasiának* vétkét, a' melly soha örökké meg-nem botsáttatik; (*Mát. 12: 32. Sid. 6: 4, 5. Rész. 10: 26.*) Hanem, kell itt érteni, az Igaz Isten ellen való olyan káromlást; a' minémüről vagyon szó, *Jelen. 13: 1, és 5. Jud. 5. 15. Dán. 7: 25. Jak. 2. 5. 7.*

A' Sz. Kerefttség mindenekfelett való Isteni Tíztelet, melly köz a' Sz. Lélekkel-is.

A' Sz. Lélek, Személybéli Isteni Valóság, vagy Hypostasis.

Valamiképen az Atya Isten tízta Lélek, még-is Személy; Hasonlóképen a' Sz. Lélek Isten-is Személy. Kit tagadni káromlás.

X. K É R D É S.

Minémü Erősségek, vagy Argumentumok, azok, mellyekből meg-bizonyittatik: Hogy az Egy Isteni Állatban, Személy szerént bé-foglaltassék a' Fiu, és a' Sz. Lélek-is?

F E L E L E T:

(1.) Minden Szent Irás szerént meg-kerefteltetett Embernek, hinni és vallani kell azt; hogy az *Atya*, és a' *Fiu*, és a' *Szent Lélek*, az ö *Igaz és örökkévaló Egy Istene*. Idvezítő URunk azt parantsolja Tanítványinak, *Mát. 28: 19. Márk. 16: 15. Menjetek-el kerefteljetek, Atyának, Fiúnak, és Szent Léleknek Nevében*; de bizony nem egyébért; hanem hogy minden idvezülni kívánó, és meg-kerefteltetett Ember, azon Egy Hittel, vallja a' *Fiat*, és a' *Szent Lelket*, maga *Egy Igaz Istenének* lenni, valamiképen vallja az *Atyát*; mert e' *Három Egy*. Hogy bé-teljék amaz *Evangelicumi igaz mondás: Egy az UR; Egy a' Hit; Egy a' Kereftség. Éfés. 4. ψ. 5.*

Ezen Isteni Egy Állatban lévő Atyát, Fiat, és Sz. Lelket, választják és vallják, Isteneknek lenni, a' Sz. Kereftségnek vinculumá szerént, minden Hívek.

Ezen Igazságot világosan bizonyította, a' *Kristus Jéhusnak Sz. Kereftsége-is.*

(2.) Meg-kereftelkedni pedig, az *Atyának*, és a' *Fiúnak*, és a' *Szent Léleknek Nevében*, annyit tézen: Hogy annak az Istennek; a' ki *Atya, Fiu, és Szent Lélek*; mint *Teremtő, Megváltó, és Megszentelő Istenének* tiszteletére, szolgálására, és engedelmeségére, Embernek magát kiváltképen-való módon, és mintegy Hittel-is el-fentelni, és el-kötelezni. Melly Isten és Emberek között való *Relatio-is*, meg-valófodik avagy-tsak abból; (a' miképen dorgálja az *Apostol a' Kórinthusbelieket*, így szólván:) *I Kor. I. ψ. 13. Valljon Pál fészített-é meg ti-érettetek? Valljon a' Pál Nevébe kerefteltetetek-é meg?* De meg-tetűzik, és meg-valófodik ez a' *Titok*, a' *Kristus Jéhusnak Sz. Kereftségében-is*; (*Mát. 3: 16, 17. Márk. 1: 10, 11. Luk. 3: 21, 22.*) Melly Munkában az *Egy Isteni Állatban való Személyjek*, annyira le-botsátkoztak a' nyavalyás bünös Emberhez; hogy ugyan külső és testi érzékenységek által-is megtapasztalhatták az Emberek; az *Egy Isteni Állatban lévő, Három Isteni meg-külömböztetett Személyjeket*, úgy-mint az *Atyát*, és a' *Fiat*, és a' *Szent Lelket*: Mídon tudnillik, az *Atya Isten*, hallatós *Mennyei Szózat* által kiáltja: *Ez az én Szerelmes Fiam, 's a' t. A' Fiu a' Jor-*

a' Jordánban keresztkedik. A' Szent Lélek pedig, megnyilatkozván az Egek, Galamb képében le-száll a' Krisztusnak Fejére: Bizonyára azért ezek, mind tsalhatatlan meg-esmértető Jelei annak, hogy az Egy Isteni Állatban, Három meg-külömböztetett Isteni Személyjek légyenek: úgy-mint az *Atya*, az *Ige*, és a' *Szent Lélek*, és hogy ez Három Egy Isten légyen: Egyzer'smind pedig befoglaltsék ezen Szent Keresztségben, mint az *Atya*; hasonlóképen a' *Fiu*; és a' *Sz. Lélek-is*. Mind ezekhez képest nem ok nélkül mondották a' Régi Szent Atyák: Menj-el *Ariané* a' Jordánhoz! és ott világosan hozzá-juthatsz a' Szent Háromság' Titkának külső érzékenységek által való Meg-tapasztalásához.

(3.) Ennél nem alább-való, sőt ehez éppen hasonló bizonytságot találz Szent Jánosnál, (1 Ján. 5. ψ. 7.) holott azt mondja: *Hogy, Hármán vagynak a' kik Bizonytságot téfsznek a' Mennyben, az Atya, az Ige, és a' Sz. Lélek: és ez Három Egy.* E' pediglen az a' Bizonytság, a' melly bizonyosá téfszen bennünket, a' Krisztus Jéfus által minékünk fereztetett Idvesség felöl: És ez már a' Krisztus Jéfusban fundáltatott Hit; tudnillik a' mi *Hitünk*: ψ. 4, és II. Melly Bizonytságot téfszen minékünk arról, tudnillik; hogy örök Életet adott minékünk az Isten, melly Élet az ő Fiában vagyon.

Ez azért a' Bizonytság-tétel, a' mellyet bizonyittanak a' Mennyei Három Bizonytságok: Kiknek akár Számokat, akár Személyjeket nézzed; nem találz abban fogyatkozást. Személyjekre nézve nem: mert azt mondja a' citált Locusban Szent János Apostol: 1 Ján. 5. ψ. 9. *Ha az Embereknek bizonytság-tételeket bé-véfszük, mennyivel inkább az Istennek Bizonytság-tételét, a' melly nagyobb: Melly által ilyen Bizonytságot tett Isten, az ő Szent Fia felöl: ψ. 10. A' ki hiszen az Istennek Fiában, vagyon annak Bizonytsága önnön-magában: A' ki nem hiszen az Istennek, hazuggá tette ötet; mert nem hitt a' Bizonytság-tételnek, mellyel Bizonytságot tett az ő Fia felöl: Erös azért, és Igaz, a' Mennyei Bizonytság-tétel. De a' ki nem hiszen az Istennek Fiának Nevében, nintsen annál az Istennek Fia, és örök Élete sintsen annak. Réf. 5. ψ. 12, 13.*

Ugyan azon Igazságot bizonyittya Sz. János Apostol-is, a' Három Mennyei Bizonytságtévökben.

Ez pedig annak Bizonytságtétele, hogy a' ki nem hisz az Istennek Fiának Nevében, nintsen annak örök Élete.

Ha pedig Számokat nézed-is ezen Mennyei Bizonyságoknak, annál inkább méltók a' Bévételre; mert a' mint mondja az Apostol: 2 Kór. 13. ψ . I. Két, három Tanuknak vallás-tételek által, minden dolog meg-erősítetik: Menyivel nagyobbak pedig a' Mennyei Bizonyság-tévök: mert; Ha a' Menny és Föld el-mulik-is; de az Isten' Bizonyság-tételben változás soha örökké nem lesz. Márk. 13: 31.

I.

De egy kevésbé menjünk tovább a' közelebb 'citált Locusból ki-folyó Igazságok' vizsgálásában:

(1.) Az Atya, Személybéli Valóság, minden ver-fengés nélkül, és Igaz Isten; nem különben az Ige, vagy Fiú-is: Bizonyára tehát a' Szent Lélek-is, Ki az Atyával, és Fiúval, a' citált Locusban Egynek mondatik, Személybéli Valóság, és Igaz Isten; mert Egy az Atyával, és a' Fiúval:

(2.) Az Atya, és a' Fiú, és a' Szent Lélek, a' mi Idvességünk felől való Három Mennyei Bizonyságoknak mondatnak lenni ezen Locusban: Ha pedig tsak Isteni Erő, vagy *Accidens* volna a' Szent Lélek, nem tétethetett volna, az Atyának és Fiúnak két Személyjekkel, egy Karban és Rendben: Mert ha mind az Atya, mind a' Fiú, meg-különböztetett Személyjek; a' Harmadik Bizonyság-nak, úgy-mint a' Szent Léleknek-is, azon Bizonyság-tételben Személynek kell lenni; mert Bizonyóságot akármely dologban-is más nem tehet, hanem *Személybéli Valóság*. Azért a' minékünk adattatott Örök Életről Bizonyóságot-tévő Szent Lélek-is, (ugyan ott ψ . II.) nem lehet hogy *Accidens* tsak; az-az, Istennek munkálkodó Ereje legyen; hanem Személybéli Valóság, és ugyan Isteni Igaz Személy.

(3.) A' 9-dik ψ -ben, a' *Textus*, a' mi örök Életünk felől való ezen Mennyei Bizonyóság-tételt; Isten' Bizonyóságtételének mondja; azért Igaz, és Örökkévaló Isten tehát a' Szent Lélek. Mert, mint az Örökkévaló Atyának és Fiúnak; akképen tulajdonittatik a' Szent Léleknek-is, ezen Mennyei Bizonyóság-tétel, a' 7-dik ψ -ben; a' melyre nézve ugyan ott, az Atya, az Ige, és a' Szent Lélek, Egynek-is mondatik: Ezért-is a' Szent Lelket, az Egy Isteni Alat.

Állatban, Harmadik Isteni Személynek lenni, vallják és hiszik, e Világon el-terjedett minden-féle Keresztényen Valásban lévők: Hanem csak az Ellenkezők, úgy mint a' fenn meg-irt módon, a' *Primitiva Apostolicó-Catholica* Ekklesiáktól, Négy *Occumenicum Conciliumok*ban, vagy Közönséges Gyülekezetekben, Kárhozatra ítétetett *Ariusnak* követői. Kik már minden Keresztényen Országokból, ki-tiltattak, ki-irtattak: De nem ítéihető a' mindennapi jelekből, hogy sokáig lehetne ott-is az hol még találhatunk, meg-maradások; ha meg nem térnek, és Isten meg nem gyógyítja őket. (*Mát. 13: 15.*)

II.

De nem lehet feledékenységben hagyni itten, az Ellenkező Atyafiaknak, a' Kristus Jéhus' Imadásában és Isteni tiszteletiben való nagy hibajokat-is: Erről egy *Dávid Ferentz* nevű Unitáriusok' Püspökje, a' Kolo'svári Piatzi Nagy Templomban (mellyet akkor öök bírtak,) Prédikálván, ezt mondotta: Ha nem hiszük Öröktől-fogván-való Istennek a' Kristust, ne-is imádjuk: mert nagyobb bálványozók léfünk azoknál, a' kik 's a' t. Bizony, a' mi a' Bálványozást nézi, rész-férent igazat-is mondott ez a' Vak-Vezér: Mert a' kik nem Igaz és Örökkévaló Istennek; hanem csak bizonyos időben, úgy-mint, ez előtt 1764. *Ejstendökkel* Született, és Teremtett Embernek, és csak mondatott Istennek hiszik és vallják a' Kristus Jéhus't: Azok Teremtett Embert, és csak Mondatott Istent, (minéműek az Angyalok és a' Birák, 1 *Kor. 8. 5.*) imádnak Isteni-tisztelettel, és attól várnak segítséget, mint amaz meg-átkozta ott *Arius*, és annak követői: Holott azt mondja az Istennek *Lelke*, *Jeremiás Próféta* által: *Rész. 17. 5.* Átkozott, a' ki bizik Emberben, és erőségét helyhez-teti a' Testben. És ísmét: *Rész. 10. 11.* El-vesznivaló Istenek azok, a' kik nem teremtették a' Mennyet és a' Földet; Teremtő Isten pedig, Teremtett Ember nem lehet: De méltok a' bálványra azok-is, azt mondja az Apostol, a' kik hátra-hagyják a' Teremtőt, és imádnak teremtett állatot. *Róm. 1. 25.* és 32. Mert nem az Embereknek Fiaiban, hanem csak a' Mennye és Földnek Teremtő Istenében kell bizni. *Sóit. 146. 3, 5, 6.* A' mint maga Idvezítönk-is mondja a' kí-

sértő Sátánnak: *Távozzál-el én-tőlem Sátán: mert meg-vagyon írva; hogy a' Te URadat Istenedet imádjad, és tsak ö-néki szolgálj. Mát. 4. ψ. 10.* Mind ezekre az itten elő-fámlált, és meg-tzáfolhatatlan Igazságokra nézve azért, méltán mondattattak a' Régiectől, *Arius* és a' *Nestoreusok*, Bálvány Imádóknak: Mert a' *Kristus Jéfust* tsak Teremtett Embernek hízik és vallják vala, még-is Isteni Tízteletet adnak vala néki. Így tselekeznek ma-is azok; kik a' *Dávid Ferentz'* Prédikáziója fzerént, Bálványt tsinálnak a' *Kristusból*: midön ö Felségének Örökkévaló Igaz Istenségét halálban tagadják, és tsak mint Teremtett Embert, és tsak idő-fzerént való Mondatott Istent, illetik Isteni-tíztelettel; és ekképen *Dávid Ferentz'* mondtaként, nem maradnak ürelesen a' Bálványozástól: Holott a' Bálványozás igen nagy véték, (2 *Mós. 32: 21.*) melly meg-vagyon tiltatva a' tellyes Szent Irásban, fámtalan sok helyeken, mint feljebb-is illetők; nevezetesen 1 *Kór. 10: ψ. 7, 8.* Bálványozók ne légyetek; melly miá a' *Puhtában* el-vezének egy nap 23. ezeren. *A' bálványozók az Isten' Országának Örökössei nem léznek. Gal. 5: 20, 21. és másutt.* De nem szükség ide több Bizonyosságokat elő-hordanunk; ezekből vak a' ki által nem látja, a' *Kristus Jéfus'* Isteni Tízteletiben, nagy hibájokat az Ellenkező Atyafiaknak. Azért a' *Kristus Jéfust*, Igaz, és Örökkévaló Istennek lenni higyjék, és vallják: Mert ö Felsége, a' mindenek-fclett örökké áldandó Igaz Isten, és Örök Élet. (*Róm. 8. ψ. 5. 1 Ján. 5. ψ. 20.*) Ha a' Bálványozásnak kárhozatos vétékét el-távoztatni akarják.

XI. K É R D É S.

A' feljebb citált sok Szent Irásbéli helyjeből, vóltaképen meg-bizonyítottuk; hogy az Egy Isteni Állatban való Második, és Harmadik Isteni Személyeknek, Igaz, Örökkévaló, és Egyenlő Istenségek legyen az Atyával: Mi az oka még-is, hogy az Ellenkezők, a' Fiúnak, és a' Szent Léleknek, nyilván-való Igaz, és Örökkévaló Istenségét, olly' halálban tagadják?

F E L E L E T:

Ennek az ö Tévelygéseknek, nem kitsiny okai vannak: (1.) Mert a' mint feljebb meg-jegyeztük, a' Testtel és

és Vérrel, az-az, Testi Okolsággal tanátskozó *Lelkes* vagy *Testi Ember*, nem foghatja-meg azokat, a' mellyek az *Istennek Lelkéjé*: Sőt azok ö-néki bolondságnak tet-
 zenek: és azokat meg sem tudhatja; mert azok a' Lé-
 leknek ereje által itéltetnek-meg. (1 *Kor.* 2. *ψ.* 14.) A'
 Szent Lélek Isten pedig hogy közlené Kegyelmét azok-
 kal, a' kik tele torokkal tagadják ö Felségét: Holott
 csak a' Szent Lélek az, a' ki meg-tanít minket minden
 Igazságra. (*Ján.* 16: 13. 1 *Kor.* 2: 13.)

(2.) Mert ezeknek Elméjeket, meg-vakitotta e'
 Világnak Istene: 2 *Kor.* 4: 4. *Hogy a' Kristus Jéhus Évan-*
gyéliomának Világojsága, ne fénylenék nékik; melly Kristus
Istennek Ábrázatja.

(3.) Maga Idvezítő URunk mondja: *Mát.* 13: 13.
Látván nem látnak; hallván nem hallanak: ψ. 15. *Mert*
meg-kövéredett e' Népnek szive; hogy valamiképen ne lássanak
szemekkel; ne halljanak fülökkel; meg-ne térjenek, és meg-
gyógyítsam őket.

(4.) Kiváltképen-való oka ezen Tévelygésnek ez-
 is: *Hogy az Ellenkezők; a' Fiú, és Szent Lélek Istennek,*
az Atyával Egy Igaz és Örökkévaló Istenségé-
ről tanító Szent Irásbéli helyjeket, csak félig meddig
vészik-fel: Mert,

(5.) *Elsőben: A' Kristus Jéhusnak csak az ö Embe-*
ri Termézetiről, és Meg-aláztatásáról szóló Locusokat
vészik-fel; és azokat még a' gyermekeknek elméjékbe
bé-öntik, és bé-nyomják.

(6.) *De Másodszor: A' Fiú, és Szent Lélek Isten-*
nek, Igaz és Örökkévaló Istenségéről, hathatósan tani-
tó Szent Irásbéli helyjeket, tellyességgel el-mellözik, és
hátok megé vetik.

Melly dolgot, az Unitáriusoknak egy hires neves,
Kökösi nevü Papokban, én magam tapasztaltam: Melly-
 nek valóságos, és rövideden le-irt *Históriáját*, méltó
 bizony meg-hallgatni a' *Kegyes Olvasónak*: Ki-is ezelött-
 való *Eftendőkben* a' *Vargyasi Ekklesiába* jövéen Papság-
 ra; *officiostatis gratiá*, bé-jött látogatásomra, és a' fő-
 beféd közben, kezdé csak hamar a' *Kristus Jéhus' Örök-*
kévaló Istenségét impugnálni: Mellyre mondék a' Pap-
 nak: *Mit fenekedik kegyelmed annyira, a' Kristus*
 Jéhus

Az Unitá-
 riusok' hi-
 hetetlensé-
 geknek O-
 kai irattat-
 nak-le aláb
 Hét Pun-
 ctumokban.

Jésus' Örökkévaló Istensége ellen: *Holott minden Proféták az O Testamentomban, a' Kristus Jánosnak, ö-bennek lakozó Szent Lelke által jövendöltenek. Mellyre azt mondja: Ha én azon Afsertiomat a' Szent Irásból meg-bizonyítom, legottan mindjárt Réformátusá lézen: Mellyre én repondlék: Én bizony stante pede, meg-mutatam kegyelmednek azon Szent Irásbéli Locust; de kegyelmed azzal Réformátusá nem lézen, mert nem-is lehet: Én-is azonban fordítám a' Bibliát, és egy szem-pillantás alatt meg-mutatám a' Locust, melly vagyon 1 Pét. I: 20. mellyből meg-bizonyítottam Afsertiomat. Mellyre monda: Bóldog Isten! Én tellyes Életemben mint búttam a' Szent Irást, de soha ezen Locust ezembe nem vettem. Nem bizony, mondék: Mert Vallásokat nem az egész Szent Irások' Systemájából eruálják; hanem, tsak azokat a' Locusokat allegálják Vallások' meg-erősítésére a' Sz. Irásokból, a' mellyek a' Kristus Jánosnak Emberi Termézetét, és meg-üresítettését nézik: De a' mellyek a' Kristus Jánosnak, és a' Szent Léleknek, Igaz és Örökkévaló Istenséget tulajdonítanak, azokra bé-hunyják szemeket: De meg-fogják látni, mind Arius, mind Sabellius, és azoknak minden Követői; minémü rettenetes dolog légyen, a' Kristus János' Vas-Páltzája alatt meg-rontatni, mind azoknak, valakik gyalázattal illetik ő Felségét: Ellenben, melly Bóldogok léznen azok, a' kik tsókolják és tisztelik, a' nékiek küldött Fiat, és ö-hozzá ragazkodnak. ('Sólt. 2. egészzen.)*

(7.) Az Ellenkezők tévelygésének nagy oka az-is: Hogy, valaki a' Kristus Jánosnak, és a' Szent Léleknek, Igaz Örökkévaló Istenségének Tagadásában, a' 'Sidókkal egy Tévelygésben vagyon; annak ama' Mó'ses' Fedele, az ő ortzáján és fêmein fel-fedetlen vagyon; és marad, mind addig, míg a' Kristus János által el nem vétettetik az, az ő ortzájáról, és fivéről. (2 Kór. 3. v. 14, 15.) Melly Fedélnek-is el-vétele, tulajdonittatik mind a' Fiúnak, mind a' Szent Léleknek. (v. 18.) Nem juthatnak azért az Ellenkezők, a' Kristus János' Ortzáján tündöklő Isteni Ditsőséges Esméretnek Világosságára: És a' Mó'ses' Fedele-is nem vétethetik-el szemekről másképen; hanem a' Kristus Jánosnak, és a' Szent Lélek

Lélek Istennek fel-segíttő Kegyelme által. Szükség annakokáért, hogy igaz Hitből származott Könyörgéseknek általa, nyerjenek a' Fiú és a' Sz. Lélek Istentől Kegyelmet; hogy a' Mó'sesnek Fedele el-vétettségek fémekről és fívekről, hogy fel-fedezett ortzával láthassák-meg az URnak Ditsőségét, a' Sz. Lélek által. (ugyan ott *ψ.* 17, és 18.

XII. K É R D É S.

Mintbogy a' Kristus Jéhusban lévő Isteni, és Emberi két Természeteiket, fenn az V-dik Kérdés alatt, Szent Irásbéli helyjeből ellene mondhatatlan-képen meg-bizonyítottuk; azért minémü Büntetés következhetik azokra, a' kik ezen Szent Irásbéli Titkot, és a' Keresztyéni Hitnek-is, illy' nevezetes Ágazatját bé nem vészik?

F E L E L E T:

(1.) Éfaiás Próféta, (*Rész.* 45: *ψ.* 9.) azt mondja: *Jaj annak! a' ki az ő Teremtője ellen támad.* A' Kristus Jéhusnak pedig, Teremtő Igaz Istenségét, fenn a' III-dik Kérdés alatt, a' Szent Irásokból vóltaképen meg-bizonyítottuk: Azért valaki azok ellen a' Fiúnak Teremtő Igaz Istenségét tagadja; az ő Teremtőjének az ellene-támad; midön le-huzza ő Felségéről a' Teremtő Igaz Istenséget: Melly által nem egyebet, hanem a' Prófétától meg-jövendöltetett örökké-való Jajt várhatja fejére az olyan Ember.

(2.) Valaki a' Kristus Jéhus Igaz Isteni, és Emberi Természetéről már elő-hordott számos és farkalatos Szent Irásbéli Bizonyosságokat bé nem vézi, és nem enged a' Szent Irás' Befédének; melly Istentől ihlettetett, és hasznos a' Tanításra, a' Megjobbításra; mert nem Ember' akaratjából; hanem a' Szent Léleknek indításából szólottanak az Istennek Emberei; (*1 Pét.* 1: 21. *Rész.* 12. *ψ.* 12. *2 Tim.* 3: 16.) Az honnan a' Szent Irásokhoz, sem hozzá-tenni, sem azokból el-venni, Átok alatt nem szabad. (*4 Mós.* 2: 2. *Rész.* 12: 12. *Préd.* 30: 6. *Jel.* 22: *ψ.* 18, 19.) Valamelly Emberek előtt azért, illy számos és farkalatos Szent Irásbéli helyjeknek nintsen hitele; sőt azokat hátok-megé vetik; azon az úton az egész Sz. Irást-is az olyan Emberek kétségbe hozhatják a' Na-

Jaj annak!
a' ki az ő
Teremtője
ellen támad

A' ki a' Sz.
Írás Befé-
dének ne-
vezetes Ré-
szeit meg-
veti; az e-
gész Szent
Írás' meg-
rontásában
vétkes: mert
elvenni ab-
ból, Átok
alatt nem
szabad.

turalistákkal; mert azt mondja az Irás: *Jak. 2. ψ. 10. Valaki a' Törvényt meg-tartandja, vétkezéndik pedig egyben, az egész Törvény' meg-rontásában vétkes.*

Nem engedni az Isten' Beszédének, Pogányi fukarság; az olyánnal társalkodni sem szabad.

(3.) Mert a' ki az Isten' Beszédének hitelt nem ad, és az Ekklesiának nem enged; fukar az, (*Mát. 18: 17.*) és úgy tartatik, mint Pogány, és azzal társalkodni sem szabad. *2Thess. 3: 6. Mert a' Hit az hallásból vagy; a' hallás pedig az Istennek Igéjéből. Róm. 10: 17.* Nem engedni azért az Isten' Beszédének, és az Ekklesiának, Pogányi fukarság. *Ismét: 2Ján. ψ. 9. Valaki által-hágja, és meg-nem marad a' Kristus' Tudományában, Istene annak nintsen.*

Mind addig a' Móses' Fedele szemeken marad, a' Kristus Örök Istenfégét tagadóknak, valamíg meg-nem világosodik ö-nékiek a' Kristus,

(4.) Az Ellenkezők a' Kristusnak Emberi Termézetét kellete-felett-is hízik, vallják: és ám tsak ahhoz is ragaszkodnak; és a' Kristus Jéhus' igaz Esméretében, tovább az ö Felsége Emberi Termézeténél menni nem is akarnak: Örökkévaló Igaz Istenségét pedig ö Felségének tele torokkal tagadják: De tudják-meg, hogy valaméddig az V-dik Kérdésre való Feleletben citált fok számú, és igen fontos Locusok ellen, az Ellenkezők, 's mások-is, a' kik a' Kristus Jéhusnak Igaz Istenségét ilyen meg-átalkodott szível tagadják; mind addig, sem a' 'Sídóknak, sem akármelly más Ellenkezőknek szemekről és ortzájokról, a' Mósesnek Fedele le nem vétettetik: *2Kór. 3: 14, 15. De valamibelyt meg-téréndik az ö Lelkek az URhoz, ψ. 16. (azt mondja az Apostol:) leg-ottan el-véttetik azon fedél az ö szivekről: És meg-világosodik ö-nékiek a' Kristus. Efés. 5: 14. És a' Kristus Jéhus' Ortzáján tündöklő Ditsőséges Isteni Esméretnek világossága fényleni kezd az ö szivekben. 2Kór. 4: 4, és 6. Kolofs. 1: 15. Ki a' láthatatlan Istennek Ábrázatja, és minden teremtett állatnak előtte, az-az örök Időknek előtte születtetett, és fel-kenette-tett, Péld. 8. ψ. 23. és a' t.*

(5.) Azt mondja Sz. Péter: *Tsel. 4: 12. Nintsen másban Idvefég; nem-is adattatott az Emberek között Égalatt más Név, mellyben meg-tartatnunk lehetne; hanem tsak a' Jéhus' Neve. (2Kór. 4: 4, 6.) Maga Idvezítő URunk is azt mondja: Ján. 14: 6. Én vagyok az Ut, az Élet, és az Igazság, senki nem mehet az Atyához; hanem tsak Én-általam. Ismét: Rész. 17. ψ. 3. Ez az Örök Élet, hogy Tégedet*

gedet egyedül esmérjenek Atyám, Igaz Istennek lenni, és a' kit el-botsátottál, a' Krisztus Jéfust: Azért Igaz Isten tehát a' Krisztus Jéfus: még pediglen olyan Ut, Élet, és Igazság; olyan Egyetlen-egy Közbenjáró, a' ki nélkül senki az Atyához nem mehet, hanem csak ő-általa. Mert (mint feljebb-is illetők) nintsen másban Idvevség; nem is adattatott Eg alatt más Név, mellyben a' szegény büns Embernek meg-tartattatása lehetne, hanem csak a' Jéfus' Nevében.

Azért állj-bé a' magad Lelked' Esméretébe, Oh Idvezülni kívánó Unitárius Jó-akaró Atyámfia! Ha a' Krisztus Jéfust a' citált Locusok ellen, az ő Igaz és Örökkévaló Istenségétől, és Tulajdonságaitól akarod megfoztani, mit fogz tsinálni azután? Mert más Utat nem találz, melly által a' te büneiddel meg-bántatott Istenedhez és Atyádhoz járulhatsz, a' Krisztus Jéfuson kívül: Más Nevet nem találhatz Eg alatt; mellyben Idvevséget nyerhetsz, hanem csak a' Jéfus' Nevében.

Te pediglen ezt az Idvevségnek Utját el-vétetted; ezt az Idvezítő Nevet meg-tagadtad; midön a' Krisztus Jéfust, leg-nagyobb Isteni tulajdonságától, úgy-mint az ő Igaz, és Örökkévaló Istenségétől meg-foztván, csak idő szerént-való mondatott Istennek lenni hízed és vallod.

Es tagadván ekképen a' Krisztus Jéfust, magadra vonzod azt az Evangyéliomi szomorú Sententziát, (Mát. 10. v. 32, 33.) mellyet maga Idvezítő URunk pronuntsiált, így szólván: Valaki vallást tészek én-róllam, az Emberek előtt; Én-is vallást tészek arról, az én Mennyei Atyám előtt. Valaki meg-tagadand Engemet az Emberek előtt; Én-is meg-tagadom azt, az én Mennyei Atyám előtt, és az ő Angyali előtt. (Luk. 12: 8, 9.)

És ki-töröltetik ennek Részze az Életnek Könyvéből: És bé sem mehet az ilyen Ember a' Szent Városba; hanem künn marad a' Kapukon kívül, és jut véghetetlen siralmas állapot-ra. Jelen. 22: 15, és 19. Melly szomorú ki-meneteltől, hogy a' Fiúnak Kegyelme, az Atyának Szerelme, és a' Szent Léleknek vélek való Közösülése, szegény Unitárius Atyánkfiat meg-mentse, és védelmezze; mindennapi alázatos Esfedezéseim által, ezért imádom az én Istenemet buzgó Szível és Lélekkel.

Azért ad-
bortáltat-
nak az illye-
nek a' Meg-
térésre.

um
tára

A' ki tagad
ja a' Krisztus
Jéfust, az-is
meg-tagad-
tatik a' Mē-
nyei Atya
előtt: és ki-
töröltetik
az Életnek
Könyvéből.

Imádtatik
az Isten E-
zeknek
Meg-téré-
fekért.

Hogy azért az Örök Idvefségtől el ne efsünk, elmúlhatatlanképen Elménkbe nyomjuk-bé mindnyájan; kik Idvezülni kívánunk, és Kereftyéni Nevet viselünk; kiváltképen az Ellenkező Rézről valók: És fivünkben higyük-el, 's fájunkkal tégyünk vallást arról; hogy amaz Örökkévaló Ige, ki egyzer'smind Teremtő Isten-is, (Ján. 1: 13, 14.) *Testé* lett. És hinnünk kell egyzer'smind, a' mi Hitünknek ama' minden versengés nélkül való Nagy Titkát-is, (1Tim. 3: 16.) hogy az *Isten jelent-meg a' Testben*. Mert míg az idvezítő Hitnek e' nagy Titkát, (melly a' praemittált Locusokból feljebb eléggé meg-bizonyított,) bé nem vézik az Ellenkezők; mind addig nem világosodik-meg azoknak a' Kristus. (Éfés. 5: 14.) Mind addig e' Világnak puztáján, Kristus, Hit, és Reménség nélkül tévelyegnek. (Luk. 19: 10.) Mind addig a' Kristus Jépus' Ortzáján tündöklő Igaz Isteni Esméretnek ditsőséges Világosságára nem juthatnak; Elméjeknek homályba-borúltt femeik, meg-nem világosítottatnak mind addig; (Éfés. 1: 18.) Hanem a' Mó'ssnek Fedele marad femeken, és fíveken; a' 'Sidóknak, és másoknak hasonlóknak. *Ha pedig meg-tér az ő szivek Istenhez, leg-ottan el-vézi a' Kristus szemekről a' fedelet; azt mondja az Apostol: 2 Kór. 3: 14, 16.* Mert a' kik az idvezítő Hitnek e' nagy Titkát: úgy-mint, a' Kristus Jépusban lévő Isteni, és Emberi Termézetet, (mellyet fenn az V-dik Kérdés alatt a' Szent Irásokból bővön meg-bizonygattunk,) bé nem vézik: Nintsen azoknak Igaz Kristusok, és Megváltójok: Mert a' Kristus Jépusnak *Emberi Természete*, és fel-vállalt Kezefsége férent, kellett Eleget-tenni, mint valóságos Embernek, a' Bünért: *Mindenható Istensége szerént pedig, Győzedelmeskedni kellett, a' ki-mondhatatlan Lelki gyötrelmeken, mellyeket féuvedett a' Testben; és a' Bünön, és az Halálon: Másképen a' Váltságának Munkája tökéletesen véghez nem mehet vala: És így az Ádám' bünös Véreből fármazott, egész bünös Emberi Nemzet, az halálban maradott volna mind örökké.*

XIII. K É R D É S.

Ezen Kezünk alatt való Munkátskának Fő Fundamentomául tettük vala fel, az Első Kérdésben; az Igaz Örökkévaló Egy Istennek Meg-elsmérését és Keresését: Melly Titkait Apostoli Szent Vallásunknak, a' tellyes Szent Írásokból vet-
tük és meritettük; és azon Titkoknak a' III-dik Kérdéstől fogván, a' XII-dik Kérdéig, Szent Írásbéli ellene-mondha-
tatlan Bizonyosságokkal, Igazságokat meg-erősítvén; ki légyen az az Igaz és Örökkévaló Isten, meg-tanúltuk, és vóltakép-
pen le-rajzoltuk: És már következésképen, annak Keresé-
sében és Tisztelésében, mi légyen az Idvezülni kívánó
Keresztyén Embernek Kötelessége, és Tiszti; szükség
azt-is meg-látnunk, és tanulnunk?

F E L E L E T:

Még az Első Kérdésben fel-tettük vala, hogy min-
den idvezüendő Embernek, Elsöbben; Szívével hinni
kell, az Igaz és Örökkévaló Istenben: De Másodszor:
Szájunkkal vallást-is kell tennünk ö Felségéről. A' mi
a' Vallás-tételt nézi, azt véghez-vittük a' III-dik Kér-
déstől fogván, mind a' XII-dik Kérdéig *inclusivè*. Mi-
dön a' meg-öfolthatatlan Egy Isteni Allatban lévő, Há-
rom meg-külömböztetett Isteni Személyeket, a' Sz. Írá-
sok szerént le-rajzoltuk: Azért vagon hátra már a'
Hit; a' melly által kell az Istent keresnünk, és tisztel-
nünk.

Hinnünk, és
vallanunk
kell a' már
meg-elsmért
Atvát, Fiat,
és Sz. Lel-
ket, az Egy
Igaz Isten-
nek lenni.

XIV. K É R D É S.

Mitsoda hát az a' Hit, a' melly által hinnünk, és keresnünk
kell ö Felségét?

F E L E L E T:

Ez, fel-vagon téve a' II-dik Kérdésben-is, (Sid.
II. ψ. 6.) holott így szól az Apostol: *Hit nélkül lehetet-
len, hogy Isten előtt kedves légyen valaki:* azért hinni kell
annak, a' ki Istenhez járúl, hogy vagon Isten, a' ki
Jútalmat-is ad az ötet keresőknek. Melly Hitet-is azon
Részben, (ψ. I.) így ír le az Apostol: *Hogy, a' Hit,
a' reménlett dolgoknak valósága, és a' mellyeket nem láthatunk,
azok felöl-való bizonyos Bizodalom.*

Hit nélkül
nem lehet
járulni I-
stenhez;
Melly Hit-
is, meg-ma-
gyaráztatik

XV. K É R D É S.

Mitsoda az a' bizonyos bidelemmel el-fogott Dolog; a' melyet nem látunk, még-is hiszszük?

F E L E L E T:

Az Örök-ké-való Istent, Kit nem látunk; És az örök Életet; mert ezt-is szem nem látta: kell Hittel el-fognunk.

Ez a' láthatatlan, és hozzá-járulhatatlan Világosságban lakozó *Isteni Felség*: És mint-hogy itten az *Atyáról*, az *Unitárius Atyafiak* sem fejegetnek semmi ellenkezést; *A' Szent Lelket* pedig mi-is, kik ö Felségét hiszszük *Személynek* lenni; mint-hogy *Tiszta Lélek*, mint az *Atya*; Valjuk láthatatlan Istennek a' *Testi szemektől*: *A' Fiúról-is* pedig azt mondja *Sz. Péter Apostol*: *1Pét. I. ̄. 8.* *Kit noha nem láttatok jóba, még-is szerettek; Kit noha most-is nem láttok; mindazonáltal ö-benne bizván, örvendeztek ki-mondhatatlan Ditsőséggel ö-benne.* *Elsöben azért: E' láthatatlan Isteni Felség, (Kiröl oda-fel bövön élöttünk,)* úgy-mint, az *Atya, a' Fiu, és a' Sz. Lélek, Egy Isten* az; a' kit nem láthatunk; hanem *Hittel* kell meg-fognunk. *Másodszor: Az Örök Élet* az: mellyről az iratik, *1Ján. 5. ̄. 7, és 11.* *Hogy, a' Mennyei Három Bizonyságoknak, úgy-mint, az Atyának, Fiúnak, és a' Szent Lélek Egy Istennek, Bizonyság-tételek* ez: *Hogy Örök Életet adott minékünk az Isten; melly Élet a' Fiúban* vagyon. *(Kiröl alább azt mondja az Apostol: ̄. 20.* *Hogy, a' Fiu az Igaz Isten, és az Örök Élet.)* Melly *Örök Élet-is* olyan, *(1Kör. 2: 9.)* mellyet szem nem látott, fül nem hallott, és Embernek gondolatjába fel nem ment, mellyet kézített Isten az ötet szeretöknek; És ezek szerént, az *Isteni Egy Allat, ki Személyjében, Atya, Fiu, és Szent Lélek;* az, az *Örök Élettel* együtt; a' kit, és a' mellyet *Testi szemekkel* nem láthatunk most; hanem *Idvezítő, és Élő-Hittel* kell azokhoz, mig a' *Testben* vagyunk, minékünk járúlnunk, és azokat el-fognunk.

XVI. K É R D É S.

Mitsoda hát az Örök Élet, vagy-is, a' Tellyes Váltság?

F E L E L E T:

Itt minékünk fel-kell mennünk, éppen az *Első Embernek Ádámnak, a' Földi Paraditsomban* történt el-esésére;

esésére: kit-is teremtvén Isten, helyheztesett vala a' Paraditsomban: Teremtette vala pedig Isten Ádámot a' maga Képére, és Hasoulatofságára: az-az, Igaságban, Szentségben, és Artatlanságban; és azok felett szabad akaratot-is engedett vala Isten ö-néki: De olyan *Conditio*val, hogy ha az Istentől eleiben-adattatott *Parantsolatot* által-hágná, örök *halállal büntettetnék-meg*: Azonban pedig Ádám az ördögnek indításából, magában fel-fúvalkodván, *rebellála Jó Teremtő Istene ellen*, maga szabad akaratjából; és az ördög' pártjára állá: és mind Magát; mind Maradékot, az örök vezedelemnek vermébe bé-ejté. De a' Könyörülő Jésus előre el-látván, Ádámnak következő Esetét, még amaz *Örökkévaló Békeségnek Tanátsában*, nem-tsak *Közbenjárói Tisztet*; hanem ugyan *Kezességet-is* vállala magára. (*'Sid. 7. ψ. 22. Rész. 8. ψ. 6.*) Mert a' Deák Fordítás szerént, itten mondatik a' Krisztus, *Sponsor*nak: a' melly *szó*, valósággal *Kezest* téken.) És a' meg-bántódott Atya Isten-is Szent Fiának *intercessiojára*, és *Közbenjárói Kezességére* nézve, ilyen *Kegyelembéli Szent Szövetség-re* méne; *Esa. 53: 10.* Hogy, *minekutánna téjendi a' Fiú az ö Lelkét Aldozatul a' bünért, meg-látja a' Magot, és az URnak Akaratja, az ö Keze által Szerentsés leszén.* Hogy ekképen az ö Egyetlen-egy Aldozatjában meg-engefztetést nyervén, a' kik ennekelőtte *Haragnak Fiai*, Istennek Ellenségei valánk; lennénk már Isten előtt ingyen kedvesek ama' Szerelmesben; és lennénk a' Mennyei Hazának Örökössei. (*Éfés. 1: 6. Rész. 2: 12, 13. Kol. 1: 20, 21, 22. Éfés. 2: 1, 3. 'Sid. 10: 14. Róm. 8: 17.*)

Melly Váltásnak Munkájáról, és az Örök Eletről fenn a' IV-dik Kérdés alatt hozzás *Declaratiot* tettünk; azért azok felöl-való bővebb értekezésnek okáért *relegáljuk mostan-is* oda a' *Kegyés Olvasót*. De ugyan-tsak, *fenn-marad itt az a' Kérdés*: Hogy, ki légyen hát az az Isten; a' kit a' fenn említett Idvezítő Hit által, meg-kell minékünk fognunk? Hogy a' légyen minékünk Szövetséges Istenünk; mi pediglen ö-néki Népe, és Öröksége; (*'Sid. 9: 10, 12.*) hogy meg-botsáfsa a' mi álnokságainkat, és bűneinkről meg-ne emlekezzék soha örökké. (*Rész. 8. ψ. 10, 12.*

Felelet

Felelet: Az az Isten, bizonyára nem más; hanem a' Megoszolhatatlan Egy Isteni Állatban lévő *Atya, Fiu,* és *Szent Lélek:* A' mint az *Atyáról,* és *Fiúról,* maga *Idvezítő URunk* így tanit: *Ján. 17: 3.* Ez az *Örök Élet,* hogy *Tégedet esmérjenek, Atyám! Egyedül Igaz Istennek lenni; és a' kit Te el-botsátottál, a' Krisztus Jéfust.* Így szól *Szent János Apostol-is:* *1 Ján: 5: 7.* Midőn a' *Világ-gyöző Hitről,* az *Örök Életről,* és a' *Váltságának Munkájáról* tanitana; ezen *Idvefséges Jótétemények* felől való *Mennyei Bizonyságoknak* vallja lenni, az *Atyát,* az *Igét,* és a' *Szent Lelket:* és e' *Hármát,* Egynek lenni mondja. És hogy, *Ezeknek Bizonyság-tételek,* ez: Hogy az *Isten Örök Életet* adott légyen minékünk, melly *Élet-is,* az ő *Fiában a' Krisztus Jéfusban* vagyon. (*ψ. 11.*) Melly *Örök Életnek* meg-nyerésére pedig, leg-nevezetesebb *Efköz,* az *Ujjá-fülettetés:* És azt *Idvezítőnk-is* tulajdonítja egyenesen a' *Szent Léleknek,* *Ján. 3. ψ. 3,* és *5.* mondván: *Valaki újjá nem születetik Vízről és Szent Lélektől, nem mehet-bé az Istennek Országába.* A' *Kegyelembéli Szent Szövetségnek* *Munkája-is* pedig, (mellyben áll a' mi *tellyes Váltságunk,* és *örök Eletünk*) tulajdonítatik a' *Szent Léleknek.* (*Sid. 8: 10,* és *12. Rész. 10: ψ. 15, 16,* és *17.* Azért mind ezekből következik világosan; hogy az *Igaz,* és *Örökkévaló Egy Isten,* nem más; hanem a' *Megoszolhatatlan Egy Isteni Állatban lévő Atya, Fiu,* és *Szent Lélek,* a' mi *Szövetséges,* és *Örök Életet* adó *Istenünk;* és ezt kell minékünk *Hit* által megfognunk.

XVII. K É R D É S.

Feljebb említettéd vala; hogy az Igaz Isten, kit már böven le-rajszoltunk, fogna adni Jutalmat-is az Őtet Keresőknek: Mi lehet azért az a' Jutalom?

F E L E L E T:

A' nem egyéb, hanem a' fenn meg-irt *Jutalom,* az *Örök Élet:* Melly *Ditsőséges* és *Örökké-tartó Böldogságot* akkor tapasztalhatod vóltaképen-meg; midőn ama' *Gehennának* tüzeiben kínlódó *Gazdagnak,* és az *Ábrahámnak* *Kebelében* örvendező *Lázárnak,* különböző állapotjokat öfve-veted.

Ez az Örök Élet.

XVIII. K É R D É S.

Mivelhogy az Ádámnak egy Esete által el-áradott az Itélet, minden Embereknek kárhoztatásokra; (Róm. 5: 18.) Azért az ilyen szörnyü nagy Átok alatt fekvő nyavalyás Ember, miképen járulhat visszontag a' meg-bántódott Istennek színe eleibe, hogy az Örök Életet el-nyerhesse?

F E L E L E T:

Nem másképen; hanem csak a' Meg-váltó Krisztus Jépus' Nevében való Hitnek általa. Mert ő-benne adat-tatott minékünk bátorsággal és bizonyos bizodalommal való menetelünk, a' Kegyelemnek Széki eleibe, hogy találjunk Irgalmasságot, és nyerjünk Kegyelmet, az alkalmas Időben-való Segedelemre: ('Sid. 4: 16.) Mert ő-benne vagy on minékünk Váltásunk az ő Vére által, az-az, Büneinknek botsánatja: (Éfés. 1: 7. Kolofs. 1: 14.) Mert a' Krisztus Jépusnak Vére; ('Sid. 9: 14.) Ki az örökké-való Lélek által, önnön-magát ártatlan lévén meg-áldozta Istennek; meg-tisztította a' mi Lelkünk'. Esméretét, minden holt tselekedetektől, hogy szolgáljunk az Élő Istennek.

Vagy on im-
már miné-
künk bátor-
sággal-való
menetelünk
az Atyához
a' Krisztus
Jépusban
való Vált-
tságnak ál-
tala.

XIX. K É R D É S.

Ezen kívül még minémü Gyümöltsei lehetnek ezen Idve-
zítő Hitnek?

F E L E L E T:

Ezen Idvezítő Hitnek Gyümöltsei, Ezek:

(1.) Az Istennek Szeretetit, az Igaz Hit óltja-
bé fíveinkbe: a' fzerént a' mint vagy on, 5 Mós. 6: 25.
Szereffed a' te URadat Istenedet, tellyes szívvedből, tellyes
Lelkedből, és minden erőd fzerént: melly a' Lelki Életnek
Principiuma.

Az IgazHit
óltya Szi-
vünkbe az
Istennek
Szeretetét.

(2.) Az on Idvezítő Hit esmérteti-meg velünk a'
mi nagy meg-romlotságunkat, és abból fejünkre szállott
nagy átkot; és hogy az alól-való meg-fabadittatásun-
kat óhajtva kívánjuk: És azon Hit által a' Krisztus Jé-
fust, mi Megváltónknak, és Szabadítónknak örömmel
bé-végyük, és bé-fogadjuk: És az átok, és bünök alól
való meg-fabadulásunkat, hogy bizonyos on csak ő-töle

Az IgazHit
által esmér-
jük a' mi
megromlot-
ságunkat;
és az indit-
fel bennün-
ket a' szaba-
dulásnak ki-
vántására.

várjuk. (*Gal. 3: 13. 2 Kór. 15: 21.*) Mind ezeket azért a' Hit munkálódja.

A' Kríztus Jébusnak Erdemét, és abból ki folyó, és az Idvefséghez tartozó Jó-téteményeket, az Igaz Hit szabja mi-reánk.

(3.) Ezek-felett, tsak nem meg-fámlálhatatlanok az Igaz Hitnek Gyümöltsei; mert valami Hit nélkül vagy on, mind vétek az. (*Rom. 14: 23.*) Egy szóval azért, minden *Jótéteményeknek*, mellyek az Idvefségre tartoznak, *Gyökere és Kútfeje*, az *Igaz Hit*. Mert a' Kríztus Jébusnak *Erdemét*, és abból ki-folyó minden idvefséges *Jótéteményeket*, az *El-választatástól-fogva*, a' *Kegyelemben-való állhatatos Meg-maradásig*, az *Igaz Hit* szerzi és vízi-véghez a' *Hivekben*. De minthogy a' *Hitnek* minden *Gyümöltseit*, (tézolván a' rövidségre,) most elő-fámlálnunk lehetetlen: Azért avagy-tsak azokat, a' mellyeknek meg-tudása, és tanulása el-múlhatatlanképen *fükséges*, itten említünk méltó, és kellete koránt-való dolog lézen.

A' Kríztus Jébus Igazsága Hit által tulajdonítatik minékünk.

(4.) Tsak a' Kríztus Jébusban meg-fundáltatott *Igaz Hit* az, melly által el-fogjuk a' Kríztus Jébusnak *Igazságát*, a' szerént, a' mint mondja az Apostol: *Filip. 3. 9.* *Hogy, találtaffam a' Kríztusban; mivelbogy nintsen énnékem Igazságom, melly a' Törvényből volna; hanem a' melly a' Kríztus Jébusban-való Hitnek általa vagy on, az-az, Istentől-való Igazságom, Hit által.* A' mint mondja ismét az Apostol: *Rom. 4: 5, és 22.* *Annak, a' ki nem munkálkodik; hanem hiszen abban, a' ki meg-igazítja a' Hitetlent, annak tulajdonítatik a' Hit, Igazságára:* Miképen hogy az *Abrahám-is* *Emberi Reménség-felett* hitt az *Istennek*, még is tulajdonított az, néki *Igazság gyanánt*.

Ezen drága hasznait a' Kríztus Jébus' *Elégtételének*, akkor tézfűk magunkévá, midön azokról a' *Szent Lélek*, a' mi *Lelkünkkel* együtt bizonyosságot tézen mi-bennünk.

(5.) Ezen *Hit által-való Meg-igazulást* pedig, tézfűk magunkévá akkor, midön a' Kríztus Jébus' *Elégtétele, Igazsága, és Szentsége* ajándékoztatik, és tulajdonítatik *Hit által* minékünk: melly ajándék, és tulajdonítás mégyen-véghez akkor; midön nem valamely *Elmebéli képzelés* szerént; hanem *Istennek* ugyan meg-határozott végezéséből, a' *Szent Lélek* a' mi *Lelkünkkel* együtt reánk szabja *Hit által*, a' Kríztus Jébus' *Elégtételének hasznait*. És midön a' *Hivek* el-hízik, hogy ök *Egyesültek* már a' Kríztussal: és hogy ök már a' Kríztus Jébusnak, mint *Fejeknek*, és *Első-fülettett Atyjokfiának*, mind *Igazságára; mind Szentségére* [nézve-is, *Örökös Társai* legyenek. (*Rom. 8: 15. és a' t.*)

Melly

Melly Örök Életnek Jufsa, a' Kristus Jépus Engedelmessége, és Halála által nyerettetett Jutalom, és Bér: És hogy ezen Engedelmessége a' Kristus Jépusnak, Hit által akképen tulajdonítsák a' Hiveknek, mint-ha ök magok vitték volna azt véghez: midön a' Kristus Jépus, mint *Kezes*, az örökkévaló Békelességnek Tanátsában véghez-ment Szövetség szerént, *Eleget* tett a' Hivekért; midön lett Átokká és Bünné a' Kerezfán, hogy ök lennének *Istennek Igazsága* ö-benne. (*Sid. 9: 14. Éfés. 5: 2. Gal. 3: 13. 2 Kór. 5: 21. 1 Kór. 1: 30. 1 Kór. 6: 8. 11.* És vóltaképen *bé-is fizette a' Válságnak Árrát* ö-érettek, midön adta *Lelkét Áldozatul Istennek a' Bünért.* (*Ésa. 53. egészzen.*) Mert ugyan-is, midön ekképen *bé-fizet a' Kezes az Adófokért*, nem marad azontúl fenn semmi Jufsa a' *Creditornak*, sem az *Adófokon*, sem a' *Kezesen*: mert a' *Kezes* *bé-fizette* azt az *Adófokért*, valamivel ök tartoztak, mind az utólsó fillérig: és ekképen a' *Kezes* minden *Adótságok* alól *fel-fabadította*, mind *magát*, mind az *Adófokat*. Mert az *Igaz és Kegyelmes Isten*, az örökké-*való Békelességnek*, vagy a' *Kegyelembéli Szövetségnek Tanátsában*, (*Zak. 6: 12, 13.*) el-végezte vala, hogy az *Ö-magával Egyenlő*, és *Örökkévaló Szent Fia*, lenne minden *Választattaknak Feje*, és *Első-fülettetett Atyafia*: és hogy a' *Bünért-való Elégtételnek Munkájában*, viselné azoknak *Személyjeket*, (*Ésa. 53. egészzen.*) *mint Kezes*: És a' *Bün* által megfértődött *Isteni Majestás' Igazságának*, *Tökéletes Engedelmességének*, és a' *Kerezfának* *förnyü Halálának* *el-fenvedése* által, a' *Választattakért Tenne Eleget*: És mint-hogy az *Atyának*, úgy a' *Fiúnak-is*, *Akaratjok* egy vólt, a' *Fiú* azon *Kezességet* vállalá magára önként, az örökké-*való Békelességnek Tanátsában*. (*Jób. 33: 23, 24, és 28. Ésa. 53. egész: Sölt. 40: 7, 8, 9.*) Innen lett az oztán, hogy ekképen *engedvén a' Fiú Szent Atyja' Akaratjának*, és *Szenvedvén*, *Eleget-is* tévén a' *Választattakért*; kiknek mint *Fő és Első-fülettetett Atyafi*, képeket viseli vala az *Elégtételben*; azért ebbéli *Engedelmessége*, *Szenvedése*, és *Elégtétele*; söt *Igazsága*, és *Szentsége-is* a' *Fiúnak*, tulajdonított a' *Választattaknak*. A' szerént, a' mint az *Ádám' büne-is*; az ö *bünös* *véreből*

A' Kristus Jépus' *Elégtétele* *bé-fizette* minden mi *Adótságainkat*.

fármazott minden Maradékainak, tulajdonított vala kár-
hozthatásokra. (Róm. 5: 18, 19.) És ezekhez-képest
már mi mondatunk nem-csak Meg-igazúltaknak; hanem
ugyan Istennek Igazságának; a' mint szól Szent Pál:
2 Kór. 5: 19. Mert az Isten a' Krisztusban vala; ki meg-bé-
kelteté magával e' Világot: nem tulajdonitván nekik az ő bü-
neiket; *ψ.* 21. És azt, a' ki bünt nem tud vala, tévé Isten
mi-érettünk bünné; hogy mi lennénk Istennek Igazsága a' Kri-
stusban. Réf. 3. *ψ.* 24, 26. Meg-igazulunk azért ingyen
Kegyelemből, a' Krisztus Jébusban lett Váltságának általa: *ψ.*
26. mert meg-igazítja Isten mind azt, valaki a' Jébusnak Hi-
tiből való.

Jegyezzük-meg azt-is itt az alkalmatosság szerént;
hogy midön azt mondja az Apostol: Róm. 2: 3. Hogy,
Hitből Igazulunk-meg, Tselekedetek nélkül. Ismét: Gal. 2.
ψ. 16. Tudván, hogy nem igazul-meg egy Test-is, a' Tör-
vénynek tselekedetiből. (Lásd Róm. 3: 20, és 28.) Ezen
Locusokban, nem az a' mi értelmünk, hogy a' Jó-tse-
lekedeteket fűkségteleneknek tartanók az Idvefségre:
Sőt inkább azt mondjuk, hogy Szent Élet nélkül senki az
Istent nem láthatja. 'Sid. 12: 14. Azt mondjuk, Jak. 2.
ψ. 17, és 26. Hogy, a' Hit Tselekedetek nélkül, meg-hólt
állat: Mert a' Jótselekedetek Gyümöltsei a' Hitnek: és
az Igaz Hitnek, meg-esmértető jelei a' Jótselekedetek.

Mind ezekből azért következik: Hogy az Igaz
Hit által fogjuk-el, és tézfűük magunkévá, a' Krisztus Jé-
busnak Igazságát, Szentségét, és Elégtételét. Mert így
szól Szent Pál: Fil. 3: 9. Ennékem nintsen Igazságom;
melly a' Törvényből volna; hanem melly a' Krisztus Jébusban
való Hit által vagyon; az-az, Istentől való Igazságom,
Hit által. Róm. 4: 5. De annak a' ki nem munkálkodik;
hanem hiszen abban, a' ki Megigazítja a' Hitelent, tulajdo-
nítottatik a' Hit, Igazságára: Réf. 3. *ψ.* 20. Mert a' Tör-
vénynek tselekedetiből nem Igazulhat-meg egy Test-is, az Is-
tennek előtt: *ψ.* 21. Mostan pediglen meg-jelent az Istennek
Igazsága mindenekhez, a' Krisztus Jébusban való Hitnek álta-
la. *ψ.* 24. Meg-igazulunk pedig ingyen Istennek Kegyelme-
ből, a' Krisztus Jébusban-való Hitnek általa. 2 Kór. 5: 21.
Mert lett a' Krisztus mi-érettünk Bünné; hogy mi lennénk Is-
tennek

tennek Igazsága ö-benne. Efa. 53: 10. Hogy minekutánna téjéndi az ö Lelkét Válságul a' bünért; *ψ. 11.* az ö Lelkének fáradtságának meg-látván hasznát, és meg-elégedvén, sokakat meg-igazítson. Mert az Igaz Hit által Igazittatunk, és Szenteltetünk-meg a' Kristus Jébusnak Nevében. 1 Kór. 6. *ψ. 11.* És ezen Hit által tétetünk bizonyosokká, hogy mi Istennek örököszei, a' Kristusnak örökös Társai, és fogadott Fiaik légyünk: és hogy végezetre az örökké-való Elválásért idvezülünk, és mindenkor az URral maradunk. (Róm. 8: 16, 17. 1 Thess. 4: 17.) Az a' Megigazulás, és Megszenteltetés pedig, mellyet az Atya Isten minékünk, a' feljebb meg-irt módok szerént, eleve el-rendelt: A' Fiu tulajdon Vére által Meg-nyert; és a' melly a' Szent Lélek' Kegyelmeből közöltetik velünk. Mind ezek a' Jótétemények, Istennek az Ujjá-fülettetés által, olyan fel-álított Képe mi-bennünk, melly az Isten előtt útalatba soha nem mégyen, a' maga Ditsőségéért. Mert minekutánna Istennek ebbéli Kegyelme Hit által el-fogta az Ember; az abból ki-folyó, és napoként nevedő Virtusok-is, Isten előtt olly' kedvesek, mint a' Lelki Menyasszónynak Ékessége. ('Sólt. 45. *ψ. 12.*) E' mellett pedig, a' Testnek erőtlensége miá hozzánk ragadott fogyatkozások-is minékünk nem tulajdonittatnak; sőt azokat Isten háta-megé veti, el-fedezi, a' Kristus Jébusnak már bé-fizetett Elégtétele, Igazsága, és Szentsége által. ('Sólt. 32. *ψ. 1, 2.* Mert az Isten a' Kristusban vala; ki meg-békélteté magával e' Világot, nem tulajdonítván nékik az ö Bűneiket. (2 Kór. 5: 19.)

XX. K É R D É S.

Magyarázd-meg énnékem, hogy ez a' Kristus Jébusban való Igaz Hit, summáson mi legyen?

F E L E L E T:

Minden Idvezülni kívánó Embernek hinni kell azt: hogy ö Természeti fülettése szerént, Haragnak Fia, (Gal. 2. *ψ. 3.*) Istennek ellensége; és a' Bűnek és Törvénynek átka alá rekesztetett, (Róm. 5: 19. Gal. 3: 13.) nyavalyás bünös Ember lett legyen: De az Isten, a' ki nem-tsak Igaz; hanem egyfeszmind igen Irgalmas-is,

Hit által fogjuk-el a' Kristusnak, a' Kereszt-fán minékünk szerzett minden Jó-téteményeit.

um
tára

Magyarázd-meg énnékem, hogy ez a' Kristus Jébusban való Igaz Hit, summáson mi legyen?

Az Igaz Idvezítő Hitnek Summája le-irattatik.

az ö Gazdag Irgalmasságából; még amaz Örökkévaló Békefénynek Tanácsában, a' Tselekedetbéli Szövetségnek ellenében, Kegyelembéli Szövetséget állita-fel a' Kristus Jébusban. (a' mint feljeb már meg-látók.) A' ki jóllehet Istennek formájában volna: mindazonáltal nem állítá ragadományynak lenni Istennel-való Egyenlőségét; hanem meg-jelenvén a' Testben, Szolgai formát vön ö-magára, mint Ember; meg alázta magát mind halálig, még pedig a' Kereftfának haláláig. (Fil. 2: 6, 7, 8.) És az örökké-való Lélek által ártatlan lévén meg-áldozá önnön-magát Istennek, hogy meg-tisztítaná a' mi Lelkünk' Es-méretét, minden holt tselekedetektől. ('Sid. 9: 14. Rész. 10. ψ. 14.) És adá önnön-magát mi-érettünk ajándékúl, és Aldozatúl Istennek gyönyörűséges illatozásra. (Éfés. 5. ψ. 2.) És Egyetlen-egy Aldozatjával tökéletesfekkette mind örökké azokat, a' kik meg-szenteltettek. ('Sid. 10. ψ. 14.) Ez azért az Igaz Idvezítő HITnek Sum-mája.

© H Tudomány XXI. K É R D É S.

Szél Midön azért már a' Kristus Jébus Igazságában fundáltatott Hitről, és abból ki-folyó Meg-igazittatásról bővön szólottunk; vagyon-é még más ehhez hasonló Dolog, melly szükséges-képen meg-kivántassék az Idveségre?

F E L E L E T:

A' Meg-igazittatáshoz hasonló Isteni Ajándék az Idveségre; a' Megszen-teltetés.

Vagyon igen-is: Mert a' Meg-igazittatáshoz, hasonló Isteni Ajándék, a' Meg-szenteltetés: mellyek olly' meg-ozolhatatlanúl öfve-is vagynak köttetve; hogy egyik a' másik nélkül tökéletes nem lehet: mert ha Hitből-való Meg-igazittatásod nintsen, Isten előtt kedves nem lehet. De ellenben, a' Szent Életnek követése nélkül-is, fenki az Atyát nem láthatja: mert a' Hit a' Kegyesség' munkáinak gyakorlása nélkül, meg-holt állat; a' Kegyességnek pedig meg-jutalmaztatása vagyon, mind a' jelen-való, mind a' következendő Életben: (1 Tim. 4. ψ. 8.) (mellyről fenn bővebben szólottunk.) Azért a' Hit, Kútfeje a' Meg-igazittatásnak: a' Szent Életnek gyakorlásának pedig Kútfeje, a' Meg-szenteltetés.

XXII. K É R D É S.

Mitsoda azért a' Megszenteltetés ?

F E L E L E T:

Az Istennek olly' kiváltképen-való Kegyelmes Ajándéka, melly nyomban követi a' Kristus Jéhusban-való Meg-igazulást. *1 Kor. 6: 11. Meg-mosogattattatok, Meg-igazittattatok, és Meg-szenteltettetek, a' Kristus Jéhusnak Nevében. 'Sid. 10: 14. Egyetlen-egy Engesztelő Aldozatjával, tökéletessékké tette mind örökké azokat, a' kik Megszenteltettek. 1 Kor. 1: 30. A' Kristus Jéhus lett minékünk Istentől Igazság, Szentség, és Váltság.*

A' Megszenteltetésnek Leírása.

XXIII. K É R D É S.

Továbbá: Mik lesznek a' Megszenteltetésnek Munkái ?

F E L E L E T:

Az Ujjá-zülettetés, vagy a' mint az Apostol mondja: az Elmének meg-világosított szemei; hogy e' férent meg-láthassa az Ujjá-zülettetett Ember, az Évangyéliomban ki-adattatott Igazságot; mellyben ajánlja, és adja Isten a' bünös Embernek, Bün-botsátó és Idvezítő minden Kegyelmeit: Mert minekelötte a' bünös Ember, az Istennek ebbéli Kegyelme felöl, még semmit nem tud, és a' bünnek még rabságában vagyon, fél, fut, és retteg, az Istennek Igazságától: De minekutánna az Istennek ingyen-való Kegyelmeiségéből, meg-világosított szemeket vézen; meg-látja az Évangyéliomi Igazságot, melly a' Kristus Jéhus által ki-adattatott *Kegyelemnek és Vigasztalásnak Beszéde*, és Kút-feje. És akkor a' fompúságban el-hóltt fegény Lélek, mint a' fompjú Szarvas, ('Sólt. 40.) futvást mégyen e' Kút-före. És meg-kóftolván az Évangyéliomi Igének édeségét, önként-való indulattal fiet annak el-fogására; az-az, fiet Istennek Szerelmére; és az ö-véle való Egyesülésre a' Kristus Jéhusban: És oztán rézesítetvén az Évangyéliomi Kegyelemben, a' Szent Lélek által; Istenéhez-való Háládatosságának meg-bizonyítására, magát egézfien, és minden tehetségét nagy Lelki örömmel adja, és szenteli az ö Istenének Ditsőségére; hogy ö Felségét, mint Istenét

A' Megszenteltetésnek Munkája Summá fon le-iratik. Az ö Réseivel egyben.

Istenét, tisztelje; mint URát, félje, és rettegje; és mint Szabadítóját, szolgálja tellyes Életében. És ekképen a' Krisztus Jéfusnak Lelke, ö-belé szállván, hajlékúl ötet elfoglalja; Kegyelembéli Munkálkodása által ötet újjá-üzli, meg-eleveníti, és a' Szent Életnek követésére el-ké-
fíti, és abban mind végig meg-is erősíti. Ez azért a' Meg-fzenteltetésnek Munkája. De effelett vagynak ilyen Réz-ei-is még annak:

A' Meg-
fzentel-
tésnek első
Rész-e: A'
Magunk-
Megtagadá-
sa.

Elsőben: A' Magunk Meg-tagadása: Melly áll ab-
ból: (1.) Hogy minden névvel nevezendő Bünöket el-távoztassunk, azoktól bútsút végyünk. (2.) Hogy minden Világi Javainktól, és még Életüinktől-is, (a' *Persecution*nak idején) ha az Istennek Ditsősége úgy kí-
vánja, meg-válni kézek légyünk: nagyobbra betsvélvén mindenkor Istennel, és a' Krisztus Jéfus-sal-
való Egyeségünket; mint e' Világi múlandó Jókat. (3.) Hogy meg-esmértessék az-is, hogy mi immár a' Testi romlot-
ságnak szolgálatja alól meg-fzabadítottunk; és a' Fiúi sz-
badságnak állapotjára által-tétettünk; azért azokkal a' Világi Jókkal, és Gyönyörüségekkel, (mellyek a' Sz-
Irás szerént-is szabadok,) inkább okosan, és mértékle-
tesen éljünk, hogy-sem mint azokkal a' Sz. Irás' tanitá-
sa ellen vízfá-élnénk. Mindenkor nagyobbra betsvéljük Istennel és a' Krisztus-sal-
való Egyeségünket; mint-sem e' Világi Jókkal-
való vízfá-élés által, a' Testnek-
való ked-
veskedést. (4.) Áll a' Magunk-meg-
tagadása abból-is: hogy Istentől vett Javainkat Felebarátunkkal híven köz-
leni el-ne múlassunk; a' szegényekkel, és még ellenségünk-
kel-is jól tégyünk. Ezek szerént oztán magunkat meg-
tagadjuk, és az ő Embert-is fogjuk meg-öldökölni.

Második
Rész-e: A'
Krisztusnak
Követése.

Második Rész-e a' Szent Életnek: A' Krisztus Jéfusnak Követése. Az Apostol Szent Péter mondja: 1 Pét. 2: 21. *Példát hagyott nekünk a' Krisztus Jéfus, hogy az ő nyomdokit követnők.* Azért mind elménkben, mind erköltsünkkel az ő Tanítását, és Erköltsei Virtusait kell nyomdokolnunk. De ő Felsége Közbenjárói hivataljára tartozó Virtusait követnünk nem lehet: hanem azokban az Erköltsi Vir-
tusaiban mellyekkel mint Ember, a' Krisztus Jéfus ékes-
kedett, ő Felségét mint Első-üzletett, és nekünk Példát
hagyó

hagyó Atyánkiát követni igyekezzünk, mind Szível, mind Lélekkel: Ha miben pedig a' hozzánk-ragadott erőtlenség fzerént hibáznánk, (mellyről Szent Pál Apostolis keservesen panaszkodik: *Róm. 7: 23, 24.*) az, a' **Kristus Jépus' Elégtételéért, Igazságáért, és Ártatlanságáért**, minékünk nem tulajdonittatik. (*'Sólt. 32: 1, 2.*

*Harmadik Rész*e, a' **Lelki vagy Szent Életnek**: *A' mi Keresztünknek mindennapi fel-vétele*: A' Keresztnek örnyü, és gyalázatos kínjaira nézve, kell itt érteni, minden gyalázatos, fomorú, és kedvetlen dolgokat; a' mellyektől a' maga békeféségét fzerető nyavalyás Ember igen fél, és irtószik; De a' Szabados UR és Isten, elbotsátja azokat az Emberekre azért; hogy azokat, mint magok Keresztjeket, mindennap hordozzák, és viseljék: És ez, neveztetik a' Szent Irásban, *Békeféséges-türésnek*. *2 Tim. 2: 12.* a' mint mondja az Apostol: *Hogy ha türünk, Ö-vele országunk-is.* Botsátja pedig Isten ezeket a' Hívekre, az ö Hiteknek és Engedelmefféségeknék meg-próbáltatáfokra: mert ha mindenkor jó állapotban tartatnának a' Hívek, a' Szent Életnek követésében igen meg-tsökkennének. Azért, botsát Isten ö-reájok Keresztjeket, hogy a' Szenvedések által, a' Testi indulatokat magokban meg-fójsák, és a' Szent Életben magokat inkább gyakorolják, a' fzerént, a' mint mondja az Apostol: *1 Pét. 4: 1.* *A' ki szenvedett a' testben, meg-fszünt a' büntől.*

E' Keresztet pedig botsátja Isten a' Hívekre, azoknak fel-ferkentetéfékért, és a' bünökből-való meg-tífttatáfokért; melly neveztetik a' Szent Irásban, *Sújtoló-Veszfszőnek*: Azért mondja a' Lélek, Szent Dávid által: *'Sólt. 89: 31, és 33.* *Ha el-bagvják az ö Fiai az én Törvényemet, meg-büntetem az ö vétkeket veszfszővel.* Péld. 3. *ψ. 11.* *De az URnak dorgálását, Fiam, meg-ne ünjad.* *ψ. 12.* *Mert a' kit fzeret az UR, meg-dorgálja, mint az Atya az ö fiát, a' kinek javát kívánja.* *1 Kór. 11: 32.* *Azért, mikor büntettetünk, az URtól tanittatunk, hogy e' Világgal el-ne kárhoztassunk.*

Ezen *Sújtoló-Veszfszőnek* nemei, külömb külömb-félék; ki-vévén innen tsak az örök veszedelmet, és a'

H

mellyek

A' mi Keresztünknek minden napi önként való Fel-vétele.

A' mi Keresztünknek reánk-való mérésfe; nem Istennek ellenünk-való Haragja; hanem Oktató-Veszfszeje.

Az Istennek Sújtoló Veszfszeje,

nem Istennek Haragja: mert tzelez a' Magunk-meg-jobbitásara.

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

-sX in 'A

mellyek azzal öfve-köttettek. Illyenek azért: a' Nyavalyák; Betsületünkben-való meg-tsökkenésünk; Javánkban-való kárvallásunk; Szerelmefinktől-való meg-fosztatásunk; Számkivettetés; Szárazságnak és Terméketlenségnek, és Pestisnek ostroma: mellyekhez fámláltathatik a' Testi Halál-is. De meg-kell itt különböztetni a' dolgot; tudnillik, hogy ezen próbáló és oktató Vefző, ne vétettefsék olyan értelemben; minémü az Isten' Itéletének súllyos-tsapása: másképen, azt itt meg-jegyezhetjük, a' mit mond az Apostol: 1 Kór. II: 31. *Ha mi magunk meg-itélnök magunkat, nem itéltetnénk az URtól.* Azért, kinek-kinek Kereftyéni Hivataljában áll; hogy; ha kikre botsátja Isten e' Sújtoló-vefzőt; Magok-viseleésekről, Életekről, és minden Erköltseikről, forosszámot vefsenek magokkal; és ha ezek iránt hibát találnak magokban: igaz Megtérésekkel, és buzgó Könyörgésekkel engefteljék az ő Isteneket; mint Szent Dávid. (2 Sám. 24.)

Fő Oka a' Sújtoló-Vefzőnek, az Istennek Igazsága; de nem Birói; hanem Kegyelemmel mérsékelt Atyai Igazsága: a' melly alatt nints semmi kárhoztatás; sőt az Atyai Szeretetnek Jele: mint mondja Sz. Dávid: 'Solt. II9: 71. *Jómra lett nekem, hogy meg-sújtoltál, hogy meg-tanulnám a' Te Parantsolatidat.* Azért az itt a' Tanáts:

Ki kell keresniünk mi-magunkban okait a' Sújtoló Vefzőnek.

Azt békesfégesen kell hordoznunk, és az Istent dicsőítenünk kell.

(1.) A' reád-botsátott Vefzőnek okait, minden magadnak-való kedvezés nélkül, keresd-ki kebeledből, és térj-meg.

(2.) A' Vefző alatt pedig alázd-meg magadat, és azt Békefséges-türeéssel hordozzad, és tsókolgatásal.

(3.) Az Istennek Igazságát, a' büntetésben; de egyfer'smind Atyai Irgalmafságát-is, annak meg-mérséklésében; meg-efmérd, és dicsérd, és fel-magasztald azért a' te Istenedet.

(4.)

(4.) Meg-térj a' bünökből igaz meg-törődött szívvel: A' Kegyetség' gyakorlásában elébbi útadat meg-újítsd, és nagyobb ferénységgel végezd-el azt.

(5.) Ha a' Krisztus Jéhus ki-mondhatatlan gyötrelmes Fájdalmaknak, és a' Halálnak-is el-fenvedésével ment-bé az ő Ditsőségébe; bizony te-is Szolga és Tanítvány lévén, nem lehet nagyobb a' te URadnál, Mesterednél. Tudván azt, hogy csak egy Krisztus' Vitézinek is nem lehet bé-menni a' maga Ditsőségébe; hanem-ha minden Ellenségein, és minden ö-reá mért Kereztviselesekben győzedelmes lézen. Es úgy vézi-el végre, a' Győzedelmeknek le-tétetett Eletnek Koronáját.

(6.) Szüntelen-való buzgó Könyörgései; és a' Krisztus Jéhusnak Egyetlen-egy Aldozatja által, az Atya Istent engeztelje, Kereztjeit miadennap engedelmeiséggel fel-vége: azokat ne mardosza, hanem tsókolgassa, és az ő Idvezítőjét (ha Isten' Ditsősége úgy kívánja,) nem-tsak a' fenn meg-irt Virtusokban kövesse; hanem a' Calvariának Hegyére-is el-kísérje, hogy végre, a' meg-tért Tolvajjal a' Paraditsomba-is ő Felségét bé-kísérhesse.

(7.) A' Meg-fenteltetésnek Munkáihoz tartozik az-is: Midön a' tévelygő Tudományt és Vallást, meg-esmérvén, és el-hagyván; az Igaz Idvezítő Hitre és Vallásra meg-tér, a' Megvilágosított Lelkü Ember: Ebben a' Casusban-is meg kell azt, az Idvefségnek el-veftése alatt jegyeznünk: Hogy az egész Kerezttyénységben légyen, az Idvefséghez köttetett, és el-múlhatatlan Szent Rendtartás ez: Hogy midön Réformálódik az Unitárius Ember, meg kell újra annak Kerezteltetni, az *Atyának, Fiúnak, és Szent Léleknek Nevében*: Mert ám-bátor az Ellenkezők ekképen Kereztelkedjenek-is meg; de nagy *Hypocritaság* vagy on alatta: (1.) Mert nem hiszik, és vallják a' Fiat, és Szent Lelket, az Atyával Egyenlő Igaz Örökkévaló Istennek lenni. (mellyről oda-fel bővön meg-tanítattál.) Es (2-szor.) tsak azért Kereztelkednek-meg ekképen; hogy inkább meg-maradhassanak a' Kerezttyének között: Kik a' *Fiat,*

Büneinkből meg - kell térnünk, és magunkat meg - kell Jobítanunk.

És kell követnünk a' Krisztus Jéhus, Ki sok Szenvedések által ment a' Ditsőségbe.

Buzgó Könyörgésekkel kell Istent engeztelnünk.

tára

és Szent Lelket, hiszik, vallják, és imádják, az Atyával Egyenlő, Igaz, és Örökkévaló Istennek lenni; és annak hűségére-is avattatnak-bé, a' Kereft-Atyák' Bizony-ságtételek által, a' Szentek' Gyülekezetébe; Meg-kereftelkedvén Atyának, Fiúnak, és Szent Léleknek Nevében: De a' kik, a' Fiúnak, és Szent Léleknek, Örökké-való Egy Igaz Istenségét tagadják; azoknak, ha az Isten' Kegyeleméből, és az Igazságnak meg-esméréséből már Réformálódtak; Idvezítő URunk' Parantsolatjából, az Igaz Anyafentegyháznak Hiti Szerént, meg-kell újra Kerefteltetniek, Idvefségeknék el-vezítése alatt.

Ez ugyan nehéz a' Testnek: Mert a' Test szüntelen a' Lélek ellen tufakodik, hogy a' jót, mellyet akarnánk; ne tselekedhesük. Gal. 5: 17. De ha a' Test szerént élünk, meg-balunk; azért a' Lélekkel a' Testnek tselekedeteit meg-kell öldökölnünk, hogy éljünk. Róm. 8: 13. És ha ki e' Lelki-tufakodásban gyözedelmeskedik, a' Lelki Ellenségek ellen; el-nem töröltetik annak Neve, az Életnek Könyvéből: (Lásd-meg Jel. 3; 5.) Sőt vallást-téfen annak Nevéről a' Kristus Jébus, az ő Mennyei Atyja előtt: 's a' többi.

Én Magam lehetek ezen Casusban-is Példa: Mert minekutánna énnékem-is a' Kristus Jébus meg-világosodott volna; nagy tufakodásban vólt én-bennem-is a' Test, az én Lelkem ellen, a' Kereftségnek dolgában: Melly miá folyamodtam egy az Isten' Utaiban Tudós Emberünkhöz: Ki így felelt: Hogy ha meg-tsendesíthetem Lelkem'-Esméretét benne; el-múlathatom az újra-való Meg-kereftelkedést: De ebben a' kettős értelmü Feleletiben, supponálta azon Tudós Theologus, az ellenkező réft. A' mint-hogy én, az újonnan-való Kereftségnek el-múlatásában, Lelkemnek nyúgodalmát nem is találhattam; mert előttem vólt szüntelen, a' Testben meg-jelent Istennek, a' Kristus Jébusnak, Szentséges Szájából ki-jött amaz Évangyéliomi Parantsolat: Kerefteljetek, Atyának, Fiúnak, és Szent Léleknek Nevében: A' ki hiszen, és meg-kereftelkedik, idvezül; a' ki nem hiszen, el-kárhozik. Mát. 28: 18, és 20. Márk. 16. ψ. 10. Azért a' Kegyelemnek Beféde által, adván az Isten én-
nékem,

nékem, az én Elmémnek meg-világosított Szemeit, legottan ezt mondám, ama' Filep Apostoltól meg-kerefteltetett Fő Emberrel: *Ki tilthat-meg engem' a' Kerefttség-től. Ki-is meg-kereftelkedvén, bé-telék örömmel. (Tsel. 8. v. 38.)* Igaz úgy én-is meg-kereftelkedém, olyan *Áltásomban* pedig, a' midőn már egy Gyermekeknek Atyja vólnék: És meg-kereftelkedvén, bé-telém ki-beftelhetetlenképen a' Szent Lélek által való örömmel: Így lézen azért dolgok, minden Unitáriusból Réformálódott és meg-kereftelkedett Híveknek; mert bé-telnek olyan Lelki Örömmel, melly minden e' Világi örömet feljülhalad. *Amen!*

XXIV. K É R D É S.

A' Sákramentomok nagy Ofzlopai az Idvezítő Hitnek; azért nem vólna-é illendő dolog, azokról-is itten emlékezetet tenni?

F E L E L E T:

Igen-is illendő és fűkséges dolog. Mert *Elsőben:* *A' Sákramentomoknak* olyan Munkái és Tulajdonságai vagynak; mellyek az Idvefségre épen fűkségesek:

ELSÖBEN: *A' mi nézi a' Szent Kereftséget:*

(1.) *A' Szent Kereftség, az Ujjá-fülettetésnek, és a' fogadott Fiúságnak, tsalhatatlan Petsétje, és meg-esmértető Jele. Ennek ábrázolója* vala régen az O Testamentombéli Sákramentom, a' Környül-metélkedés; melly, mint a' Kereftség, tsak egyfer mégyen vala a' Tsetsemök körül véghez: mellyel az új Kereftyének *refutáltatnak.*

(2.) Mert a' Bünöknek meg-botsáttatására vagyon a' Szent Kereftség; úgy-hogy, a' kik meg-kerefteltetnek a' Kristus' Parantsolatja ferént, és nevedvén idejekben híznek; a' Bün azoknak nem tulajdonittatik kárhoztatásokra. (*Tit. 3: 5. Márk: 16: 16. Róm. 8: 1.*)

(3.) Mert a' Szent Kereftségnek vége, az Idvefség: melly tulajdonképen a' Kristus' Érdeméből foly ki; de Sákramentomi-képen a' Szent Kereftségnek tulajdonittatik: Lásd-meg *Tit. 3: 5.* holott iratik: *Hogy,*

A' Sákramentomok-ról fűkség itt meg-emlékezui: Mert a' Sz. Kereftség Petsétje a' fogadott Fiúságnak, a' Bünöknek meg-botsáttatásának, és az Idvefségnek.

nem a' mi tselekedetünköl, a' mellyet mi tselekedtünk volna, hanem az ö Irgalmasságából tartoti-meg minket, az újjanná-születtetésnek feredőjének, és a' Szent Léleknek meg-újjittatásának általa. (Ismét: *Mát. 28: 19. Márk. 16: 16.*)

A' Sz. Kere-
sztségnek
ereje, egész
Életünkre
ki-hat, mint
a' Szövet-
tségnek e-
reje.

(4.) Ereje pedig, és hathatósága a' Szent Kere-
sztségnek, tellyes Életünkre ki-hat. (*Róm. 6: 3.*) Va-
lamiképen hogy a' Fiúvá-való fogadtatás soha meg-nem
változhatik; mert Istennek ajándéka az: (*Róm. 11: 29.*)
És a' Szövetség-is, mellyet Isten velünk a' Kereksztségben
erősít-meg, meg-marad mind örökké: (*Hos. 2: 27. 1Mós.
17: 7. Esa. 54: 10.*) Ugy a' Kereksztség, a' fogadott
Fiúságnak állandó-képen való Záloga.

Ekképen azért, a' Szent Kereksztség Ujjá-szüil; a'
Kristussal egyesít; Bűneinket el-törli, és Idvezit. Mert a'
Kereksztségben el-rejtetett Titok, a' külső, és látható Je-
leknek tulajdonittatik. Azért; hogy ne vélje senki a'
Sákramentomokat tsá: púfza Jeleknek lenni; hanem,
hogy a' kik azokkal Hitből ének; azok a' Jótétemé-
nyek; mellyek a' Sákramentomokban ábrázoltatnak ki,
valóságosan-is a' Hivekkel közöltetnek.

Szükséges
az UR' Vá-
tsorájával-
való élés-is,
a' mi Kris-
tus Jéfussal
való Egye-
sülésünk-
nek el-pe-
tsétlésére.

MÁSODSZOR: Szükséges azért, az URi Szent
Vatsorával-való élés-is, az Idvefségre: mellyről maga
Idvezítő URunk parantsolt ilyen okokra nézve:

(1.) Mert minekutánna az Ujjá-születtetett
Ember, a' Szent Léleknek véle-való közösüléséből, és
a' Kegyelem' Befédéből vett Hit által, meg-világositta-
tott szemeket nyert: El-hitette magával, hogy ö-néki
nyavalyás Bűnösnek, az ö Fő Java, és Fő Böldogsá-
ga, álljon a' Kristus Jéfusban néki adattatott Istennel-való
Egyességében: Hogy azért az ö Istenével és Kristusával
magát egyesíthesse; ö minden elméjét, és tehetségét
arra fordította: De mint-hogy a' Kristus Jéfusnak ve-
lünk közöltt Lelke, és Kegyelme által, mégyen-véghez
ez az Egyesség; és a' fzerént a' Kristus Jéfus minden ö
Igazságával, Szentségével, és Engedelmségével, (a'
mint fenn meg-bizonyítottuk,) egyesül mi-velünk. Az-
ért ezen Idvefséges Egyesülés, az URi Szent Vatsorá-
nak Sákramentomában mégyen Tökéletefségre. Mert
ugyan-is: (2.)

(2.) Minekutánna Isten a' Szent Kerefztség által minket Házában bé-fogadván, lettünk Istennek nemcsak Szolgai; hanem egyzer'smind Fiai-is ö Felségének: (*Róm. 8: 16.*) Isten mint Kegyelmes, és Fiáról Jó Gondot-vifelő Atya, hogy a' maga Jóságát abban-is hozzánk meg-bizonyítaná, és Lelkünkre nézve-is, hogy minket tellyes Életünkben táplálna; kiváltképen-való Zálogja által kivánt arról bennünket bizonyofokká tenni. E' végre, rendelt ö Felsége számunkra Lelki Eledelet-is: melly az Uj Testamentomnak *Második Sakramentoma*; úgy-mint: Az *URi Szent Vatsora*: És azt, az Ö Egy-fülött Sz. Fia, a' Kristus Jépus, kézen-fogva minékünk által-is adta. Mellyben, mint Menyből le-fállott Élő-Kenyeret; hogy akképen adja és osztogassa a' maga Testét minékünk a' Kristus Jépus *Sacramentaliter*: meg-is bizonyította önnön-maga, midön így szól: *Ján. 6: 51, 54, 55. Én vagyok amaz Élő Kenyér; ki Menyből szállottam le: Ha valaki észik e' Kenyérbe, Él Örökké; a' Kenyér pedig a' mellyet Én adok, az Én Testem; mellyet Én adok e' Világnak Életéért. A' ki észik az Én Testemet, és iszja az Én Véremet, Örök Élete vagyon annak, és Én fel-támasztom azt amaz Utolsó Napon: Mert az Én Testem bizony Étel, az Én Vérem bizony Ital: Melly által-is táplálja a' Kristus Jépus Lelkünet, az Örök Életre.*

Minekutánna Fiakká fogadtatunk: Lelki tápláltatásunkról - is Isten Bölts Rendelést tett az URi Vatsorában

Melly *Sacramentalis* Eledeleiben, a' látható Jegyek és Petsétek, a' Kenyér, és Bor: De azok alatt vagyon el-rejtetve Lelki Eledelet-is: (melly a' Kristus Jépusal-való Lelki Egyesülésünk.) Maga mondja a' Kristus: *ψ. 63. A' Lélek az; a' Ki meg-elevenit; mert a' Test (csak magában gondoltatván) nem használ semmit: A' Beszédek pedig, mellyeket Én szólok néktek, Lélek és Élet. ψ. 64. De vagynak ti-köztetek, a' kik nem hisznek. A' mellyekből ki-jö, hogy a' Lelki Eledelet, Hittel kell el-fognunk, nem-csak Testi Szájakkal; mellyet a' kik Hit nélkül véfnek, csak a' púfza Kenyeret, és a' Bort, véfik el: De a' Kristussal Léleekben nem egyesülnek; és vétkeznek a' Kristus Jépus' Teste és Vere ellen. (1Kór. 11: 27.) Mert valami Hit nélkül vagyon; a' mind Bün.*

A' Kenyér és Bor alatt rejtettetett el Lelki Eledelet: melly a' Kristus Jépusal-való Lelki Egyesülés.

Ezek-

Ezekből következik, hogy valamint a' Kenyér és Bor, leg-fővebb tápláló ezközök a' Testi Életre; hasonlóképen a' Krisztus' Teste és Vére által, tápláltatunk az Örök Életre. Mert az Életnek ki-merithetetlen Kútfeje, a' Krisztus Jéhus, a' kiből lakozik az Istenségnek minden tellyesége, Állatja szerént. Kol. 2: 9. *Isteni ereje által lett minékünk Meg-elevenítő Lélekké; hogy ő-általa mi-is a' Lelki Életben meg-elevenítettünk, és meg-erősítettünk az örök Életre.* Azért valamikor a' Megszenteltetett Kenyeret és Bort, az Egyházi-Szolgától vedd, el-hitedd azt magaddal; hogy a' Krisztussal-is ekkor egyesülj. Mert a' miképen a' külső Jeleket, és Zálogokat el-vedd; és Szájad által magadévá téved, és Testteddel egyesíted: Hasonlóképen, de láthatatlanul, a' Krisztus Jéhus Lelkének veled-való közösülése által, magával a' Krisztus' Testével-is egyesülj: A' szerént a' mint mondja az Apostol: *Éfés. 5: 30. Az ő Testéből-való testek, és az ő Tsontjaiból-való tsontok vagyunk. Róm. 12: 5. Sokan egy test vagyunk a' Krisztusban. I Kór. 6: 15. Avagy nem tudjátok-é, hogy a' ti testeitek a' Krisztusnak Tagjai.* Ismét: *Éfés. 4: 15. Mindenestől-fogva nevekedjetek abban, a' ki Fő, tudnillik, a' Krisztusban.* Miért-is adná kezébe a' Krisztus az ő Testének Petsétjét? hanem hogy tégedet az ő véle-való Lelki Egyesülésről bizonyossá tegyen.

XXV. K É R D É S.

Miért mondja az Apostol; hogy a' ki az UR' Asztalához járul: Próbálja-meg önnön-magát? I Kór. 11. ψ. 28, 29.

F E L E L E T:

Hogy ki ki szálljon magába, és vi'sgálja-meg önnön-magát; ha lehet é méltó Vendég ennél az URi Asztalnál: A' méltó Vendégnek pedig *Requisitumi*, Ezek:

ELSŐ: A' Penitentzia-tartás: De olyan legyen az: Melly (1.) Tiszta, meg-törődött, és nem tettes Szívöl fármazzék; és Lelke' fájdalemával vallja-meg, hogy ő Jóltévő Istenét, az ő Fő Javát, Fő Bóldogságát; amaz el-vezett örök Igazságnak helyre-állítóját, fertel-

A' ki az UR' Asztalához járul, méltó Vendégnek kell annak lenni; az aláb meg-irt *Requisitumok* szerént.

fertelmes büneivel meg-bántotta. Az honnan az ilyen Penitentzia mondatik a' Szent Irásban; meg-rontsolódott Szívnek, és meg-törődött Léleknek: és tartatik minden rend-férént való Áldozat felett, kedves Áldozatnak.

(2.) Ollyan légyen a' Penitentzia, melly ne származzék tsak a' Meg-bántódott Istennek félelméből; minémü vala a' Saúl', és Júdás' Penitentziája-is; hanem Istenünkhöz-való Szeretetünkből, az Istennek Ditsőségének, és velünk nagy Bünösökkel közlött idvezítő Jótéteményeinek nagyra betsülléséből.

(3.) Álljon a' Penitentzia, Büneinknek meg-es-méréséből, és meg-is vallásából, és azoknak fertelmes-ségeinek meg-útálásából. Mert a' Bün, és az Istennek Szentsége között, nagy külömség vagyon; mert a' Bünben vagyon, az Isteni Törvénynek meg-vetése, és az Isteni Májeftásnak abból következett nagy meg-sértődése. Annakokáért mindenképen kerülni kell a' Bünt, nem-tsak annak rútságáért; hanem hogy arra, mint a' meg-mosódott díznó a' fertőre, többé vízfá ne térjünk. A' ki azért ekképen bánkodik Bünein, az, az ő Embert meg-öldökölte, és a' Testet meg-fehítette. (Gal. 5. ̄. 24. Róm. 6. ̄. 6.) És így végeződik-el a' Penitentzia-tartás: *Bünön-való bánkodással: annak meg-útálásával, és el-kerülésével.*

MÁSODIK Requisiteuma a' méltó Vendégnek: A' Kristus Jépus' Egyetlen-egy Áldozatjában helyheztetett Hitbéli bizonyos Bizodalom; Büneinknek tökéletes megbotsáttatása felől. Melly Áldozatban tetettetett tökéletessé a' mi Váltságunk: ('Sid. 10: 14.) midön azon Áldozat által, a' tellyes Váltságnak Árrát a' Kristus Jépus bé-fizette, és eleget-is tett, mind az utolsó fillérig Sz. Atyjának mi-érettünk: mellyet az Örökkévaló Békeségnek Tanátsa férént, a' Fiútól az Atya Isten el-is fogadott, gyönyörüséges illatozás gyanánt. (Éfés. 5: 2.) Ezt petsétli-el azért mi-nálunk az URi Szent Vatsora; midön a' Megfenteltetett Kenyeret, és Bort, külsöképen el-vézfűk, és magunkévá tézfűk; belsöképen pedig, a' Kristus Jépus' Szent Lelekének velünk-való közö-

sülése által, ö-magával a' Kristussal valójában egyesülünk: és annak a' Meg-elevenítő Főnek, eleven Tagjai leszünk, és ö-véle egyesülünk: a' fzerént a' mint mondja az Apostol: Hogy, a' *Kristus' Testének tagjai vagyunk*, (Éfés. 5: 3.) és az ö *Testéből valók*. Ismét: Róm. 12: 5. *Sokan egy test vagyunk a' Kristusban*. Ismét: 1 Kór. 6: 3. *Avagy nem tudjátok-é, hogy a' ti testeitek a' Kristusnak Tagjai*. És a' kik már ekképen a' Kristussal egyesültek, el-fedeztettek azoknak Bünei: a' fzerént a' mint vagyon, 2 Kór. 5: 19.

HARMADIK Requisiteum: A' *Felebaráti Szeretet*: Mert a' ki fzereti Atyjafiát, Istentől fzületett; és esméri az Istent. (1 Ján. 4: 7.)

NEGYEDIK Requisiteum: Buzgó kívánása annak, hogy *gyarapodjunk a' Hitben; a' Lelki Életben; és az Istenhez-való Engedelmeségben*: Melly az Idvezülni kívánó Embernek *Tzimere*; és e' nélkül a' Hit tsak Elmebéli képzelés: melly, Jakab Apostol' írása fzerént, (Rész. 2: 17.) nem egyéb; hanem *meg-bólt Hit*, és olly' fa, melly jó gyümöltsöt nem terem; hanem kivágattatást érdemel. És az ilyen Ember az UR' Aftalánál-is méltatlan Vendég lézen; és olyan, kinek nints Lakodalmi ruhája. Illyennel pedig, tsak azok ruháztatnak-fel, a' kik a' Hitnek Lelke által egyesültek a' Kristus Jéfussal. Itt mindazáltal szükség meg-jegyezni, hogy mind a' Hitnek, mind az Atyafiúi Szeretetnek dolgában, tökéletességet az UR' Aftalához nem vihetünk: mert még a' nagy Szentek-is ezekben meg-eső fogyatkozásaikat igen fájlalják; hogy kell a' gonoszt, mellyet nem akarnának, erőtlenségekből tselekedniük. (Róm. 7: 19.) Azért igyekezzék ki ki a' magában-lévő ö Embert, úgy meg-öldökölni, hogy a' Testnek és Világnak minden kísérteti ellen, Lelkek-esméretét tisztán, és épségben meg-tarthassák: Hogy az ö-bennek el-kezdődött Hit; a' Kegyesség' munkáinak gyakorlása, és a' buzgó Könyörgések által, naponként ö-bennek öregbedjék; mind addig, míg a' Lelki Élet a' Tökéletességnek Állapotjára juthat.

XXVI. K É R D É S.

Szükséges-e tehát a' Hitből származott Buzgó Könyörgés-is, a' fenn meg-irt Hitnek, és egyéb Mennyei Kegyelemeknek meg-nyerésére?

F E L E L E T:

Szükséges felette igen; mert az Igaz Hit, minden Idvefséges Jóknak Fundamentoma. Mert ugyan-is: az Igaz Hit az; (1.) A' melly a' fogadott Fiúságról minket bizonyosokká tézen. (2.) A' Hit az; a' melly a' Krisztus Jépus' Egyetlen-egy *Elég-tévő Aldozatjának* Érdemét, minden ehez köttetett Jótéteményekkel együtt el-fogja. (3.) Az Igaz Hit, az a' gyökér és kút-fő; a' mellyből minden Idvefséges Virtusok eredtet véznek. (4.) A' Hit az, melly által az Ujjá-fülettettek a' Krisztus Jépusal egyesülnek, és mint Szőlő-vefzők, e' drága Szőlő-Tökébe bé-óltattatnak. (5.) A' Hit az; a' melly által a' Krisztus Jépus' Igazsága, Szent-sége, *Elégtétele*, minékünk tulajdonittatik. (6.) A' Hit az; a' melly által vagy on bátorságos, és tellyes bizodalommal-való menetelünk a' *Kegyelemnek Széki* eleibe. (7.) A' Hit végezetre az; a' melly örök *Életünk és Idvefségünk* felől, bizonyosokká tézen bennünket: Mert ha a' *Szent Lélek' tanúbizonyság-tétele* férent, *Fiak és Örökösök* vagyunk; bizonyára tehát bírni-is fogjuk az *Országot*, melly a' *Választattaknak örök időknek* előtte el-kézfittetett. Ez az Igaz Idvezítő Hit pedig, Istennek kiváltképen-való ajándéka, a' férent a' mint mondja az Apostol: *Éfés. 2: 8. Kegyelemből tartatatok-meg, Hitnek általa, és az nem töletek vagy on; hanem Isten' ajándéka az.* Azért az Idvefségnek mind ezekre az *Éfközeire*, szükség minden Idvezülendő Embernek fért tenni.

A' fenn meg-irt Idvezítő Kegyelemeknek meg-nyerésére, igen szükséges a' Hitből származott Könyörgés.

Mind ezekhez a' drága Mennyei Ajándékokhoz pedig, nem juthat senki buzgó Könyörgések nélkül: A' mint-hogy azt maga Idvezítő URunk bizonyítja; midön így szól: *Luk. 11: 9. Én pedig azt mondom tinétek, hogy kérjétek, és el-vefzitek; keressétek, és meg-találjátok; zörgefsetek, és meg-nyittatik néktek; 's a' t. Ján. 16: 23. És*

ismét: *Bizony, bizony, mondom tinéktek, valamit kérénde-
tek az Atyától az Én Nevemben, meg-adja tinéktek. Mert
ugyan-is: nintsen Embernek semmi hasznosabb dolga,
mint közelíteni Istenhez. (Sólt. 73: 28.)* Senki pedig
közelebb Istenhez nem lehet, mint mikor Lelkében fel-
emelkedvén a' Földiekről, az Istennek Királyi Széki'
eleibe áll; és az Istennel-való beféllgetésre ö-néki *Au-
dencia* engedtetik. És ezen Istenhez-való közelítése ál-
tal, fogja meg-is tapasztalni, hogy elméje el-vonattatott
már e' Földi múlandó dolgokról; és minden tehetségé-
ből adja magát a' Kegyeiség' munkáinak gyakorlására,
és azoknak Igaz Hitből-való tellyesítésére.

A' kik azért a' Hitnek, az itt közelebb le-rajzolt
drága Gyümöltseiről, ellenkező értelemben vagynak;
mind azok az Ellenkező Atyafiak, tudják-meg; hogy
nem jó úton járnak, mert a' Hitnek, Szent Írásból fe-
degetett, és fenn meg-irt drága Gyümöltseire nézve;
nem termő, sőt meg-hólt Élő-fák: És a' Meg-igazító,
Meg-fentelő, és Idvezítő Hit nélkül élvén, Istenhez
nem-is közelíthetnek; ö Felségével, és a' Kristus Jé-
fussal nem egyesülhetnek: A' fogadott Fiúságról mi-
bennünk Bizonyságot-tévő Szent Léleknek Kegyelme
magokat méltatlanokká tézik.

Intetnek az
Ellenkezők
a' Meg-té-
résre; hogy
bé-férjenek
a' Választat-
taknak szá-
mok-közé.

Azért, szálljanak hát magokba, minden Ellenkező
Értelemben lévők; és ezen Idvezítő Hitből származott
buzgó Könyörgések által, (Róm. 8: 26) igyekezzenek
meg-nyerni, a' Hitnek fenn elő-fámlált Gyümöltseit:
A' buzgó Könyörgést pedig, tsak a' Szent Lélek for-
málja mi-bennünk. Mert (Róm. 8: 26.) *mit kérjünk, a'
mint kellene, nem tudjuk; hanem a' Szent Lélek Isten segél-
ti-fel a' mi erőtlenségünket.* Szálljanak azért, még-is ké-
rem az Ellenkező Atyafiakat; hogy, szálljanak Szivekbe,
és légyenek a' Választattaknak számok-közzül valók:
Ne teljék-bé ö-rajtok, ama' fomorú Írás: (Róm. 11:
7, 8.) *Hogy a' Választattak meg-találták a' Kegyelmet;
de a' többi meg-keményedtenek: Mert adott az Isten azok-
nak Álomnak Lelkét; Szemeket, hogy ne lássanak; Füleket,
hogy ne halljanak; mind e' máig napiglan, (Mát. 13: 14.)
hogy meg-ne térjenek, és meg-gyógyítsam őket.* Az El-vá-
lasztat.

laftattaknak fámok-közzül valók pedig, mind azok bizonyosan, valakik a' már meg-irt Kriftusban való Igaz Hitnek Gyümöltseit meg-termik.

Mind ezekből azért meg-tanulhatod, Kedves Atyám-fia! melly fűkséges légyen az Igaz Idvezítő Hitet, az ő elő-fámlált drága Gyümöltseivel együtt; a' buzgó Könyörgések által meg-nyerned, és magadévá tenned: Mert azok nélkül, soha Istentől az Idvefségnek Jútalmát el-nem veheted: (mellyet e' Munkának Kezdetében bővön már meg-mútogattunk,) és kedves Istennél nem is lehet. Mellyhezképest, fűkség itten a' Buzgó Könyörgésről, és annak Hafznairól, az alkalmatofság fe- rént rövideden fólланunk.

XXVII. K É R D É S.

A' Buzgó Könyörgés fűkséges-e el-múlhatatlanképen, az Idvezítő Hitnek Gyümöltseinek meg-nyerésére?

F E L E L E T.

El-múlhatatlan-képen fűkséges: (1.) Mert a' Könyörgésekben esmérjük, és valljuk-meg valósággal: Hogy mi a' Kriftus Jébusban Megváltattunk, és Meg-fenteltettünk; és azért Ditsóltjuk az Istent. (2.) Azok által mutatjuk-meg Istenünkhöz-való Háládatofságunkat; mind a' Kegyesség' Munkáinak gyakorlására, mind azokban-való állhatatofságunkra nézve. (3.) Mert mint-hogy a' Törvénynek bé-töltéséből való Meg-igazulást, magunknak nem ígérhetjük; azért a' mi Meg-igazító és Meg-fentelő Istenünkhöz, a' Kriftus Jébus' Igazságát éhezö és fómjúhozó Lélekkel, lehet a' buzgó Könyörgések által folyamodnunk. (4.) Mert a' Könyörgést Maga a' Kriftus Jébus parantsolja: (a' mint meg-láttad feljebb.) És az a' mi bizodalunk, hogy a' mit az Atyától az ő Akaratja férént kéréndünk, (1 Ján. 5. ψ. 14.) meg-adja minékünk. (5.) Mert a' Szent Lélek, hogy az ő Ajándékait meg-nyerjük, maga indít mi-bennünk buzgó Foházkodásokat. (Róm. 8: 26.) Annakokáért, igen fűkséges a' buzgó Könyörgés: mert

Szükséges a' Könyörgés, a' Hitnek Kegyelmenek meg-nyerésére, el-múlhatatlan-képen,

a' nélkül Isten semmi Kegyelmeét közleni az Emberekkel nem akarja; mert a' keresők találják-meg az Istent; és a' zörgetőknek nyitattik-meg a' Kegyelemnek Ajtaja: (mint feljebb meg-hallád.) Szükség azért elsőben-is, hogy a' Szent Léleknek Kegyelme, Lelkeinket el-foglalja, mint maga Hajlékát; azt meg-elevenítse, fel-ferkentse, és a' zörgetésre és keresésre, hathatósképen fel-indítsa, mint a' Lidiának Szívét. (Tsel. 16: 14.)

Azért ezekhez-képest; fogod látni alább egy Buzgó és együgyü Könyörgésnek Példáját: Melly magába-foglalja az egész Váltásnak Munkáját; és abból ki-folyó Isten' Kegyelmeének velünk közlött nagyságos Jótéteményeit-is: Melly mint-hogy egészen a' Szent Írásnak Igéjéből fedegettetett, bátran olvasgathatod, és ha úgy tetszik, élhetf-is véle Lelked' javára hasznosan. Mellyből-is meg-tanúlhatod, a' jó rendbe-fedett Könyörgésnek, mind Formáját, mind pediglen Matériáját és Conditiojit, és Módját.

XXVIII. K É R D É S.

Mint-hogy minden Idvezülni kívánó Embernek, úgy e' tscékely Munkának-is Fő Vége, az Örök Élet; azért az Alkalmatosság-is magával hozván; méltó-e arról itten emlékezniünk?

F E L E L E T:

Bizonyára méltó és szükséges: Mert az örök Idveféség: A' Lelki Életnek Tökéletessége; A' meg-tsalni nem tudó Reménségnek, el-ért Tzélja; A' Hitnek, Bé-tellyesfedése: A' bódog Fel-támadásnak, Vége; és az örök Ditsöségnek, vég nélkül való Birása. Melly minékünk a' Testnek Tömlötzeben lakóknak, meg-lát-hatatlan most; mint a' mellyet szem nem látott: Hallatlan, mellyet fül nem hallott; Meg-foghatatlan, mellyet a' Lelkes Ember meg sem foghat: (2Kór. 12: 4. Mert a' Mennyei Paraditsomnak tökéletes szépségét, a' Lelkes Ember meg-nem foghatja; mert Lelki Erő kívántatik, azoknak meg-tudására, a' mellyek az Istennek Lelkéjéi. (1Kór. 2: 14.)

Definitioja az Örök Életnek, in Genere.

Mind-

Mindazonáltal az Örök Életről itten rövid *Declara-
tiót* tennünk, méltó és szükséges dolog lézen.

De az Örök Életnek Ditsőséges Állapotját, melly minden Emberi Elmét feljül halad: Midön tudnillik, meg-dítsöittetik Isten, a' maga Szenteiben; és tsudálatos lézen mind azokban, a' kik híznak ö-benne. (2 *Theff.* 1. *ψ.* 10.) Ezt az Állapotját (mondom) a' Ditsőségnek, kitsoda tudná le-irni vóltaképen; mert annak tulajdonságai a' Kegyelemnek Befédében-is egészen még ki nem jelentettek minékünk, és nem-is akarta Isten, hogy a' mi Elménknek újságra való vágyódáfit, hanem hogy Hitünket, és Reménségünket, táplálja az ö Beféde által, a' mint maga a' Szent Lélek az Apostol által mondja: 1 *Ján.* 3. *ψ.* 2. Szerelmefim mostan tudjuk, hogy Isten' Fiai vagyunk: De még nem jelentetett-meg, mitsodák lészünk; tudjuk pedig, hogy mikor ö meg-jelenéndik, hasonlatosok lészünk ö-hozzája; mert meg-látjuk ötet, a' mint vagyon. Azért, a' mik mostan; Hitünknek 's Reménségünknek meg-eröfitésére ki-jelentve vagynak, meg-kell elégednünk azokkal: Mert nintsen azokban semmi illetlen, és alá-való dolog. Hanem mindenek Felségefek, Nagyságosok, és Ditsőségefek; és olyanok, a' mellyekből, a' Mennyeiekhez illendö Elmélkedéseket formálhatunk. Hogy pediglen ezekben Tzélunkat illendöképen el-érhefsük; minekutánna a' Mennyei Bóldogságnak szükségesebb Tulajdonságairól keveset szólunk, azzal e' Munkátskát bé-rekeftjük.

Azért az Örök Életnek Tulajdonságai, leg-közlebb vétettethetnek a' Szent Irások szerént, az Örök Életnek tulajdonittatott Nevekről; mellyek szerént neveztetik: *Ditsőségnek, Idveségnek, Váltságnek, Fiúságnak, Örök Életnek, és Bóldogságnak.*

(1.) *Ditsőségnek* neveztetik a' Szent Irásban, fok helyjeken. *Kolofs.* 3: 4. Igy szól az Apostol: *Mikor a' Kristus a' mi Életünk meg-jelenéndik, akkor ti-is ö-véle együtt meg-jelentek Ditsőségben.* 1 *Pét.* 5: 10. *A' minden Kegyelemnek Istene, hívott minket az örökké-való Ditsőségre.*

A' miket a' Sz. Lélek, a' Sz. Irásban ki-jelentett minékünk, azzal kell meg-elégednünk az örök Életfelölvaló Tudományban.

Az Örök Életnek nevezetei mutatják-meg annak Tulajdonságait: mellyek aláb le-iratattak.

Ezt

A' Ditső-
ség, Töké-
letessége
az egész Id-
vefességnek.

Ezt nevezi azon Apostol: 1 Pét. 5: 10. A' Ditsőségnek meg-hervadhatatlan Koronájának: melly jelent, mindenekfelett való Méltóságot, Fényességet; mellyel fognak ékeskedni a' Hívek, az ő belső állapotjokra nézve; mellyel jelentetik az ő tökéletes Szentségek, és az Isten' Szeretetihez-való tiszta Indulatjok: Külsöképen-is fel-ékefittetnek minden Tíztefességgel, melly által az ő Ditsőséges Mennyei állapotjok öregbítettetik: midőn tudnillik fel-emeltetnek, az Atyának, a' Fiúnak, és a' Szent Léleknek, és minden meg-ditsöült Szenteknek Tárfaságokra; és győzedelmeskedni fognak minden fenvedéseken, minden gonofzokan: Sőt azokan az ő Ellenségeiken-is, a' kiktől e' Földön nyomorgattattak: Sőt az Istennek ő-bennek tündöklő Képét, egymásban szemlélvén, abban nagy örvendezéssel gyönyörködni fognak.

Az Idves-
ségben,
nem-tsak a'
Testi; ha-
nem az ö-
rökké-való
Gonofztól-
is, meg-
szabaditta-
tunk.

(2.) Neveztetik *Idvefességnek*: melly gyakran előforog a' Szent Íráfokban: Melly-is a' maga erejében jelenti, nem-tsak a' Testi nyomorúságokból, szorongattatásfokból való meg-szabadulást; hanem jelenti a' Kristus Jébus' Évangyéliomának nem engedő hitetlenekre, érdemek szerént szállandó Isten' örök Haragjától; az az, az örök Kárhozattól való Meg-tartatást-is. (Róm. 5: 9.)

(3.) A' *Váltság*: melly Szent Írás szerént, mondatik Tökéletesnek; mert jelenti a' Híveknek tökéletes Meg-szabadulásokat, minden idő szerént való, és örökké-való gonofzoktól. (1 Kór. 1: 30.) Ennek pedig oka kiváltképen, a' Kristus Jébusnak Vére; mellyel Szent Atyjának meg-engefztelésére Áldozott a' Kerefzfán, a' Választattaknak bünöknek meg-botsáttatására.

A' Fiúság-
nak Jufsán
bíriák a' Hi-
vek, a' Men-
nyei Böl-
dőségét.

(4.) És ebből következik már a' Választattaknak *Fiakká-való Fogadtatások-is*: (Ján. 1: 12.) A' melly szerént bé-vétetvén az Istennek Tselédjei közzé, a' Hívek részesülnek az Isten' Házának Javaiban, és bíriák

örökös Jús szerént a' Mennyei Bóldogságot: (Luk. 20. 7. 36.) És meg sem halhatnak többé, mert hasonlók léznek az Angyalokhoz, és Istennek Fiai. Nevezte-
tik:

(5.) *Örök Életnek*: A' mellyről azt mondja az Apostol: *Róm. 2: 7. Azoknak pedig, a' kik a' Jótselekedetekben való állhatatossággal, ditsőséget és romolhatatlanságot kercesnek, meg-fizet Örök Elettel.* Melly jelenti annak az Életnek tökéletes vóltát, mellyben élnek az Angyalok nagy Ditsőséggel, és minden bánat és változás nélkül, mind örökké; gyönyörködtetvén magokat az Istennek Színről-fínre való szemlélésével, és Felséges Munkáival; áldván és ditsöitvén ő Felségét az Angyalokkal, és a' meg-ditsöült Lelkekkel együtt, vég nélkül való örvendezéssel. Mert minekutánna a' Választattaknak Testek fel-támasztatván a' porból, Lelkekkel egyesülnek; bé-vitettetnek az Isten' Ditsőségének, és nagyságos Dolgainak szemlélésére: És az Elmének Lelki-képen való meg-világosíttatása szerént, fogják szemlélni az Istent, szemben tünhető látás által; a' mint mondja a' Királyi Próféta Dávid: *'Solt. 17: 15. Meg-clégíttetem URam, a' Te Ábrázatoddal, midön felszerkenek; és meg-látom a' Te Országodat Igazságban.* De itten tzelez az Apostol arra a' Látásra-is, a' mint látta Mó'ses az Istent, (4 Mós. 12: 7.) holott maga Isten ekképen szól: *Szemtől-szemben szólok én az én szolgálammal Mo'sessel, és nyilván való látásban, és az URnak hasonlatosságát látja.*

Ezekből származik végre, az a' ki-beszéllhetetlen Öröm, a' melly szerént meg-fabadúlván az Ember a' Testtől, és minden ő Lelki ellenségeivel való tufakodásokból, és nyomorúságokból; a' maga Bóldogságának állapotjában, egész meg-nyugott Elmével vagyon. Annál a' miben vagyon, semmit többet nem akar, sem nem kíván; hanem a' maga Bóldogságának Sorsával éppen meg-elégedett.

Mint-hogy pedig ennek a' Fő Jónak, mellyet a' Megbóldogúlt Lelkek bírni fognak, Summája leg-fő-

K

vebb-

Az Örök Élet elő-adja az Angyaloknak ditsőséges Életeket; melly áll ki-váltképpen az Istennek Színről-fínre-való látásában.

tára

Mind ezekből származik a' ki-beszéllhetetlen Öröm; melly szerént a' Szentek a' magok Bóldogságokban tökéletesen meg-elégesznek.

Az Istennel
való Egy-
gyesülés-
nek, örök-
ké-való
Hafzna.

vebb-képen lézen *Maga az Isten*; a' ki akkor lézen
mindenekben Minden: Azért ő Felsége az Övéivel
magát titkosan úgy egyesíti, és azoknak magát úgy
ki-tézi; hogy éljenek ő Felségével, és az ő Kegyel-
meivel, ki-bezélhetetlen módon: Az ő Árnyékával
öket bé-fedezi: Házának kövérségével bé-tölti: ('Solt.
36: 9.) Gyönyörüségének folyó-vizével meg-itatja:
(*Jel. 7: 17.*) Mert a' Bárány, ki, a' Széknek köze-
pette vagyon, legelteti őket, és Élő-vizeknek forrá-
sira vízi őket; nem éheznek, sem nem szomjúhoz-
nak többé. A' Nap' hévsége nem árt nékik. És ezen ő
Bóldogságoknak tapasztalt érzésével éppen meg-eléged-
nek, és el-töröl az Isten az ő Szemekről minden
Könyhúllatást. És ekképen (*1 Thess. 4: 17.*) minden-
kor az URral maradnak, bé-telvéen véghetetlen öröm-
mel, és ki-bezélhetetlen Ditsőséggel, a' Fényes Meny-
yei Udvarban. *Amen!*

Imé azért, *Kegyes Olvasó!* e' tsekély Munkáts-
kában elődbe vagyon téve, az URnak ama' *Mennyei*
Öröme; melly minden Emberi Elme felett vagyon.

Imé előbben vagyon téve, ama' hervadhatatlan
Mennyei Korona; melly kézfittetett mindeneknek, vala-
kik a' fenn le-rajzolt Hitet, és annak Idvefséges Gyü-
möltseit, magokévé tették, és akképen várják már,
tsak ama' Bóldog Reménséget, és ama' *Nagy Istennek*,
a' mi Meg-tartó URunk Jésus Kristusnak Ditsőséges
Meg-jelenését. (*Jak. 1: 12. 2 Tim. 4: 8. Tit. 2: 19.*
1 Pét. 5: 4.)

Im' hol vagyon a' *Jutalom-is*; a' mellyen építettük
e' tsekély Munkátskának kezdetét: Melly örökké-való
Jutalmat-is adja-meg Isten azoknak, a' kik az Idvezítő
Hitet, és annak fenn már le-irt Drága Gyümöltseit el-
foglalják, és magokévé tézik; És azok fzerént keresik az
Istent, és örök Idvefségeket. Mellynek Nagyságos vól-
tát, jóllehet a' Testi Ember, az ő véges Elméjével,
meg-nem foghatja; de meg-engedi még-is Isten azt, az
ő Választottainak; kiket belső indulattal fzeret; hogy a'
jövendő Bóldogságnak és Ditsőségnek Izit, avagy-tsak
meg-

meg-köszölni; adván ö-nékiek tsudálatosképen Elméjének meg-világosított Szemeit: Midőn tudnillik őket, még e' Világi szorongatások között-is, Mennyei Vigasztalásával enyhítgeti: ki-bezélhetetlen Örömmel, melly minden e' Világi örömet feljül halad, bétölti: Indít ö-bennek Istenekhez való buzgó Szerelmet: És őket, mint a' kik már a' Bűnnek átkától meg-fabadútlak; a' Mennyei Bóldogságnak jövendöbéli Birodalma felöl, őket a' Kegyelemnek Bezdédéböl, és annak Változást nem szenvedhető Igéreteiböl, bizonyosokká tézi.

Imé Ez, végezetre immár, a' *Kegyességnek ama' Nagy Titka*; (1 Tim. 3: 16.) melly Titok meg-világosított minékünk, a' *Testben meg-jelent Istenben*, a' *Kristus Jébusban*: Ez, a' *Kristusnak velünk-való Lelki Vatsorálása*; melly által, a' magával-való Egyesülésre, minket méltóztatott: Ez, a' *Szent Léleknek a' mi Lelkünkkel együtt-való Bizonyságtétele*; melly fzerént az Isteni Fiúságnak Méltóságáról bizonyosokká tettettünk: Ez végezetre, a' *Lelki Életnek Tökéletességre ment Vége*; a' mellyre a' *Szent Lélek' vezérléséböl*, és a' *Szent Irásnak követéséböl* tellyes Életünkben, és e' tsekély Munkánkban-is törekedtünk. És majd a' kívánatos és bátorságos Rév-Partra-is fogunk el-érkezni; és bizonyosan el-is érkezünk mindnyájan: Valakik a' tellyes *Szent Irások fzerént*, az *ATYÁT*, és a' *FIÁT*, és a' *SZENT LELKET*, hiszük és valljuk, Örökké Aldandó, és Imádandó, Egy, Igaz, és Örökkévaló *ISTENNEK* lenni. Nintsen-is már egyéb hátra; hanem, hogy a' *Szent Pállal*, amaz ö Gyözedelmi Énekét, (2 Tim. 4: 7, 8.) el-mondjuk:

Ama' jó Hartzot meg-hartzoltam,

Hitemet meg-tartottam,

Pályámat meg-futottam:

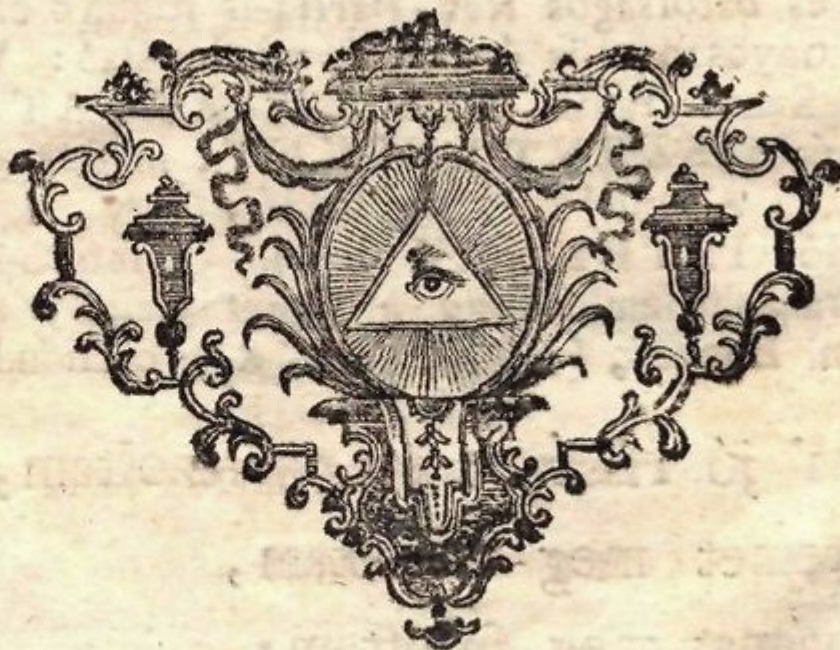
Végezetre le-tétetett énnékem az *ÉLETNEK KORONÁ-*

JA; mellyet meg-ád az UR énnékem ama' Napon; amaz Igaz Bíró: nem-tsak énnékem pedig; hanem mindeneknek, valakik várják ama' NAGY ISTENNEK, és a' mi Meg-tartó URunk' JESUS KRISTUSUNK-nak Ditsőséges El-jövetelét. (Tit. 2. ψ. 13.) Végezetre a' praemittált Igaz, és Idvezítő Hitből származott Vallás-tételünket, rekeftjük-bé, ilyen Lélekből és Igazság-ból származott Buzgó Kívánságunkal:

A' FIUNAK Kegyelme,
Az ATYÁNAK Szerelme,
És a' SZENT LÉLEKNEK

Velünk-való Közösülése, légyen Mi-velünk,
és minden Igaz Hitben-lévő Híveivel,

(2 KOR. XIII. ψ. 13.)

K Ö V E T K E Z I K I M M Á R,
 A' F E N N M E G - I G É R T K Ö N Y Ö R G É S N E K
 F O R M Á J A.

© Haáz Rezső Múzeum

T I N V O C A T I O. vtára

Székelyudvarhely §. 1.

FElséges Mindenható UR Isten! Én szegény
 nyavalyás Bünös Ember, el-jöttem e' Reggeli órá-
 ban, a' Kegyelemnek Széki' eleibe, hogy keressem az én
 Istenemnek Ortzáját: És vigyek füntelenül Isten' eleibe
 Ditséretnek Áldozatját a' Krisztus által: az az, az ö Ne-
 véről vallást tévő ajakainknak gyümölsét. ('Sid. 13: 15.)

§. 2. Mert nintsen másban Idvefség; nem-is adattatott
 Ég alatt más név; mellyben a' szegény Bünösnek meg-
 tartattatása, és az Atya Istenhez bátorságos járulása le-
 hetne; hanem tsak a' Jébus' Nevében: De ö-benne ad-
 tál minékünk Tökéletes Váltságot, az ö Vére által: az-
 az, Büneinknek botsánatját. (Éfés. 1: 7.)

§. 3. Ö-hozzá ragazkodik azért az én Lelkem-is, mint
 erős Toronyhoz; Büneimnek, és az én nagy meg-rom-

Iotságomnak; az én nyomorúságimnak, és nyavalyáimnak firalmas mélységéből kiált ö-hozzája; mint a' Meg-fabadításnak, és Tökéletes Váltásnak, mindenek-felett örökké áldandó Istenéhez. (*Rom. 9: 5.*)

§. 4.

URam, URam! adjad, hogy találjak mostan-is Irgalmasságot, és nyerjek Kegyelmet, az alkalmas időben-való minden Segedelemre, és a' buzgóságos Könyörgésre, a' Kegyelemnek Széki előtt: (*'Sid. 4: 16.*) Mert mit kelljen kérnem; a' mint kellene, nem tudom; azért a' Szent Lélek UR Istennek drága Kegyelme, ferezzen az én buzgóság nélkül való Szivemben, ki-mondhatatlan buzgó Foházkodásokat; (*Rom. 8: 26.*) A' Jélusnak Idvezítő Szent Nevében, Tökéletes Engedelmességének, és Engesztelésének Érdemében. *Amen!*

© Haáz Rezső Múzeum

Tudor Következik

Székely A' K Ö N Y Ö R G É S.

§. I.

* *
* * **E**Mberi véges Elmétől Meg-foghatatlan,
* * Meg-vi'sgálhatatlan, Ki-merithetetlen; sőt ugyan
Hozzá-járulhatatlan Mennyei Világosságban, és Dítsőségben lakozó véghetetlen Isteni nagy Felség!

A' kit Ember nem látott soha, 's nem-is láthat él-
vén: (*2 Mós. 33: 20.*) Mindazonáltal, nem hagyta Ten-
nen-magadat Tanúbizonyság nélkül, midőn e' látható
nagy Világnak, Tsudálatos és Ekes Alkotmányából, és
annak, Bölts és Hatalmas fenn tartásából, a' Te Felsé-
ges Istenségedet az Emberekkel meg-értetted. (*Róm. 1: 20.*
Tsel. 14: 17.) De kiváltképen a' Te Szolgádnak, a' Mó-
'sesnek, ugyan nevezetesen ki jelentetted magadat, így
főlván: *Én vagyok a' Jehova, Jehova, Erős, Irgalmas, és*
Kegyel-

Kegyelmes Isten; késedelmes a' Haragra; nagy Irgalmasságú és Igazságú: Ki el-vefzem a' bünt, az álnokságot, és a' vétket; de a' Bűnöst büntetetlen nem hagyom. 2 Mos. 34. ψ. 6. Rész. 20: 2.

Szent Isten, mind a' Teremtésre, mind a' Megváltásra, mind a' Gondvifelésre nézve; Te vagy az én Szövetséges és Kegyelmes Istenem! ('Sid. 8. 10.) Jó Reggel kereslek Tégedet; Hirdetem, hirdetem URam a' Te Irgalmasságodat minden Reggel. ('Solt. 63: 1.) 4.

§. 2. Mert ímé a' Napnak világossága, és az Étzakai tsendes és kedves nyugalom által, most-is újabban megvidámított bennünket; ('Solt. 65: ψ. 9.) És hogy ez elmúltt Éjjellel-is a' mi Bűneinkért a' Halálban el-ne alunnánk: (Róm. 8: 10.) Hogy nehezebb nyavalyákban, főmorúabb változásokban, és nagy kárvallásokban bé ne esnénk: Bizony csak a' Te Szent Ortzának Világosságát, (4 Mos. 6: 25.) és a' Kristus Jépus' Vérében, és Engesztelésében reánk áradott Kegyelmességednek gazdagságát tartottad fenn mi-rajtunk. (Róm. 2: 4.)

§. 3. Oh! Te Igaz, és Örökkévaló Világosság, UR Jépus Kristus! (Ján. 8: ψ. 12. Mal. 4: ψ. 2.) A' kit noha mi nem láttunk soha, még-is szerettünk: Kit noha még mostan-is nem láthatunk; mindazonáltal Te-benned bizván, ki-mondhatatlan Ditsőséges Örömmel örvendezünk Te-benned. (1 Pét. 1: 8.) Te-hozzád hajol azért, és elmélkedik, e' nyomorúságoknak, és az én nagy meg-romlottságomnak siralmas mélységéből, e' Bűnek és Halálnak Testéből, és Tömlötzből; az én Szemem és Lelkem. (Róm. 7: ψ. 23, 24.)

§. 4. És mindeneknek előtte, a' Háláadásnak füstölgő kedves Áldozatjával tiszteli minden Irgalmasságaidért Felséges Nagy Nevedet: Kiváltképen pediglen, hogy több e' Világra jövő Emberek között, méltóztatál a' Te tsudálatos és meg-közönhetetlen Irgalmasságodból, engemet-is, e' Világnak Pufjtáján, Kristus, Hit, és Reménség nélkül tévelygő, (Éfés. 2: 5, 12.) Bűnben meg-hólt, sőt ugyan el-vezett

él-vezett fegyény bünös Juhotskádát fel-keresni: (*Luk. 19. ψ. 10.*) És Ortzádon tündöklő Isteni igaz és idvezítettő Esméretednek fényességével meg-világosítani, (*2 Kór. 4: ψ. 6.*) Edestségével és Mennyei Örömevel ugyan bé-tölteni. (*'Sid. 6: 4, 5.*)

§. 5. Hozd-ki óh UR Isten e' Setétségből a' többit-is, add végét az ő Lelki fogságoknak-is: (*'Solt. 126: 4. 1 Krón. 16. ψ. 35.*) Hogy az ő Kegyelemével, Esméretével, és Szent Igéjével, világosodjék-meg ő-nékiek-is a' Krisztus. (*Éfés. 5: 14.*)

§. 6. Meg erősítettél Hitemben, az én Örök Elválasztatóm felől-is engemet, (*2 Thess. 2: 13. Éfés. 1: 4.*) Az Atya UR Istennek Örökkévaló Kegyelembéli Szent Szövetségének; idvezítettő véghetetlen, és meg-bánthatatlan Kegyelemének; Szerelmének ki-jelentésével, velünk köz-lésével. (*'Sid. 10: 16, 17.*)

§. 7. Legeltetted és tápláltad az Örök Életre, Szent Igédnek rothadatlan Magvának Termékenységgel. (*2 Tim. 3: ψ. 15, 16.*)

§. 8. Meg-erősítettél velünk kötött Kegyelembéli Szent Szövetségedet; sőt ottan ottan meg-újítottad mi-velünk azt: Még pediglen Büneinknek bocsánatja; Meg-igazítottálunk; Fiakká-való fogadtatásunk; és a' Krisztusban Istennel-való Egyességünk; és örök Életünk felől-is, bizonyosokká tettél bennünket, a' Te Szent Sákramentomidnak fiúntelen való ki-folgáltatásával, és a' Szent Lélek UR Istennek Ujjá-füülésével. (*Tit. 3: 5. 1 Kór. 11: 24. Rész. 10: ψ. 16. Róm. 8: 16.*) *1. (or. 6. 4. ii)*

§. 9. Mert a' Szent Lélek, a' mi Lelkünnel egyetemben tézen bizonyoságot arról: minémü méltóságot adott legyen Isten minékünk, hogy mi Istennek Fiai lennénk; (*Ján. 1: 12.*) ha Fiak tehát örökösök, Istennek örökösei, a' Krisztusnak pedig örökös Tárfai: hogy-ha ő-vele együtt szenvedünk, ő-vele együtt meg-is ditsöitessünk. (*Róm. 8: ψ. 16, 17. 1 Ján. 3: ψ. 1, 2.*)

Azért

§. 10. Azért nem lehet immár semmi kárhoztatások azoknak, kik a' Kriftusban vagynak: (*Róm. 8: 1, 33, 34.*) Mert kitsoda vádolhatná az Istennek Választattait, holott Isten az, a' ki meg-igazít. Kitsoda kárhoztathatná azokat; holott Kriftus az, a' ki meg-hólt Büneinkért: és fel-támasdott Meg-igazulásunkért, és Istennek Jobbján ülven, Esedezik mostan-is mi-érettünk.

§. 11. Mezitelen, tsupa mezitelen jöttünk vala én Istenem e' Világra, (*Jób. 1: 21.*) De imé külsöképen-is meg-áldottál, onnan feljül az Egekből minket; bőv Kezeidnek bétöltésével, (*'Sólt. 145: 15, 16.*) és a' mi egész Eletünknek, és méltatlan Személjeinknek-is, illy fok szép Földi és Mennyei Aldomásokkal; úgy-mint:

§. 12. Szép Tifztséggel; Tifzteséggel; (*'Sólt. 8: 6.*) Szép és Kedves Magzatokkal; (*'Sólt. 128: 3, 4. 's a' t.*) Jó Napoknak hozzúságával; Hozzád-botsátott mindennapi együgyü alázatos, és hibás Könyörgéseinknek, és kívánságainknak bé-tellegesítésével, (*'Sólt. 91: 16, 17.*) És keresztényén Tselédekkel való meg-koronáztatásunkal.

§. 13. Ki-hoztál a' Halálnak árnyékának Völgyéből-is, midön annak fájdalmi 's gonofzai halálosképen engemet ottan ottan környül-vettenek volna; De Te URam megtartottál, 's marasztottál az Élőknek Seregében, Szent Szolgálatodnak gyakorlására; véghetetlen Irgalmasságodnak, és abból származott drága Igéreteidnek rajtam-való meg-tellegesítésével. (*'Sólt. 116: 3. 's a' t.*)

§. 14. Midön e' Siralomnak Völgyében a' mi nyomoruságos Eletünknek folytatásában, Gyermekségünktől fogván, mind e' mái napig; a' mi Házi, és Személy szerént-való inségeinknek, fivbéli szorongató keferüségeinknek, keresztviseleéseinknek; e' Világnak hitetlen Fiaitól-való háborgattatásainknak; söt azoknak minket ugyan el-törleni kívánó gonofz igyekezeteknek: Midön azért mind ezeknek a' gonofzoknak Arvizei már fíntén Lelkünkig értenek volna, és midön minden Emberi reménségtől, segítség-től, vólnék én meg-foztatva: meg-hallgatá akkoron-is

az UR, az én együgyü, alázatos, hibás, és tántorgó Könyörgésemnek hávát, az ő Szentségének Templomából. ('Solt. 65: 3. Rész. 145: 18, 19.) Az én kiáltásom fel-hata az ő Füleibe.

§. 15.

És ímé el-jöve; El-jöve; bizonyára el-jöve a' Szabadító, (Zak. 9: 9.) az ő fok szép drága Kegyelmeivel, és kellemetes időbéni Segedelmeivel; az Istennek Szentséges és Kegyelmes Igéretének, Igazságának, és az ő mindenhai velünk-való jelen-vóltának meg-bizonyíttásával, meg-tapasztaltatásával; sőt ugyan meg-kóftoltatásával. ('Solt. 34. 9.)

§. 16.

El-fenvedtél nagy gyarlóságimért, és az én megjobbúlhatatlan, sőt fokszor ugyan el-is vetemedett; Testi vakmerő bátorságban el-merült Életemnek örök Halált érdemlett kárhozatos álnokságaiért, engemet; a' Te hozzáfű-tűrő Irgalmasságodnak, és véghetetlen Jóságodnak tsudálatos ki-félelésével. (Róm. 2: 4.)

§. 17.

És ímé leg-közelebb az el-múló Éjjeli rettegésből-is, e' máj Napnak kívánatos Reggeli óráira, ennyire-való békeségben, és erőben: Te-benned, és bizonyára tsak a' Te Mindenható Oltalmadban; a' Te idvezítő Mennyei Vigasztalásidban; Lelki és Testi tsudálatos Szabadításidban; és a' Te Édes Atyai Jó Gondviselésidben, örvendező Lelki-esmérettel által-hozál; Hozzám-tartozóimmal, Kereszttyén Felebarátaimmal, Szerelmeseimmal egyetemben engemet; a' Te tellyes Jó-vóltodnak meg-elmértetésével.

§. 18.

Annakokáért magasztallak Tégedet, óh én Meg-tartásomnak erős Köziklája: Oh én Igazságomnak, és én Idvelességemnek Szövetség szerént való Istene! Szivemnek együgyü buzgóságából, a' mint én-tölem lehet, tellyes Szivemből, tellyes Lelkemből, tellyes Elméből, és mindeu eröm szerént, (Mát. 22: 37.) imádlak, szeretlek, és magasztallak: Imádlak, szeretlek, és magasztallak én Istenem! e' máj Napnak kezdetében-is, én Tégedet, minden Te drága Kegyelmeiségeidért; valamelyeket, mind Lelkünkre, mind Testünkre nézve; ingyen, és illy'

gazda-

gazdagon tselekezel mi-velünk; bünös Ádámnak igen bünös Maradékival.

- §. 19. De óh URam, mitsoda az Ember, hogy meg-emlékezel ö-róla! Mitsoda az Embernek Fia, hogy hozzád-vezéd ötet? De kiváltképen én féreg, és nem Ember; (*Jób. 25: 6. 'Sólt. 22: 7.*) Földnek hitván pora; (*'Sólt. 103: 14.*) és Termézetem szerént haragnak Fia: (*Éfés. 2: 3.*) Mitsoda vagyok? Hogy mind Lelkemre, mind Testemre nézve, vagyon én-rólam Felségednek, illy' kegyelmes Atyai gondja. (*'Sólt. 8: 5.*)
- §. 20. Holott én meg-bántottam Isteni Szent Felségedet, és Atyai Jó Kedvedet, tellyes Életemben, 's e' mái Napon-is; az én fok fertelmes vétkeimmal: Ugy-mint: Látásommal; hallásommal; hirtelen haragra fel-gerjedezésemmel; hitkos, átkos vóltommal; harag-tartásommal; rágalmazásommal; vétkes esküvésemmel; mértékletlen tobzódásommal; minden hívalkodó, léha és botránkoztató befédimmal; tselekedetimmal; gondolatimmal; Keref-tyéni Szent Tíztemben; 's Hivatalomban; mind Istenemre; 's mind Felebarátómra; mind pediglen énnen-magamra nézve; vétkes el-járásommal; és ezekben-való nagy lágy melegségemmel. (*Luk. 15: 21. Jel. 3: 16.*)
- §. 21. Mostan-is Te-előtted való állásomban; bizonyára ímé háládatlan, tétovázó buzgóságtalanságommal; De vallyon 's ki tudhatná vétkeinek fokaságos fámát: (*'Sólt. 19: 5. 13, 14.*) Egy-fóval annakokáért, magunk' meg-nem tagadásának, és a' mi Megváltó URunk' nem követhetésének, mindennémü titkos, és nyilván-való vetkeivel tellyes vóltunkat, és illy' nagy meg-terheltetésünket.
- §. 22. Amaz mi Tíz-ezer Tálentumni meg-fizethetetlen Adós-ságinkat; kegyelmesen vedd-el, fedezd-el, töröljed-el, és botsálsad-meg, és ne tulajdonítsad azokat minékünk Hitetleneknek. (*Mát. 18: 24. 'Sólt. 32: 1, 2.*)
- §. 23. A' Kriftus Jéfusnak, Hitetlent meg-igazító, el-vezett Bünöst fel-kereső és meg-tartó; bünöknek terhe alatt a'

pokolig fíntén le-nyomattatott fegény Lelkeinket, még ma-is ki-terjeztett Kezekkel a' Bűn-botsánatra hívó, meg-is könnyebítő, és vigasztaló; és a' magas Kereftán vég-gez-vitt, amaz Egyetlen-egy Engeftelő, és Elégtévő Aldozatjának Érdeméért: ('Sid. 9: 14. Réfz. 10: 12, 14.) úgy-mint, a' Válságnak már bé-is fizetett drága és tökéletes Arráért: (1 Pét. 1: 18, 19. Róm. 3: 24, 25.) A' ki mindenkor esedezik mi-érettünk. Róm. 8: 34. 'Sid. 7: 25.

§. 24. Nem mi-érettünk tehát URam! Nem mi-érettünk, nem-is a' mi érdemünkért; mert ímé Te-magad látod, hogy a' semmi nem egyéb, az Isten' Haragjának és Ité-letének Érdeménél: Ha nem tsak tsupán hát Ö-általa; (Róm. 5: 1.) Ö-érette; (Fil. 3: 9.) és Ö-benne; (Éf. 1: 6, 7.) légy irgalmas, légy kegyelmes Isten, e' mi örök Halált érdemlett fejeinknek,

§. 25. És mint-hogy URam! Te adod minékünk ingyen-va-ló Kegyelmeiségedből, a' Hitnek Ajándékát, oztogatván azt kinek kinek a' Te Akaratodnak jó tetzése férént; most kifsebb, most bővebb mértékben. (Éfés. 2: 8.) És Te-is tulajdonitod azt minékünk Igazságunkra: (Róm. 4: 25.) Hogy ugyan lennénk Istennek Igazsága, a' Krisztus Jébusban. (2Kór. 5: 21.)

§. 26. Meg-igazitván annakokáért ekképpen immár, egy szem-pillantásban, az ö-benne való Hitnek általa; Bűne-inkel érdemlett méltó Büntetéseidet-is oztán; ezen Te Igazságoddal, mint erős Mennyei Paissal, ('Sólt. 91: 4. Te-magadért, és ama' Te örökké-való Elválástásbéli meg-bánhatatlan Kegyelmeiségednek meg-fenteltetéséért, (Róm. 11: 29. 2 Kór. 1: 20.) mint már meg-engefteltetett Mennyei könyörülő Atyánk a' Krisztusban, Bűneinkel érdem-lett méltó Büntetéseidet-is fordítsad-el; Oh fordítsad-el, én Istenem! ha Felségednek Kegyelmesen tetzik, mi-rólunk, és enyhítsed-meg azokat mi-nékünk kegyelmesen. ('Sólt. 42: 5.)

§. 27. Múljék-el inkább, múljék-el, óh múljék-el! a' Te méltó Haragodnak búsulása; és változtassad-el, változtas-

fad-el a' gonofzt, mellyet a' Te fegény Néped ellen, vagy pediglen Személy fzerént, méltatlan Fejünk és fegény Házunk ellen-is, né talám el-gondoltál. (2 Mós. 32: 12. Amós. 7: 10.) És a' Te méltó Haragodban, ne ostromozz minket Büneink fzerént: Ne fújtolj, és ne fanyargafs Búfuláfodban vétkeinknek foksága fzerént. ('Sólt. 38: 5. 1.)

§. 28. Oh Megváltó Király, Közbenjáró Jéfus Kriftus, Istennek Örökkévaló Sz. Fia! Imé ugyan-is, a' mi büneink 's büntettetéseink, bizonyára URam; Te-rajtad feküfznek; Te azokat, mint tökéletes Megváltó, és hivséges Elégtevő Kezes, és Szabadító; amaz örökké-való Békeségnek Tanátsa fzerént magadra vetted, hordoztad és el-fenvedted; midön lettél mi-érettünk Átokká és Bünné a' Kérefzfán: (2 Kór. 5. 5. 21.) Hogy mi lennénk Istennek Igazsága Te-benned. És a' Te Sebeid által ekképpen gyógyfztattunk; Véred, Halálod, és Fel-támadásod által, ekképen Elevenfztettünk, és Igazfztattunk mi meg. (Ésa. 43. Rész egész. 1Pét. 2: 5. 24.)

§. 29. Annakokáért akármint dühösködjék-is hát immár a' Sátán, ama' pokolbéli régi gyilkos Sárkány: és akármint ostromolja, fegény Lelkünk' Efméreteit: Ez minnen-magunk meg-romlott Testünknek, és meg-vefztegetett Termézetünknek, gonofz indulatai, és nagy erőtlenségei által; az ö ártalmas, áluok, és kárhozatos fugarláfai által; A' Bünnök ijezfzése; Lelki-Efméretünknek vádjaja; a' Törvénynek átka; és Hitünknek-is illy nagy gyengesége által.

§. 30. Akármint ostromolja fegény Lelkünk' Efméretét, a' mi mindennapi Inségeinknek, Szívbeli fzorongató Lelki, és Testi Keferüségeinknek, és még a' Nyavalyáknak-is tüzei, és vizei által; és akármint lövöldözze ekképen még ma is tüzes-nyflait, fegény Lelkeinkre: de mi még-is elővévén a' Hitnek ama' Lelki Paifját, (Éfés. 6: 16.) Te-reád bízzuk; bizonyára egyedül tsak Te-reád bízzuk, gyenge Hitünk által mi-magunkat.

* §. 31. Oh Meg-váltó Jé-
sus! Oh Könyörülő, Szabadító Jé-
sus! Mi Immánuelünk! Mi-velünk lakozó Édes Megváltó Istenünk! Hízem URam, Te a' meg-repedezett nád-fálat nem rontod-el, a' füstölgő-tsepűben tsak alig meg-akadt fikrátskát nem óltod-ki: Hízem, a' hol a' Bűn meg-fokafodott, az URnak Kegyelme ott leg-feljebb bő-völködik. (Ésa. 42: 3. Róm. 5: 20.)

* §. 32. És ezekben a' mi süntelen-való nagy erőtlenségeinkben: Ebben a' mi tsak rész-ferént való esméretünkben: (1 Kór. 13: 9.) Ebben a' mi nagy bünös voltunkban, rendelted véghez-vinni, és Akaratod' el-végezni, Isteni nagy Erödet, és a' mi Idvefségünket. (2 Kór. 12: 9.)

§. 33. Azért midön ekképen mi-is immár, Te-reád biztuk; és tsak egyedül Te-reád biztuk gyenge Hitünk által, mi-magunkat; tselekedjed azt, hogy nyerhefsük-meg, 's vehesük-el: mi-reánk nézve ugyan bizonyára, ímé gyenge, erőtelen, és tántorgó; de rajtad erős Köziklán építettett; és azért-is, Erös, Igaz, és Idvezítő Hitünknek végét; Bűneinknek meg-botsáttatását. (Mát. 7: 24, 25.)

§. 34. Bűneinkel érdemlett méltó büntetéseknek: Mostan-is a' Te Igaz Itéletedből, rajtunk mind Személy ferént, mind pediglen közönségesen fekvő süjtoló-vefzödnek; a' mi próbáltatásunknak, és oktatásunknak, Töled el-nem rejtettetett Lelki és Testi nagy kereszteinek; nevezet ferént, halandó, már el-bádjadt, és öreg Földi Tagaimban helyheztetett, nyavalyáknak, fájdalemaknak, és nagy erőtlenségnek: Nevedről-való igaz Vallás-tételünkért, e' mi mindennapi meg-vettetésünknek, meg-útáltatásunknak, Lelki és Testi el-nyomattatásunknak; a' mi közönséges, és igen keserves üldöztetésünknek:

§. 35. De Bűneinknek továbbra-is meg-érdemlett, és méltó, mindennémü fomorúább büntettetéseinek-is, nyerhefsük-meg, 's vehesük-el, óh Édes Meg-váltó Királyunk, Jé-
sus! Ki vagy a' Sziveknek és Veséknek vi'sgáló Istene, és mi légyen a' Léleknek kívánsága, jól tudod. (Jel. 2: 23, Róm. 8: 27. 'Solt. 7: 10.) Azért nyerhefsük-meg,

's vehetsük-el mind ezeknek, a' Te jó tetzésed és rendelkezésed szerént, el-fordittatását, meg-enyhítettetését.

§. 36. De nyerhetsük-meg, 's vehetsük-el Meg-igazittatásunkat, Meg-fenteltetésünket, és végre oltán az örök Bóldogságot-is, a' Te tulajdon Haláloddal meg-erősített; ('Sid. 9: ψ. 16, 17.) Szentséges Sákramentomiddal, miat meg-annyi Királyi Függő-Petsétekkel meg-petséltett, és ímé kezeinkben a' Szent Írálokban által-is adattott, örökké-való Évangyéliomi nagy Testamentomod, és Kegyelembéli Szent Szövetséged szerént. ('Sid. 10: ψ. 15, 16. és másutt.)

§. 37. E' pedig a' Szövetség, a' mellyet Én kötök velek; ezt mondja az UR: Hogy az Én Lelkemet adom ö-belétek: Ézék. 36: 27. És az Én Törvényemet bé-nyomom, bé-írom, az ö szivekbe és elméjébe. És Én lézsek ö-nékiek Istenek, ök pediglen lézsenek Énnékem Népem: És kegyelmes lézsek az ö bűneiknek; és az ö hamiságokról többé meg-nem emlékezem. 'Sid. 10: 15, 16, 17. Rész. 9: ψ. 10, 12. és másutt. Ésa. 43: ψ. 25.

§. 38. El-törölöm, el-törölöm az ö bűnciket, Én-magamért; mint a' Fellegetek. Ésa. 44: 22. Egy napon veszem Én el, az Én Népemnek álnokságait; és azokról többé meg-nem emlékezem. Zak. 3: 9.

§. 39. Ki ment pediglen az Igazságnak ilyen Beféde, az URnak Szájából egyfét, meg-eskütt ö az ö Szentségére immár; mellyet soha-is meg-nem bán. (Ésa. 45: 23. 'Sid. 6: 13, 17.) Ez, amaz Ö örökké-való Kegyelembéli Sz. Szövetsége: Az Eg, és a' Föld el-múlnak; de az URnak Befédében tsak egy Jöta-is meg-nem változik, soha örökké. (Mát. 24: 35.) Ö szólott pedig, és avagy nem tselekedné-é már meg; Ö mondotta, és avagy nem tellyesítené-é meg? (4Mós. 23: 19.) Amen!

§. 40. Mind ezeknek azért bizonyosságára, óh hűséges Irgalmafságú, Meg-engefzteltetett Mennyei könyörülő Atya; mi Szövetséges és Kegyelmes Istenünk! A' kihez ám bátor, illy zörnnyü fok, és nagy bűnökkel meg-terheltetek

légyünk-

légyünk-is; Vagyon mindazáltal immár tellyes bizodalommal, és nagy bátorsággal-való menetelünk: ('Sth. 14: 5. 2° Rész. 13: 15.) E' mi Meg-tartó URunk Jéhus Kristufunkban való Hitnek, Meg-igazulásnak, és tellyes Váltságnak általa.

§. 41. Ki nem vagy olyan, mint a' Földi Atyák, kik-is gonofok lévén, ha az ö-tőlök kenyeret, vagy halat ké-rő Magzatjoknak, nem adnak köveket, kigyókat, vagy Skorpiókat; Menyivel inkább Te hüséges Irgalmasságu, Meg-engefzteltett Mennyei Jó Atya, adz bizonyára Szent Lelket azoknak, a' kik Te-töled kérik. (Luk. 11: 11, 13.) Adjad URam annakokáért, a' Te örökké-való Evangyé-liomi Befédednek állhatatos Mennyei Igazsága fzerént mi-nékünk-is hát, e' Meg-igért Vigasztalót.

§. 42. Mert Imé bizonyára jól tudja, és látja URam a' Te Lelked, hogy a' Szent Lélek UR Istennek, kiváltképen-való Kegyelme és Segedelme nélkül, az Idvezítő Hit-nek, és a' Te Kegyelembéli Szent Szövetségednek részeli nem lehetünk; söt tsak egy szempillantásig-is, annyival inkább mind végig azokban, mi-magunktól, úgy-mint, minnen-magunktól meg-nem állhatunk, meg-nem maradha-tunk: Jól tudja a' Te Lelked, hogy azokat, a' mellyek a' Te Országodra, és a' mi Idvefségünkre tartoznak, a' Test és Vér meg-nem jelenthetik minékünk: (Mát. 16: 14.) Mert a' Testnek böltsesége, ellensége Istennek: (Róm. 8: 5. 7.) Az honnan-is a' Test az ö balgatagsága fzerént, fúntelen tsak az Isten és a' fzegény Lélek ellen hartzol, és tufakodik, hogy a' mellyeket akarunk, azokat ne tse-lekedhesük. (Róm. 7: 23. Gal. 5: 17.)

§. 43. Mert akaratunk jóllehet volna a' Jóra; de hogy azt el-végezhesük, nem tehetjük: (Róm. 7: 18.) Mert va-gyon a' mi Tagainkban olyan Törvény, a' melly éppen ellenkezik az Istennek Törvényével: Vagynak mi-ben-nünk nagy Testiségek, és Erötlenségek; a' mellyek miá ugyan Rabúl-is adattattunk a' Bűnnek Törvényének: (ugyan-ott 5. 23.) Oh én fzegény nyavalyás Ember! Kítsoda fa-baditt hát meg engemet, e' bűnnek és halálnak testéből, (5. 24.) és tömlötzéből.

§. 44. De Hálá légyen Istennek, a' mi Meg-tartó URunk' Jésus Kristufunkrak általa; a' ki azt tselekezi; hogy ha Testemmel a' Bűnnek Törvényének szolgálók-is; de Elmém-mel szolgálók az Istennek Törvényének. (ψ. 25.)

§. 45. Mert midőn erőtelen vagyok Testemben, ez én meg-romlott Termézetemnek miatta; De imé ugyan akkor vagyok a' Szent Pállal, erős-is egyfeszmind Lelkemben, (2 Kór. 12: 10.) az én Megváltó URam Jésus Kristufomban való Hitnek általa. Az honnan, nagy örömmel ditselkedem-is az én erőtlenségemben: (ψ. 10.) Tudván azt, hogy az én nagy erőtlenségemben, és meg-romlottságomban; a' Kristus Jésusnak Isteni Nagy Ereje, és Hatalma: Az én Igazságtalanságomban, és Törvénytelen-ségemben, az ő meg-hozott örökké-való Igazsága: az én engedetlenségemben, és nagy bűnös vóltomban; az ő, mind a' Keresztnek gyalázatos Haláláig-való Engedelmessége, Ártatlansága, és Elégtétele, végeztetik-el, és ditsöit-tetik-meg. (ψ. 9.)

§. 46. És ekképen gyönyörködik immár az én Lelkem-is, az én Erőtlenségemben, hogy így a' Kristus Jésusnak nagy Ereje, és Hatalma lakozhassék én-bennem, Hit által, mint egy Sátorban. (ψ. 9.) Hogy mondhasam-el én-is a' Szent Pállal: Élek többé nem én, hanem Él én-bennem a' Kristus; mert a' melly életet a' Testben most élek, tsak az Isten' Fiában-való Hitnek általa, élem azt: Mert imé szeretett engemet, és adta magát én-érettem, és az én bűneimért, Ajándékul, és Al-dozatul, Istennek gyönyörűséges illatozásra. (Galat. Rész. 2: ψ. 20. Éfés. 2: 20.) És a' ki bünt nem tud vala; imé, lön mi-érettünk átokká és bűnné, a' magas Keresztfán, hogy mi lennénk Istennek Igazsága ő-benne. (2 Kór. 5: 21. Gal. 3: ψ. 13.) Hogy meg-váltana tökéletesen engemet, minden én bűneimből, minden én hamiságimból: (Tit. 2: 14.) És ez én-velem fületett, sőt ugyan hozzám-ragadott, nagy Testi és Földi erőtlenségimből, és romlottságomból. (Róm. 7: ψ. 21, 23.)

§. 47. Mind ezeknek bizonyosságára, adjad URam annakoká-ért, a' Te örökké-való Évangyéliomi Beszédednek Meny-

nyei Igazsága fzerént mi-nékünk, a' Szent Lélek UR Istennek, minket minden Jóra vezérlő, minden Igazságra, Mennyei Böltseségre meg-tanító, minket Ujjá-üzölő, Meg-fentelő, Meg-igazító, és Meg-erősítő drágalátos Ajándékit: A' mellyek által elsőben-is vóltaképen tétetfelsünk bizonyofokká Bünbotsátó Jóvóltodról, és a' Kristus Jépus' Nevében és Vérében lett Meg-igazítottatásunkról.

§. 48. Tökéletes Meg-váltatásunkról: még pediglen Fiakká-üzölő fogadtatásunkról: a' Kristus Jépusban Istennel-üzölő Egyefségünkről; Meg-fenteltetésünkről; az örök Életre Elváltatásunkról; és adj annakutánna minékünk, minden Mennyei Kegyelmeben, és idvességes Jótéteményekben, azok által Naponként nevedést.

§. 49. Hogy ne szabjuk mi-magunkat ezután e' Világhoz: se ne adjuk Tagainkat a' bűnnek, fegyver és eszköz gyánant, Lelkünknek 's Testünknek örök vévedelmére, 's gyötrelmére: Hanem inkább egészzen minnen-magunkat; a' mi illy' meg-romlott Testünknek, és meg-veztegettett Termézetünknek, Mennyei Szent Segedelmedből, 's meg-ígért Kegyelmedből-üzölő meg-újittatása által; állithasuk csak Tenéked, Élő, Kedves és Szent Áldozatúl, a' Te Tízteletedre.

§. 50. Hogy tudjuk, én Istenem! naponként fel-vennünk, a' mi közönséges Házi, és Személy fzerént-üzölő Kereztünket: Meg-tagadnunk minnen-magunkat; az-az: Minden mi Testi kívánságainkat, akaratunkat, és indulatainkat: És akképen követnünk, e' foross és keskeny úton, a' Kereztek alatt, még e' mi Testi és Földi Sátorunknak le-vetkezésével-is, a' mi Meg-váltó Édes URunkat. (Luk. 9: 23. Róm. 6: 13. Rész. 12: 2.)

§. 51. Élven Igazán, Szentül, Józanon, Kegyesen, Mértéketesen, Alázatosan, Böltsen, és Hitbéli állhatatofsággal, míg élünk e' jelen-üzölő Világban: És akképen várván ama' böllog Reménséget; melly ama' Nagy Istennek, és a' mi Meg-tartó URunk' Jépus Kristusunknak, a' mi Mennyei és Lelki Völegényünknek, ditsöséges meg-jelenésének nagy Napja.

Hogy

- §. 52. Hogy el-jövé, mint gyözedelmes Meg-váltó Király, ki-vége, és ki-ragadja; ez Istennek Törvényével ellen-kező, Bűnnek Törvényéhez ragasztott, 's köttetett fe-gény Lelkeinket; a' nyomorúságoknak, és ez mi meg-romlottságunknak firalmas mélységéből, e' Bűnnek és Ha-lálnak Testéből, és Tömlötzből.
- §. 53. És bé-vigye a' Bárány' Menyegzői Lakodalmának véghetetlen Paraditsomi örömébe, az ATYANAK, FIU-NAK, és SZENT LÉLEK Egy ISTENnek, fínről-fínré való látására; midön ki-menekedvén a' romlottságból, a' Kristus Jébusnak Meg-ditsöittetett Testéhez, és az Isten fíuntelenül fíemléző Angyalokhoz, hasonlatosokká-té-tettünk. És a' Fiúságnak Jusza fíerént, az Isteni Termé-fetben-is részéltetünk. (2 Pét. 1: 4. Mát. 22: 30. Fil. 3: 21. Róm. 8: 29.)
- §. 54. Bé-vigye a' Szent Angyaloknak, Pátriárkákknak, Pró-fétáknak, Apostoloknak, és a' Sión' Hegyén álló, és a' Bárányt követő, sok ezer Választott, és El-petséltetett Lelkeknek, vég nélkül való Örömmel, tökéletes Bóldog-sággal, Ditsőséggel, és örökké-tartó Gyönyörüségekkel tellyes Szent Tárfaságokba. Melly, földi Embernek Szi-vének még tsak gondolatjába sem mehet-fel; mert sem nem látta, fíul nem hallotta, és véges Elme meg-sem foghatja, azokat a' drágalátos Mennyei Jókat, a' mellyeket fíerzett Isten az ötét Szeretőknek. (1 Kór. 2: 9.)
- §. 55. Bé-vigyen a' tökéletes fíepségü Siónba, az holott vagy onnön-maga az UR Jébus Kristus-is: Ki a' mi Fejünk, és Királyunk: És az Atya Istennek Jobbján ülő, és mi-érettünk fíuntelenül esedező húséges Jó Pa-punk: Ki azt akarja, hogy a' hol Ö vagy on, mi-is Tagjai véle légyünk; és mint Fejünkkel, Királyunkkal, Ö-véle-is maradjunk mind örökké. (Ján. 17: 24. 1 Thess. 4. 5. 17.)
- §. 56. Bé-vigye Lelkeinket, e' mi Egyetlen-egy örökkévaló Fő tzélúnkra; a' mellyre, nem pediglen mint a' bar-mok, és amaz Hitetlen, és oktalan Athéusok; e' tsak

egy arafni ideig tartó földi hejába-valóságokra, nyavalyákra, és tsak a' rothadandóságnak útálatofságára: Hanem mint Mennyei Polgári Társak, mint Istennek Örökösei, a' Krisztusnak pedig örökös Társai, és fogadott Fiak; Vagyunk mi Istennek Képére teremtetek, a' Fiúságnak Szent Lelke által Ujjá-üzlettetek, Meg-igazítottak, Meg-fenteltettek. És mint Istennek ama' Szerelmesben ingyen tsudálatosképen, és meg-bánthatatlanul, kedvessé tétetett, Meg-váltott, és saját Öröksége, a' tökéletes Váltságnak nagy Napjára, a' Fiúságnak Lelke által vagyunk el-is petsételtettek. Azért;

§. 57. Bé-vigye Lelkeinket a' tökéletes szépségű Siónba, ama' már meg-mondott, mi Egyetlen-egy örökké-való Fő-tzélunkra; a' melyre vagyunk mi örök időknek elötte el-választattak: (Éfés. I. 4.) És a' Bárány' Életének Könyvében bé-is irattattak; Vagyunk igen drága árron, úgy mint az Isten' Fiának, a' Krisztus Jéfusnak, ama' makula, és széplő nélkül való Isten' ártatlan Bárányjának, és a' mi meg-ölettetett igaz Húsvéti Bárányúnknak Isteni tulajdon Vérében, (1Kór. 5: 7. Tsel. 20: 28. 1Pét. 1: 18, 19.) erős Karral, és tsudálatos Irgalmassággal, és Böltességgel meg-váltattak, a' Fiúságnak szent Lelke által Ujjá-üzlettetek, Meg-igazítottak, Meg-fenteltettek, és el-is petsételtettek, (Éfés, 1: 13. 2Kór, 1: 22.)

§. 58. És jóllehet mi magunkban, úgy-mint minnen-magunkban illy meg-romlott nyavalyás bünös Emberek légyünk-is; nem hagyattattunk-el mindazáltal a' mi Szövetséges és Kegyelmes Istenünktől, és a' Krisztus Jéfusban, a' mi megengefteltetett könyörülő Mennyei Atyánktól, a' mi bünneinknek mélységében, minnen-magunkra: Hanem a' Krisztus Jéfusban való idvezítő Kegyelemre, a' miképen az örök Elválasztásnak végezése szérént, hathatós és belső Hivatallal már el-hivattattunk; azonképen Istennek mindenható Ereje, és Hit által, ma-is öriztetünk, és meg-is tartatunk az Idvességre, minden Választott Szentekkel együtt, a' Krisztus Jéfusban. (1Pét. 1: 5.)

- §. 59. Mert az Ö Egyetlen-egy Áldozatjában, ímé immár *Tökéletesekké*, bizonyára valójában *Tökéletesekké* tette Isten, mind örökkön-örökké azokat az *Idvefségre*; a' kik a' *Kristus Jépus' Engedelmességében*, és *Engesztelésében*-való *Hitnek* általa, már meg-igazítottak, és meg-fenteltettek. (*Sid. 10: 14.*)
- §. 60. Nem különben, mint az *Apostol-is* mondja: *Jöllehet*, hogy ti ennek előtte *vóltatok haragnak Fiai*, mint *egyebek-is*; (*Élés 2: 3.*) *De* minekutánna *el-érkezett ti-hozzátok az Istennek meg-köszönhetetlen idvezítő Szerelme*, és *Kegyelmessége*: *Imé immár Meg-igazítottatok*, *Meg-mosogattattatok*, *Meg-fzenteltettetek*, *meg-is Ditsöítettetek*, a' *Kristus Jépusnak idvezítő Szent Nevében*, és az *Istennek*, a' *mi Istenünknek örökkévaló Szent Lelke által.* (*1 Kór. 6: 11.*)
- §. 61. Mind ezeknek azért bizonyására, *Oh hívséges Irgalmasságú*, *Meg-engeztteltetett Mennyei könyörülő Atya*, *mi Szövetséges és Kegyelmes Istenünk!* *Továbbra-is* hát e' *Te meg-bánhatatlan Kegyelmedben*; *Kegyelembéli Szent Szövetségedben*; *Szövetségednek mindenható Oltalmában*; *örökkévaló idvezítő drága Igéreteinek állhatatos Mennyei Igazságában*; *Mindenre elégséges Hatalmában*; a' *fogadott Fiúság' Jussának*, és *Istennel való Egyefségünknek méltóságában*; és ezeknek birodalmának nagy *Bátorságában*; és *ki-befélhetetlen Mennyei Örömeiben*; én *Szövetséges és Kegyelmes Istenem!* a' *Te Szövetségbéli Igéretednek állhatatos Mennyei Igazsága* *kerént*, *mind ezekben maradj-meg*, *óh maradj-meg minket*, *mind végiglen!*
- §. 62. *Leg-közelebb e' Reggeli Orában*, *URam!* *áld-meg* a' *mi fel-kelesünket.* *Jaj!* bizonyára *tsak hejába-való-is Emberek késői le-fekvése*, és *jó Reggel munkára való fel-kelese*; *hejába-való a' Ház Építőnek minden ő igyekezete*, *fáradtsága*, és *költése*: *hejába-való mindnyájunknak nagy fáradtsággal keresett Kenyerünkben való jó ízű ételünk*, *italunkal egyetemben.* *Hejába-való a' Ház-örzőnek vigyázása*: *mert az ő Szerelmeseinek*, *könnyen ad az*

UR álmat, és ingyen való Kegyelmeiségéből ad minden drága Mennyei Ajándékokat-is. ('Sólt. 127. egészen. Jak. 1. 7. 17.

§. 63. Annakokáért: A' FIUNAK KEGYELME; AZ ATYÁNAK SZERELME; És a' SZENT LÉLEK UR ISTENNEK velünk-való, Ujjá-fülvő, Meg-fentelő, és idvezítő Közösülése: (2 Kór. 13: 13.) Áldja-meg ekképen az Isten a' mi Istenünk, e' máj Napon, minékünk-is a' mi fel-kelésünket; áld-meg URam, ki-menetelünket, bé-jövetelünket; Ételünket, italunkat; E' firalomnak völgyében a' mi nyomorúságos Életünknek folytatásában, minden mi-előttünk álló, igyes, bajos, fáradságos Munkáinkat, Hivatalunk szerént-való Dolgainkat: (közelebb az Esztendőnek része szerént, áld-meg a' mi Nyári Takarodásunkat:) *Magvainknak a' földbe firalommal való bé-botsátását:* ('Sólt. 126: 5, 6.) Áld-meg Szüretezésünket: (*Különböztesd az Esztendőnek részeire.*)

§. 64. Áld-meg Nevednek Ditsőségére, 's Lelkünk', és Felebarátaink' Idvefségeknak munkálkodására tzelező, mindennémü Szent Igyekezetünket: Mert bizonyára mind ezekre, tsak egyedül a' Te nagy Nevednek segítségül-való hívásában; és abban helyheztetett nagy bizodalomban nyújtottuk-ki mi Naponként a' mi Kezeinket, és Elméinket.

§. 65. Azonban, óh böv Kezü, és Jó Kedvvel adakozó, Szerelmes Atya! Nyílsad-meg e' végre a' Te külső Kín-tses Kamarádat-is; úgy-mint, az Eget, a' Levegő-eget; a' Földet, és a' Vizet; mert ezekben vagynak Gazdaságaid el-rejtette, és ezekben Áldás-is több vagyon; hogy-nem mint minden teremtetett Állatoknak füksége megkivánhatná. ('Sólt. 104: 13, 14, 15, 16.) És ha Felségednek Kegyelmesen tetzik, adj minékünk elein és késön való Alkalmatos Idöbéli efsöket; De a' Te véghetetlen Irgalmafságodból különböztesd-meg azokat a' mi Jónkra.

§. 66. És e' végre óltalmazd-meg Határinkat, és ezeken meg-mútatott; rész-szerént már Tsüreinkben bé-takarított;

rész-zerént Mezeinkben még künn lévő, mindennemű drága szép Áldomásaidat, Büneinkért még-is reánk jöhető minden fomorú károktól, romlásoktól, és akármely névvel nevezendő fomorú ártalmaktól: Inkább ha Felségednek Kegyelmesen tetűzik, építsd-fel e' meg-romlott, és nyomorítatott fegény Hazát.

§. 67. Koronázd-meg minékünk ez Eftendőt-is, véghetetlen Jóságoddal: És a' Te Láбайдnak nyoma tsepegjen minékünk, nem a' mi Büneink, és Meg-jobbúlhatatlanságunk zerént, még-is átkot; hanem véghetetlen Irgalmáságod, és a' Jépus' Vérében hozzánk-való tökéletes Megengefzteltetésed zerént, tsepegtets mi-reánk Aldást, Békeséget, és minden Jókat.

§. 68. És ekképen, tölts-bé minket onnan feljül a' Siónból, mind azokkal a' Jókkal, Áldásokkal, Vigasztalásokkal, Mennyei Kegyelmeikkel, Segedelmekkel; valamellyek nélkül, tudod URam, hogy fűkölködünk. (Mát. 6: 32.) És a' mellyek meg-kivántatnak naponként a' mi gyarló Testi Életünk' tápláltatásának: Nálad lévő kitsiny Tisztességének, Békeféségének, Egésféségének; Elöttünk álló Dolgainknak, nálad tudva lévő alázatos kívánságainknak-is, Jó Tetűzésed, tsak a' Te Jó Tetűzésed és Rendelésed zerént, véghez vitelére.

§. 69. Továbbá, Örizz-meg URam bennünket, e' mái Napon, Testünk, és Lelkünkbeli minden fertelmefségektől: Az ördögnek tüzes nyilaitól, kísérteteitől; Lelki-esméretünknek ellenne állhatatlan vádjától, ezt fzerző és okozható Bünbe-való eséstől, és annak még-tsak alkalmatofságától-is: Örizz-meg a' Nappal repülő Halál' sebes nyilaitól, az Éjtfaka kegyetlenkedő dögtől, és a' Délben puftító dög-haláltól. Ellenségnek bé-ütésétől, kárt-tévő gonofz fándékától: Tűznek véletlen támadásától, kedvezni nem tudó puftításától.

§. 70. Erönk felett való Lelki, és Testi kísértetektől, nyavalyáktól; hogy még e' siralomnak és nyomorúságnak völgyében lézen bújdosásom; mind Testemben, mind

Lelkem-

Lelkemben Felségedet dicsőíthessem; mert azok, Én Istenem! Tiéd. (1 Kor. 6: 20:)

§. 71. És ekképen az Estvéli Orákra-is, ha Felségednek kegyelmesen úgy tetzik; vígy által bennünket Békefésben, meg-újult Erővel, Egészséggel, és érzékenységekkel, meg-újult Isten szerént való Indulatokkal: De akkoron-is Te-magad indítsd-fel, és Te-magad segéljed elő, illy nagy Testi erőtlenségünket, Földi múlandó, és rothadó dolgokhoz; Lelkünket gyötrő hejába-valóságokhoz, és egy szóval, az Isten' Törvényével ellenkező, Bűnnek Törvényéhez ragasztatott 's köttettetett nagy Testi nyavalyásfágomat; Te-magad indítsd-fel, és Te-magad segítsd elő az Istennek Szent Színének meg-keresésére, Felséges nagy Nevének segítségével való hívására, és Háláadásal való Imadására, Lélekben és Igazságban, *Amen!* (Jan. 4: 23.)

§. 72. Tselekedjél Én Istenem, ekképen Irgalmasságot, és a' Te idvezítő Kegyelmeiségednek Gazdagsága szerént, tégy jól minden helyjeken lévő kedves Atyánkfiaival; kiváltképen Kegyelembéli Szent Szövetségednek forfósaival: külső és belső hozzám-tartozó Tselédimmel; Felségedtől vett Javatskáinkal, nevezetesen Eletünk' tápláltatására, és gyámolítására, nekünk engedtetett kevés Barmainkkal; hogy a' dögös nyavalyáknak mostani fürnyü el-áradásában, a' kegyetlenkedő dög-től, és a' púfított dög-haláltól, azokat hatalmason 's kegyelmesen meg-fabadítsad.

§. 73. Tselekedjél Irgalmasságot, és idvezítő Kegyelmeiségednek Gazdagsága szerént, tégy Jól az én Szerelmeimmel-is, mint Örökségeiddel. (Sólt. 127: 3.) Ujaidnak Bölts és igen Kegyelmes formálásival; Hogy ő nékiek-is Bűneiket véghetetlen Kegyelmeiségedből, Édes Meg-váltó Jéfusunknak, amaz Egyetlen-egy Engesztelő Áldozatjának Érdeméért, meg-botsátsad: Őket az Élőknek Seregében, Jó Napoknak hozzúságával meg-elégítsed; Isten és Emberek előtt való kedveléssel, és ez idő szerént való Tisztességgel-is, (ha Felségednek Kegyelmesen

tetlik,)

tetfik,) Édes URam, és Megváltó Királyom, Jéfus! ferefsed: Kiváltképen pedig, igaz Esméretedben, Fé-
lelmedben, a' meg-esmért Igazságban, és a' Kegyefség-
nek mindennémü munkáinak fentül való Gyakorlásában,
Szent Lelked' hathatósága által, kegyelmesen neveljed;
és azokban, az Én kiseded Szerelmeseimmel együtt,
Menyből mind végiglen meg-erősítsed.

§. 74. Igy tselekedjél, drága Véreden kerestt, e' Világon
el-terjedt; de ímé ama' Bűnnek Emberének, és annak
veszedelmének Fiainak, (2 *Thes.* 2: *ψ.* 3, 4, és 7.) az
üldöztetésben tárgyúl ugyan ki-tétetet; de a' Te drága
Igéreted fereént, Ioha a' Pokolnak kapúitól el-nem nyo-
mattatható; söt minden e' Világi Hegyek felett, a' Kri-
stus Jéfusban, igen nagy Heggyé nevedendő egész
Anyafentegyházaddal. (*Mát.* 16: 18. *Dán.* 2: 35.)

§. 75. És emlékezzél-meg URam arról, hogy ezt nem ve-
szendő állatokon, úgy-mint: Arannyon, vagy Ezüstön;
(1 *Pét.* 1: 18, 19.) hanem hogy a' Te Isteni tulajdon Vé-
reden (*Tselek.* 20: 28.) váltottad légyen-meg, Tennen-
magad fámára, Szövetséges népül; és ama' Szerelmes-
len ugyan kedvelsé tétetett (*Éfés.* 1: 6.) drága Öröksé-
gül: És hogy-is adnád immár a' Te Gerlitzédnek Lel-
két, és a' Te Meg-váltattaidnak; a' Te-róllad vallást-
tévő Szegényeidnek Lelkeket, a' fene-vadaknak: (*Solt.*
74. *ψ.* 19.) És azoknak, a' Te Siónon fel-kent Kirá-
lyod', és annak Orzága és Ditsösége ellen öfve-eskütt,
felette igen meg-fokafodott; és reánk erősödött Istente-
len tagjainak prédául, és martalékul.

§. 76. Söt inkább, Seregeknek Istene, (*Ésa.* 8: 13, 14.
1 *Pét.* 2: 6, 7. *Mát.* 21: 42.) mi Megváltó, és Szaba-
dító Királyunk, Jéfus! emlékezzél-meg ama' Te drága
Évangyéliomi Igéretedről, mellyben azt mondottad:
Hogy, ha a' hamis és Istentelen Biró meg-hallgatá a'
néki könyörgő szegény Özvegy Afzonyi-állatot, és meg-

szabadítja azt: Nem hallgatná-e hát meg Isten az ő Választottait, az ő tulajdon Vérében Meg-váltottait, az ő tulajdon Tenyerére fel-irattatott (Esa. 49: ψ. 16.) Szerelmeseit, a' kik Éjjel és Nappal ő-hozzá kiáltanak, és békefényes-tűréssel várakoznak? Sőt inkább őket meg-hallgatja; még pediglen bozót áll ő-érettek, ha azt egy ideig el-halasztja-is; és őket hajnal-felé majdan meg-szabadítja. (Luk. 18: 2, 's a' t. 'Solt. 46: 6.)

§. 77. Várjad azért az URat én Lelkem, és légy tsendes: ('Solt. 42: 12.) Jövel URam Jésus! Jövel hamar, ne késsél: (Jelen. 22: ψ. 20.) Mert e' Világnak Tengerének mostani háborúi, és félvézei között, éppen el-kell vésznünk, ha meg-nem tartasz minket, a' Te kellemetes időben való Segedelmed által, mi Szabadítónk! Hízem boldogok URam azok, ('Solt. 2: 12.) a' kik nem az idegen, és Bálvány Istenekben; hanem csak Te-benned bíznak; És a' kik minden ő hiedelmeket helyhezteszik az ő UROkban és Istenekben, a' ki teremtette a' Mennyet, és a' Földet. ('Solt. 146: ψ. 5, 6.) A' ki Uraknak URa, és Királyoknak Királya, és a' kinél vagyon minden Győzelem. (Jel. 19: ψ: 16, és 21.)

§. 78. Így tselekedjél Házadnak minden Renden lévő Híveivel; szükölködő Szegényeivel; a' méltatlan Rabságot szenvedőkkel; a' nyavalyás Kórokkal; Betegekkel; az igaz Uton, Vizen járókkal; Prófétákkal; Prófétáknak Fiaival; És mind azokkal, valakiket meg-parantsoltad URam, hogy szeressünk; és hogy azokért könyörögjünk: Nevezet szerént, szegény Hazánknak, Alsóbb és Felsőbb Igazgatóival: Nem különben FELSÉGES ASZSZONYUNKkal, a' Te Jobb-Kezednek Választott és Fel-kenettetett Ditsőséges KIRÁLYNÉ-jával: Hogy Ö-véle-is tselekedjél Irgalmasságot, és idvezítő Kegyelemsségednek Gazdagsága, és annak minden Emberi Elmét feljül múltó fokasága, és JÓ tetézésed

ferént Ő-véle, és az Ő Királyi-Házával, tselekedjél Irgalmasságot. (1 Tim. 2: 1, 2.)

- §. 79. Summa ferént végezetre; minthogy URam, mi ha élünk-is, az URnak élünk; ha meg-halunk-is, az URnak halunk-meg: (Röm. 14: 8) Azért, mind Életünkben, mind Halálunkban; akár éljünk, akár meg-haljunk, legyen és maradjon minékünk, egyetlen-egy fő Nyereségünk; fő Vízgyűjtésünk; tökéletes Váltásunk; és örök Boldogságunk, a' mi Megváltó URunk Jésus Krístusunk: (Fil. 1: 5. 21.) A' kinek Nevében, Édes Atyánk, ekképen szólunk: *Mi Atyánk, ki vagy a' Mennyekben, 's a' t.*

C O N C L U S I O.

- §. 1. URam hallgass-meg! URam légy kegyelmes! Légy kegyelmes, és figyelmes, Isten! én Istenem, ne kéfedelmezzél. (Dán. 9: 5. 19.)
- §. 2. Mert véghetetlen bövséggel meg-tselekedhetel mindeneket, feljebb; hogy sem mint mi Te-tőled tudjuk kérni, avagy ki-gondolni; a' mi-bennünk lakozó nagy erőtlenségek miá. (Éfés. 2. 5. 20.)
- §. 3. Azért, hallgass-meg URam, nem mi-érettünk; hanem Szent Fiadnak mostan-is Ország előtt való Szentséges Fő Papi, Szószóllói, és Közbenjárói: És e' mi mostani együgyü, alázatos, hibás, erőtelen, és tántorgó Könyörgésünket; fel-segélő, meg-fentelő, és azt Szentséges Ország' eleibe vivő, véghetetlen Érdemü Felsőges Efedezéséért, Engezteléséért, Elégtételéért, és Szolgálatjáért. (Sid. 7: 25. Röm. 8: 34. 1 Jan. 2: 1, 2.)

Á M E N ! Á M E N !

És ezekkel,

Az ISTEN' Elválasztásbéli Kegyelmetségé-
nek hathatós munkálkodására ajánlott; és ő Felső-
gének örökké-való Ditsőségére tzelezó, ezen
Tsekély Munkátska bé-rekefztetik.

A M E N ! Á M E N !

A' P R A E M I S S Á K N A K

C O R O L L A R I U M A.

Haáz Rezsó Múzeum

* * * **AZ** örökké-való Fiúnak, és Szent Lélek
* * * Istennek, Örökkévaló, és az Atyával Egyenlő
Istenségének meg-erősítésére, fenn elő-fámlált Szent Irás-
béli feles *Locusok*; vagy Igazak és helyjefek; vagy
pediglen nem? Ha Igazak, és helyjefek; méltók tehát
a' bé-vételre; hogy minden Idvezülni kívánó Ember,
azon *Locusokan* vessen Fundámentomat, a' maga Hitének,
és Vallásának: De a' ki azon *Locusok* ellen, tagadja a'
Fiúnak, és Szent Lélek Istennek, az Atyával Egyenlő
Egy Igaz Istenségét; Az,

ELSÖBEN: Káromlást szól a' Szent Lélek ellen:
melly vétek, sem a' jelen-való, sem a' következendő
Életben, annak meg-nem botsáttatik. Noha, ha tudat-
lanságból esett vólt valaki azon vétekbe; minekutánna
a' Kegyelem által Meg-világosítatott Szemeket véssen;
reménlheti Bünének botsánatját.

MÁSODSZOR: Valaki a' Kristus Jéfusnak, és a'
Szent Léleknek, Igaz Istenségéről *citált*, igen fámos, és
farkalatos Szent Irásbéli Bizonyságokat bé nem vézi;

nem enged az, a' Szent Irás' Bezdédének: Melly Isten-
 töl illettetett, és hafnos a' tanításra, és a' meg-jobbi-
 tásra: Mert nem Emberek' akaratjából, hanem a' Szent
 Léleknek indításából szólottak régen az Istennek Szent
 Emberei: (*2 Pét. 1: 21., 2 Tim. 3: 16.*) Az honnan,
 az Isten' Bezdédéhez hozzá-tenni, vagy abból el-venni,
 Átok alatt nem-is szabad. (*Péld. 30: 6. Jel. 22: 18, 19.*)
 Valamelly Emberek előtt azért, illy' fázos Szent Irás-
 béli Helyjeknek nintsen hitelek; azon az úton, az egész
 Szent Irást-is azok, kétségbe-hozhatják könnyen, a' Na-
 turalistákkal; mert azt mondja az Irás: *Jak. 2: 10. Va-*
laki a' Törvényt meg-tartándja; vétkezik pedig egyben, az
egész Törvénynek meg-rontásában vétke. Másképen-is, a' ki
 az Isten' Bezdédének Hitelt nem ad; az, az Isten' Ek-
 kléliájának nem enged, és fukar az, (*Mát. 18: 17.*) és
 úgy tartatik mint Pogány; kivel társalkodni sem szabad:
 nem-is ok nélkül pedig; mert azt mondja az Irás: *2 Ján.*
9. Hogy, Valaki által-hágja, és meg-nem marad a' Kris-
us' Tudományában; Istene annak nintsen.

S Mindezekből azért, ellene-mondhatatlanképen követ-
 kezik: Hogy, az Istennek örökké-való Szent Fiának,
 és az örökké-való Szent Léleknek, az Atyával Egyenlő
 Istenségét meg-erősítő, és fenn citált *Locusok*, olyan
 Bezdédei Istennek; a' mellyek Igazak, és a' Bé-vételre
 méltók: De Te, a' ki ezeket vakmerőképen meg-ve-
 ted, és bé sem vézed, tudd-meg: Hogy a' fenn meg-irt
 farkalatos vétkeknek kárhoztatását, és büntetését, ön-
 ként vontad fejedre; és a' Szent Városból-is magadat ki-
 rekeztetted. Mert ugyan-is: a' kik a' fenn meg-jegyzett
 bünöknek kárhoztatása alatt vagynak; azok nem mehet-
 nek-bé a' Szent Városba; mert semmi meg-fertéztetett
 állat oda bé nem botsáttatik; (*Jel. 22: 11.*) Sőt azok
 künn maradnak a' kapun kívül, ama' tisztátalan Állatok-
 kal együtt, és ki-vettettek a' külső letétségre. Holott
 tűzők meg-nem aluzik; férgek meg-nem hal; hanem
 maradnak örökké-való gyötrelmében a' kárhozatnak. (*Jel.*
22: 15.)

Mind

Mind ezekhez képest azért, az ellenkező Értelembe-
 való Emberekre nézve; az itten; az *Egy leg-szükségesebb*
dolog: Hogy, míg még azok az úton vagynak; és amaz
 Igaz Birótól; az utolsó Fillérig való meg-fizetésre, az
 örökké-való Tömlöttbe bé nem vettettek; betsüljék-meg
 azok félelemmel és rettegéssel, az Istennek Bezdédét; a'
 melly Igaz és Szent, és hafnos a' Tanításra, és a' meg-
 Jobbitásra; és azt vegyék-bé, és kössék Szivekre, mint
 drága Arany-lánczot, (*Péld. 1: 9.*) és Vallások-at-is, az
 Isten Bezdédének egész *Systemáján* építsék-fel; nem-tsak fé-
 lig meddig *citálván* azt: És akképen, a' Fiú', és Szent
 Lélek Istennek, Igaz és Örökkévaló Istenségéről szóló vi-
 lágos *Locusokra* *femeket* bé ne hunyják: Igy lézen ozt-
 tán; hogy az ő *Kegyelmevel*, *Igaz Esméretével*, és *Szent*
Igéjével, a' *Kristus Jébus-is* meg-világosodik ö-nékiek; és
 ad az ő *Elméjeknek* meg-világosított *femeket*. (*Kol. 1: 9.*
Éfés. 1: 17, 18.) Igy vétettetik-el oztán, a' *Mó'sesnek*
Fedele-is, az ő *femekről* és *Szivekről*; mert azt mond-
 ja az *Apostol*; hogy, *valamihelyt meg-téréndik az ő szivek*
az URhoz, *el-vétettetik leg-ottan*, *azon fedél-is az ő szemek-*
ről; melly fedél, a' mint az *Apostol* szól; az alább em-
 lített *Locusban*; tsak a' *Kristus Jébus'*, és a' *Szent Lé-*
lek' Kegyelme által vétetik-el; (*2 Kór. 3: 14, 18.*) és
 ekképen világosodik-meg oztán azoknak a' *Kristus*. (*Éfés.*
5: 14.) És az Ő Felsége Ortzáján tündöklő igaz Isteni
 Esméretnek Ditsőséges Világosága, ekképen fog fényleni
 az ő Szivekben. (*2 Kór. 4: 4, 6.*) Mert az Istennek
 Ábrázatja, a' *Kristus Jébus*: Ki által, és a' kire nézve
 Teremtettek mindenek, láthatók és láthatatlanok, Meny-
 nyen és Földön. (*Kol. 1: 15, 16, 17, és 19.*)

Továbbá, mint-hogy (*Tsel. 4: 12.*) *Szent Péter*
Apostol azt mondja: Hogy nintsen másban *Idvefség*, és
 nem-is adattatott *Ég* alatt más *Név*, mellyben meg-tar-
 tattatnunk lehetne; hanem tsak a' *Jébus' Neve*: Sőt ma-
 ga *Idvezítő URunk-is* ezt mondja: *En vagyok az Élet*,
 az *Ut*, és az *Igazság*; senki nem mehet az *Atyához*,
 hanem tsak *En-általam*: *Ján. 14: 6.* És ismétlen: *Rész.*

17: 3. Ez az Örök Élet, hogy Tégedet esmérjenek Atyám, egyedül Igaz Istennek lenni; és a' kit Te el-botsátottál a' *Kristus Jéfust*. Azért Igaz Isten tehát a' *Kristus Jéfus*: még pediglen olyan *Élet*, *Ut*, és Egyetlen-egy *Közbenjáró*; a' kinélkül senki az Atyához nem mehet hanem tsak Ö-általa. (a' mint feljebb-is illetök.) Azért óh Idvezülni kívánó Unitárius Atyámfia! Ha a' *Kristus Jéfust* Isteni Májestásától meg-fosztván, magadtól el-idegenítéd; mit fogsz tsinálni azután? Mert más *Utat* nem találz, melly által büneiddel meg-bántatott Istenedhez és Atyádhoz járúlhatsz. Más Nevet nem találhatz Ég alatt; mellyben Idvelséget nyerhetsz; hanem tsak a' *Jéfus Nevében*. Te pediglen ezt az *Utat* el-vétetted; mert tsak a' teunen-magad *Jótselekedeteidnek* Érdemét állítod elégségesnek lenni Idvelségedre. Nem gondolván-meg azt, hogy a' *Kristustól* ki-rekesztettek, valakik a' *Törvénynek* tselekedetéből akarnak Idvezülni; és a' *Kegyelemből* ki-estenek. (Gal. 5: 4.) Nevét-is pediglen a' *Kristus Jéfusnak*; a' ki mi-velünk lakó *Igaz Amen Isten*, és *Örök Élet*, megtagadtad. (Róm. 9: 5. Ján. 5: 20.) Midön, tsak *Mon-datott* és *Teremtetett Istennek* lenni, hiszed és vallod. Mert ekképen Ö Felségét leg-nagyobb Isteni Májestásától meg-fosztottad: És így már mitsoda *Bizodalma*d lehet tovább a' *Jéfus Nevében* is?

Söt ezen tselekedeted által azt bizonyítottad-meg, hogy nem szereted Ö Felségét, holott pedig, *Atkozott* az, és *Istentől* örökké el-vettetett, valaki nem szereti a' *Kristus Jéfust*. 1 Kór. 16: 12. Továbbá, az ilyen *Ember* magára vonja amaz *Évangyéliomi* kemény *Sententziát*-is, mellyet *Idvezítő URunk* maga pronuntsiált: *Mát. 10: 32, 33.* Valaki vallást tészzen én-rólam az *Emberek* előtt; én-is vallást tészek arról az én *Mennyei Atyám* előtt: Valaki meg-tagadand *Engemet* az *Emberek* előtt; Én-is meg-tagadom azt, az én *Mennyei Atyám* előtt, és az ő *Angyali* előtt. És ki-töröltetik az ilyennek része az *Életnek Könyvéből*; és bé sem mehet az ilyen *Ember* a' *Szent Városba*; hanem künn marad a' *Kapun* kívül; (mellyről vagyon fenn-is emlékezet.)

zet.) De hogy azon véghetetlen firalmas állapotól, a' *Fiúnak Kegyelme*, az *Atyának Szerelme*, és a' *Szent Lélek Istennek vélek-való közösülése*, (2 Kór. 13: 13.) védelmezze fegény Unitárius Atyánkfiait, mindennapi Esedezéseim által, imádom és tisztetem az én Istenemet buzgó Szívvel ö-érettek.

Méltán meg-fontolhatják az ellenkező Értelemben valók itten azt-is: Hogy minekutánna a' Kriftus Jéfus, a' *Primitiva Ekklesiát*, az Apostolok által kezdette volna fundálni; annak naponként-való elő-menetelére és gyarapítására-is nagy gondja vólt Ő Felségének.

És ebből *Mensurát* vehetnek magoknak már az ellenkező Atyafiak-is, melly nagy Atyai Gondvifeléssel dajkálkodott légyen Isten, a' maga Ekklesiája körül; midőn azt, nem külömben mint az Izraelt, nagyra nevelte. Ha azért szemeket bé nem hunyják itt az Ellenkezők, szembe-tünhető Bizonyságokból meg-láthatják azt az Igazságot-is: Hogy, ha tsak az Ariána, Sabelliána, és Sociniana *Seftáknak* Követőiből kellene állani a' Szentek' nagy Táborának; nem *aequiparáltathatnék* azoknak *relatē* kevés Számok; a' Sion' Hegyén álló, és a' Barányt követő, *Meg-számlálhatatlan*, és *El-petsételtett* Szenteknek Számokkal. (*Jel. 7: 9.*) És így, avagy-tsak ezen *Praeg-nans* külső okra nézve-is, méltán indíthatnának az Ellenkező Felek, a' fenn *citált* Számos *Locusok* szerént, az Atyának, Fiúnak, és Szent Lélek Egy Istennek Meg-esmérésére, és Vallására: Hogy míg még az Uton vagnak; és az örökké-való tömlötzbe, az utolsó fillérnek meg-fizetésére bé nem vettek; Térjenek-meg, és magokat jobbítsák-meg: Támaszkodván nem a' magok tselekedetbéli Igazságokhoz, és Érdemekhez; melly nem Érdem; hanem a' Törvénynek bé-töltésére tartozó Köteletség. (*Luk. 17: 10.*) Azért támaszkodjanak hát, tsak a' Kriftus Jéfusnak a' Kereftnek Halála által nyert *Elég-tételéhez*. A' ki, úgy-mint a' Kriftus Jéfus, adta önnön-magát mi-érettünk, és mi helyjettünk, mint Kezes,

Ajándékúl és Áldozatúl, Istennek gyönyörűséges illatozásra: midön lett Átokká és Bünné a' magas Kereztfán, mi-érettünk, és mi helyjettünk; hogy mi lennénk Istennek Igazsága ö-benne. (*Gal. 3: 13. Éfés. 5: 2. 2 Kórint. 5: 21.*)

Továbbá, ha magoknak-való hízelkedés, és minden *Conniventia* nélkül, akarják az Ellenkező Atyafiak, a' mindennapi *Experientiá*ból; a' fennmel látott, és megtapasztalt Igazságot, *ad Deum et Conscientiam*, meg-ésmérni, és meg-vallani; nem tagadhatják-el, *absque gravi Conscientiae Punctione*, hogy az Istennek nagyságos és tsudálatos Munkája által; nem az Arius', Sabellius', vagy Socinus' tévelygő Tudományait követőknek fámok nevedekett, és szaporodott; sőt mindnyájan és fejenként azok; sok Szent *Oecumenicum Conciliumok*nak *Decretumai* által, (a' mint fenn meg-mutattuk,) egyenesen a' kárhozatra ítéltettek. Hanem, az Istennek hathatós Munkája által, szaporodott a' Szentek' Táborának meg-fámláhatatlan sokasága: Kik-is mindnyájan és fejenként, az *Egy Meg-öszolható Isteni Állatban lévő Három Személyeket*, az Atyát, és a' Fiát, és a' Szent Lelket; vallják, hiszik, és imádják, *Egy Örökkévaló Igaz Istennek* lenni. Mert az Arius', Sabellius', és Socinus' tévelygő Tudományokat követőkön kívül: az egész Kereftyéni Nével neveztetett Világ; az Egy Isteni Állatban, Egy Igaz Örökkévaló Istenének, az Atyát, Fiát, és Szent Lelket, hiszi és vallja. A' minthogy a' Szent Kereftségnek Sákramentomában-is, nem másnak, hanem az Atyának, Fiúnak, és Szent Lélek Egy Istennek Nevében, Kereftelkednek-meg. (*Mát. 27: 19.*) Melly által-is, csak az Egy Isteni Állatban lévő Isteni Személyeknek, az Atyának, és a' Fiúnak, és a' Szent Léleknek Zászlója és hüsége alá irattatnak-bé-is; a' Kereft-Atyáknak, mint *Sponsorok*nak, jelen-létekben. A' kik azért ekképen, a' Bün által meg-sértődött Világ' igaz Itélő Birájának, de már Megengefteltetett Mennyői Atyának; és a' Megváltó Fiúnak; és az Idvefségre minket Megfzentelő, és El-petséltő Szent Lélek Istennek,

La Reforma-
stio

La Reformatio

1: 13. 2Kór. 1: 22.) Igaz Esméretére jutottunk, és tsak ö-benne hiszünk, és tsak ö-hozzá ragaszkodunk. Eljő mi-hozzánk végezetre, és nem kélk a' mi Megváltó URunk, a' Kristus Jéhus, ama' Napon, és meg-adja minden az Atyában, Fiúban, és a' Szent Lélek Egy Istenben igazán Hivöknek; úgy nékünk-is, a' mi Igaz Hitünk' Jutalmát; az az: *Lelkünk' Idvezségét.* És amaz Örökséget, melly el-nem vezhet, meg-sem motskoltathatik; hanem az Egekben minékünk tartatik: Mellyet meg-is ad, amaz Igaz Biró, ama' Napon, mindeneknek valakik várják az ö Idvezítését. (1Pét. 1: 4, 9.

'Sólt. 91: 16. 2Tim. 4: 8. 1Pét. 5: 4.

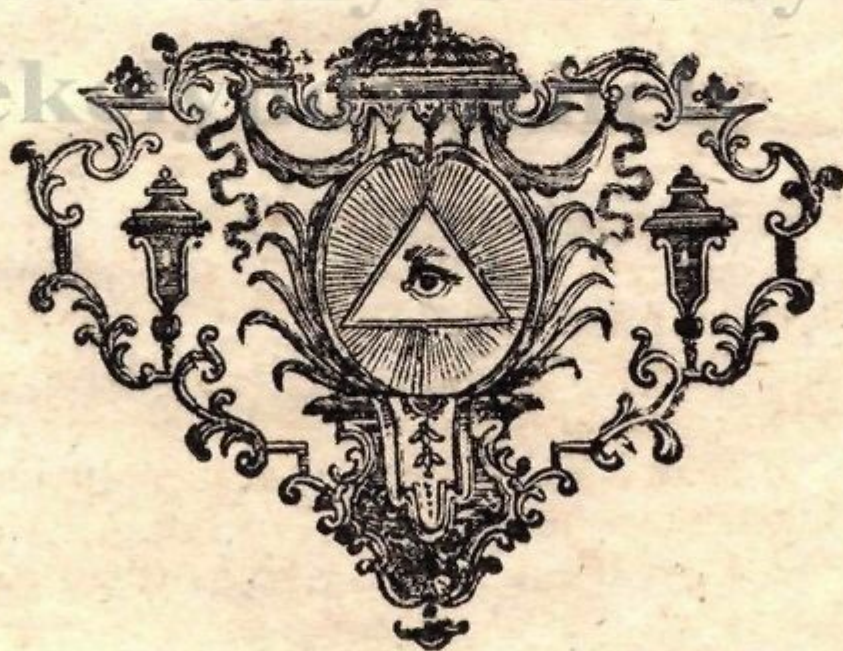
Mát. 25: 31, és 46:

Á M E N ! Á M E N !

© Haáz Rezső Múzeum

Tudományos Könyvtára

Szék

© Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtára
Székelyudvarhely

© Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtára
Székelyudvarhely

© Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtára
Székelyudvarhely

© Haáz Rezső Múzeum
Tudományos Könyvtára
Székelyudvarhely

